

The Project Gutenberg eBook of Hyld og Humle: Fortællinger, by Sophie Breum

This ebook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this ebook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you'll have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

Title: Hyld og Humle: Fortællinger

Author: Sophie Breum

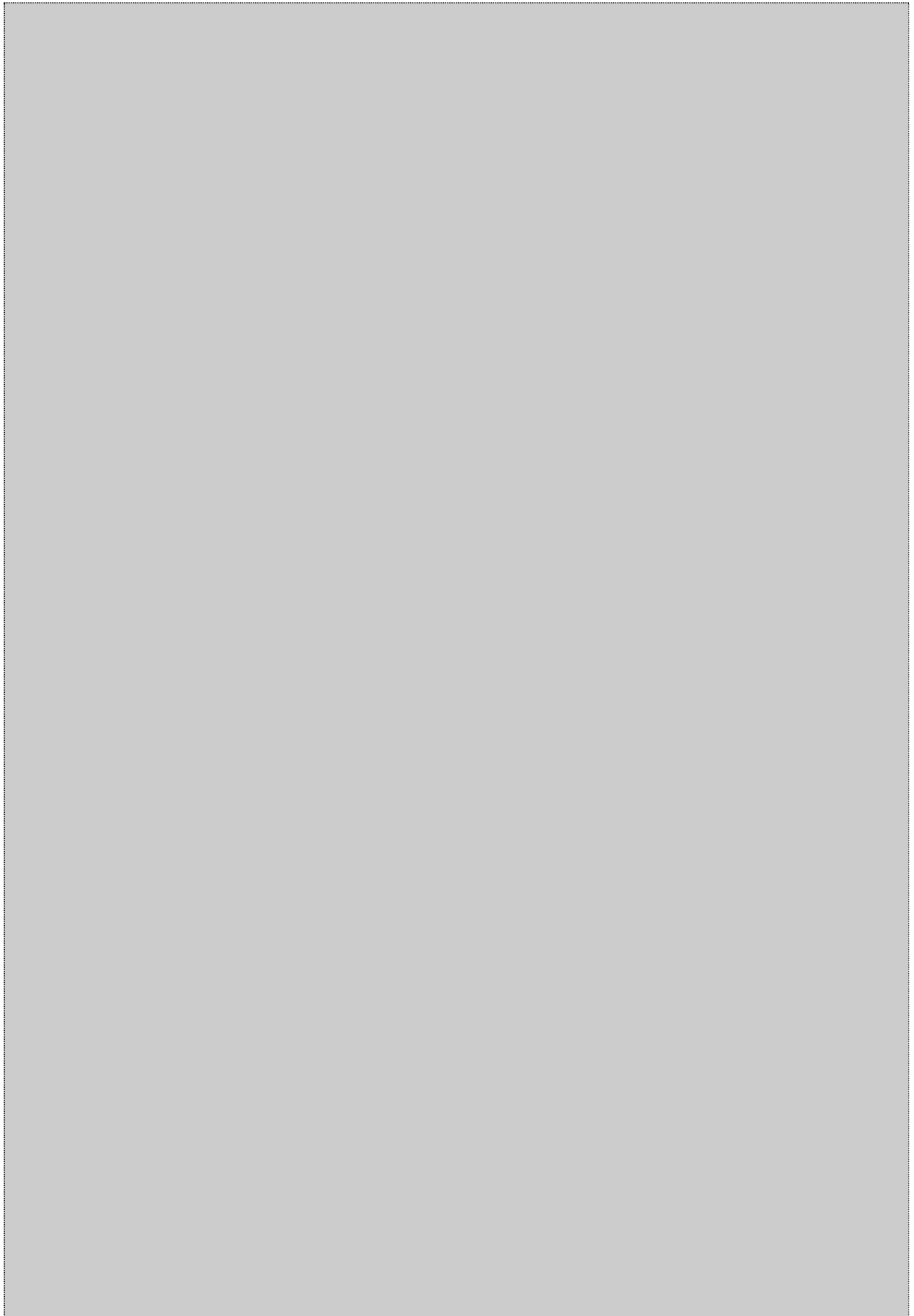
Release date: July 24, 2013 [EBook #43290]

Language: Danish

Credits: Produced by The Online Distributed Proofreading Team at <http://www.pgdp.net> (This book was produced from scanned images of public domain material from the Google Print project.)

*** START OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK HYLD OG HUMLE: FORTÆLLINGER ***

HYLD OG HUMLE

Afskriverens bemærkninger

Åbenlyse trykfejl er rettet i denne e-bog, men forfatterens stavning er for øvrigt bevaret. En [ordliste med rettelser](#) er placeret sidst i bogen.

[Indholdsfortegnelsen kan findes her.](#)

SOPHIE BREUM

HYLD OG HUMLE

FORTÆLLINGER

KØBENHAVN
DET NORDISKE FORLAG
BOGFORLAGET: ERNST BOJESEN
1900

Oplag: 1200 Ekspl.

KØBENHAVN. — NIELSEN & LYDICHE.

INDHOLD.

MØDRE	7
DØDEN OG BRÆNDEHUGGEREN	43
KAMMERJUNKEREN	48
DEN DRISTIGE	61
KAPTJNENS DATTER	74
TO SØSTRE	121
REKREATION	158
DEN HØJE MAND	168
EN KÆRLIGHEDSHISTORIE	178

MØDRE.

Den unge Frue lod Romanen synke ned paa sit Skød og gabede træt.

Saa tog hun Refraichisseuren og duschede ud mod Halvmørket, der begyndte, hvor Lyskredsen under Lampens store Skærm holdt op. Hun lod tankeløs Blikket glide hen over den Smule Glans, der var over Guldsnittet paa Bøgerne og Doktorens blanke Instrumenter henne i Skabene.

Rejste sig derpaa og lukkede Fløjdørene ind til det lille vaabendekorerede Forværelse, hvor Aviser og Aargange af »Puk« og »Fliegende Blätter« laa ordnede paa Midterbordet. Portiøren blev trukken sammen, Folderne smukt ordnede; saa vendte hun sig og stod og saa paa den hyggelige Stue med Familieportrætterne, nogle Landskabsbilleder og de magelige bløde Møbler; deres mørke grønne Farve behagede Øjet — ligesom Værelsets øvrige Udstyr — uden særligt at fængsle det, talte om hyggeligt Velvære og en Smag, der ikke stred og ikke havde Trang til at stride mod det, som var almindelig anerkendt som god Smag i denne Provinsby, en af Landets største.

Fruen gik langsomt og let hen over Gulvet og flyttede Lampen og sin Bog hen paa et Bord, der var stillet ved den store Stol, som optog Pladsen i Krogen ved den lune, grønne Ovn.

Hun satte sig mageligt til Rette og sad og saa lidt ud i Stuen. Strakte saa Haanden ud, tog Cigaretetuiet paa det lille Bord og tændte; et Øjeblik sad hun med Cigaretten i Haanden og røg lidt; saa var heller ikke det morsomt længere, hun lagde den, tog igen fat paa sin franske Roman og læste et Par Sider.

Holdt pludselig op med en Mine, som om noget havde berørt hende ubehageligt — — igen dette: en overmægtig Sanselighed og en pinefuld Lidenskabelighed, der krævede sit Offer for bagefter at lade Livet ligge hen — dobbelt øde, trist og indholdsløst. —

Nu havde hun tabt Lysten til at læse. — Det ny Broderi? — Hun skulde være rigtig oplagt, naar hun begyndte paa det.

Der laa nogle Piecer og Beretninger, som hendes Mand havde bedt hende interessere sig lidt for, han var saa optaget af de Sager i denne Tid. Hun tog et af Hefterne og bladede lidt, — lagde det igen, — det var saa uskønt og kedsommeligt. —

Der lød sagte Trin over Tæppet inde i hendes Cabinet, og Stuepigen, en høj, nydelig Pige, kom ind.

»Manse bliver ved at græde; han længes vist efter sit Bad og sin Mad. Trine og jeg kan jo godt besørge det, hvis Fruen er træt.«

»Nej, nu kommer jeg, Heralda.«

[S. 9]

Den unge Frue rejste sig hurtigt og gik med. —

Da Doktoren lidt senere kom hjem, kaldte hun, glad og optaget, paa ham, og han skyndte sig ind i Soveværelset, gnidende Kulden af sine Hænder. —

Heralda holdt en Lampe i Vejret, saa Musklerne paa hendes blottede, kraftige Arm traadte frem; Kokkepigen, der nødigt vilde gaa glip af den unge Herres Badescene, syslede med Barnetøjet, der var hængt til Varme ved Kakkellovnen.

Fruen stod og holdt den lille Fyr nede i Karret. Det buttede, søde Barnelegeme gav smaa Ryk af Glæde, og den bitte lille, tykke Haand slog henrykt ned i det lunkne Vand.

Doktorens Øjne straaledede; da han traadte ind, var han endnu lidt ærgerlig efter en hidsig Debat om kommunale Sager med Borgmesteren, — — nu gav han sig optaget til at pludre til sin dejlige Dreng, indtil han fik ham ganske elleveld af Velvære.

En Uge efter sad Fruen i Spisestuen med Fødderne paa en høj Skammel; paa hendes Skød laa den lille Dreng, der havde været farlig syg i flere Dage.

Medens hun mekanisk syslede med ham, trillede Taarerne ned ad hendes Kinder og faldt paa hans Ansigt.

Han slog besværligt Øjnene op; de laa dybt inde i Hulningerne, og deres Udtryk var lidende som hos et voksent Menneske; de blodløse Læber bevægede han svagt, og han havde ikke Kræfter til at røre Benene, da Moderen tog Tøjet af ham.

Doktoren stod og saa til sammen med en ældre Kollega ...

Denne undersøgte Barnet og sagde derpaa:

»De maa straks se at faa fat i en god Amme. Det er det eneste, der kan redde ham.«

»En Amme!« gentog Fruen og saa hurtigt op.

»Jeg skal telegrafere til Stiftelsen, naar jeg gaar herfra. De gør nok Dem den Tjeneste, de Herrer derinde ...«

Da Doktoren traadte ind i sit Værelse, efter at have fulgt Lægen ud, stod hans Hustru og flyttede mekanisk med Fotografierne paa Skrivebordet.

Hun brast i Graad, da han kom hen til hende.

Han tog ømt om hende.

»Græd ikke, kære kære ...«

Men saa gav hun efter for sin tilbagetrængte Trang til rigtig at hulke. Al hendes Sorg og krænkede Moderfølelse gav sig voldsomt Udslag.

Men han kyssede hende og spurgte med Ord, som han ikke plejede at bruge, og med en Stemme, der var fuldere og varmere end hans sædvanlige, om *han* da var helt ude af hendes Tanker, om den Lykke, som de to ejede, og som havde fyldt ham med uopslidelig Modstandskraft mod al Lidelse, da intet betød for hende, — naar Sorgen kom. [S. 11]

Hun løftede Hovedet.

Det flammede op i ham ved at læse hendes Øjnes Svar.

Hun knugede sig med et dybt Suk ind til ham; saa gik hun stille ind til sit syge Barn. —

Den store, svære Amme tog fat paa den lille udmattede Dreng med sikker Ro.

Medlidende lagde hun ham til Brystet og dryppede et Par Draaber ind mellem de trætte, smaa Læber; selv det syntes at anstrænge ham, han faldt straks igen hen i tung Søvn.

Men efterhaanden, som han kunde tage mere Næring til sig, blev han raskere og raskere.

Sundheden drog atter til Huse med den fynske, djærve Maren. —

Fruen begyndte igen at ofre Tid og Opmærksomhed paa sin Frisures og sit Toilettes pyntelige Detailler, og Visitterne blev modtagne, til Dels gengældte. —

Snart blev det saadan, at det næsten var dagligdags, at Doktoren, naar han kom hjem fra Praxis, maatte ind at klæde

sig om for at gaa til Middag.

Naar han næsten var færdig, plejede hans Hustru at komme ind, for hun havde saa uendelig meget at fortælle om Manses mange Paafund.

Tænk, han havde taget Maren i Næsen, saa det gjorde *ondt*, ligefrem ondt — han havde saa mærkværdig mange Kræfter allerede; Maren havde slaaet ham over Fingrene, men saa havde han drejet sig paa hendes Skød; det saa ud, som han vilde slaa igen. »Han bliver vist rigtig uartig,« sagde hun stolt og lykkelig.

Og saadan havde hun den ene Historie efter den anden at fortælle om Manse. Han *var* nu ikke saa langt tilbage som andre Børn i den Alder.

Doktoren var nær ved at mene det samme.

»Hvem der kunde blive hjemme hos jer!«

Men det gik jo ikke an. Man kunde jo ikke blive ved at isolere sig.

»Naar *Du* endda tog med.«

Og saa begyndte de igen paa den Komædie, at han agerede gnaven og jaloux paa Manse, — indtil hun alvorligt kom med sit: — ikke Tale om, at hun allerede gik fra Barnet, der havde været lige ved at dø!

De kyssede Uhyggen bort og begyndte igen at spøge.

Han fuldendte sit Toilet med en forstilt Omhu, som gav hende Anledning til smilende og smaadillende at hentyde til visse Lapserier fra Ungkarledagene.

Opdagede de saa, at han var ved at komme for sent, fór han i Kjolen, medens hun rakte ham Uhr og Nøglesnippe. Og han gik til Døren.

»Skynd Dig dog nu,« sagde hun; men Tonen og Maaden var saadan, at han maatte tilbage endnu engang. [S. 13]

Hun gik smilende og glad med ind i Spisestuen, tog selv Pelsen fra Heraldas for at faa ham af Sted saa hurtigt, som muligt.

Men han gemte hende ind i den og truede med at bortføre hende med Magt.

»Den tykke, kurtiserende Hr. Postmester til Bords og Æren af at converseres af Tante Rosalie ved Kaffen om Mines eller Lines Madkærester. Kan Du modstaa?« lokkede han.

Heralda smilede diskret; men Maren, der stillede med Manse, som skulde sige »adjøs til Fatter«, lo højt.

Herren og Fruen saa til hinanden, halvt muntert, halvt vemodigt; det var, som der efter Spændingen var kommen en vis ubevidst Reaktion, der fik dem til at være lystige, næsten legende i hinandens Selskab, medens de dog havde saa let ved at føle Refleksen af Sygdomsdagenes Angst og Sorg.

Maren blev snart uundværlig.

Efterhaanden som Mindet om den Alvor, der brutalt og ukaldet havde paatrængt sig de unge Folk, blegnede, kom den statelige, typiske Maren ligefrem til at »tage sig ud« som saa meget andet Tilbehør i det elegante Hjem.

Fruen fik travlt med at gaa til Syersker med Maren, der skulde have store Forklæder, Hue med røde Hagebånd og andet, som hørte til, naar hun skulde ligne en Bondekone i Nationaldragt.

Og desuden maatte Fruen tage sig Tid til at sidde i Ro ved sit Sybord, for hun vilde selv tegne og brodere Manses Kørpels og hvide Kjoler, — og han *maatte* have flere af forskellig Størrelse, for — hvor han lagde sig ud! — —

Doktoren havde intet imod paa sin Vandring i Byen at møde »Optoget«.

Maren saa formelig statelig ud i sin Uniform, og det var med bevidst Værdighed, at hun skød den blanke, pudsede Vogn med den yndige Dreng ... Og .. hvor var hans Hustru dog smuk ... denne tilbageholdne, rolige Mine; .. hendes beundrede Ungpigeskønhed var afløst af en langt finere og mere tavs Ynde.

Saa kunde det hænde, at Manse fik Doktorens Stok at holde paa, og at de fulgtes hjem alle fire ... Maren i passende Afstand foran med Vognen og svingende og svajende med de vide Skørter.

Naar Heraldas stod i Vinduet og saa dem komme, faldt hun i Tanker.

For hende blev det uvilkaarligt saadan, at Doktorens ridderlige Ægtemandsvæsen kastede en vis Afglans over hendes Kæreste, den flotte Skorstensfejersvend, og det blev efter sit Herskabs Forhold, at hun dannede sig sit Ægteskabsideal.

[S. 15]

Heralda skulde nok vogte sig for at give de Tanker Luft overfor Maren, skønt de to var blevne meget fortrolige, især efter at Fruen i et Anfald af Sparsommelighed havde givet Kokkepigen Afsked og engageret en Pige, der gik hver Aften tidligt for at bo i sit Hjem.

Herskabet var igen begyndt at tage ud sammen til Koncerter, Theater og Middagsselskaber; Heraldas og Maren var ofte ene hjemme.

De lod da Døren staa aaben ind til Marens Værelse, hvor Manse, mæt og tilfreds, sov i sin Vugge, og saa gjorde de sig det hyggeligt i Spisestuen.

Heralda dækkede op med The og Smørrebrød. »Theva'j!« udbød Maren, »det ka' je'tte taale aa loute. Det er te' aa forgi' Mæj'sker me' ... saa gaar je' da hellere te' Va'jposti. — Nej e' lille Drove go' Kaffe! ..«

Og saa lavede Heraldas Kaffe til hende; hun gjorde det med god Samvittighed, for Maren skulde jo fedes og føjes.

Til Gengæld var Maren underholdende ... Hun fortalte saadanne Historier fra »Stiftelsen«, at Heraldas blev ganske bleg derved.

Men Maren havde ogsaa de rørende paa Lager ... fra den Tid hun var sytten Aar og blev Malkepige paa Herregaarden og vilde springe i Voldgraven af Sorg over, at hun var kommen for Skade og havde været »saa ma'esløs uheldig«.

»Det va'tte te' aa nære sig for det Rak,« raisonerede hun mut.

Men farlig Grin havde de alligevel havt. »Gu' sikken Sjøv med Forvalteri' og Landvæsenesleverne, som var *såå* store paa det, men ku' si'e saa mæje grinagtig »Komplementer« aa den Slavs Slu'er, naar de mødte en stakkels Pige alene. — Og saa Frøkenen, som knap ga' lukke sin Mund op te' én, naar hun kom ne' i Mejeriet aa sku ha' den nymaalk'de Mælk — ja, li'e — fræss fra Fass, som ha' sa'e — denne her Elever fra København. Ja dov, dov, hvor var hun storsnu'et. Hun var da bleven kulret, hvis hun ha'e vidst, at hendes Grevekæreste gerne vilde spille Kæreste me' vos, naar ha' ku' komme gedolt fra'et, den Luskemikkel.« Og Maren skoggerlo. Hun nærrede ingen Illusioner om Mændene; dem kendte hun kun fra en Side, men den kendte hun ogsaa til Gavns.

Heralda benyttede Pavsens til at gøre et Forsøg paa at faa sin sædvanlige Tone indført; hun talte om, hvor mageløs Doktoren var mod Fruen, og hvor den unge Candidat Hansen, der kom til Doktorens og spillede Violin, var forelsket i Frøkenen fra Etatsraadens.

Men det interesserede ikke Maren videre.

»De ere li'e tovlie allesammen,« sagde hun afsluttende. — »Din Jokum ..«

»Joakim Larsen!« afbrød Heraldas.

»Hvorfor kommer ha' ikke aa besøjer Dig? Ha' gaar nok paa Lærkensjov, si'en ha' ikke har været her.«

»Min Familie synes ikke om, at han besøjer mig paa mit Værelse,« svarede Heralda hovmodigt. Der var dog Førskæl.

»Naa saa det gør de ikke«, sagde Maren, helt imponeret af den Tanke.

Men saa gled hun ind paa det Omraade, hvor hun var mest hjemme. Og Heralda vænnede sig efterhaanden til hendes Historier. — —

»Men naar der kommer Børn?« spurgte Heralda en Aften, uhyggelig tilmode.

»Skidt, de bliver sgu nok forsørret!« Maren slog overlegent ud med Haanden. Lidt efter vedblev hun:

»Je' har haut tre. Ja, s'mend. Nummer to ... hans Far ... ja, dov, dov, sikken Malasje me' den Unge ... hans Far var et lille toвли', højbenet Kræ, der var i Besøj hos Grevens og var helt mør over det, at Comtessen vi'te se te' den Si'e ha' var, og det skønt de danjsed' og regered' me' Baler og Kommers den Sommer. Saa ku' ha' ju'tte nære sig ... ja, skidt var det, og fuld var ha' mest, ha' sa' nere hos Forvalteri og bællede' sig, naar di an're ha' lagt sig om Autningen. Og saa kom Barunen jo væsgo' ne til mit Kammer og ga' sig lisse ønkkelig ... Storsnu'et og spedalsk blev ha' jo, for je' lukked' jo Krampen paa for ham. — Men je' var jo smaat kørendes me' Penge, ... saa gik det galt elejn.«

»Herregud Maren; men Barnet Du talte om?«

»Ja, hvor je' tvined' over den Unge, der var ju'tte mer Ky' paa ham end som Tobak for en Skilling. Idiot var ha' jo osse da! Gu', hvor ha' hørsed' me' mig, den ny Dovter, — je' maatte klarere hele Re'ligheden u' for ham om denne her lille skitte Barun, der var svirende. Ja, det var da nu ledt. — Ungen fik je' da paa Anstalten, frit me' Betalning og det hele, men gratis Skældu' fik je' i Tilgivt af Dovteri. Ja, ha' var skrap! — Min a'en Dreng, det var en a'erledes Fæ'relandsforsvarer end den lille Barununge ... Ja, Herregu' — nu har je'tte set ham i tre O'er.«

»Maren, hvor kan De udholde det for Længsel!«

»Det ve' je'tte! — Je ha'tte haut Stunder te' aa tænke paa det. — Men det var li'egodt farlig Plasér aa bisse ne' te' min Mor om Autningen, for Ungen, ha' var li'e te ha' skrinked', naar ha' saa mig. Og hva' brø' je' mig om no'en Slavs Bal i den Ti', og Ka'lene, de grinte jo. Og je' lo' dem grinne. — Men saa var'et jo, at Naaden, hun var hellig, og je' var bleven Vaskoppige, og saa vilde hun ju'tte ha' mig i Køkkenet, je' maatte sgu afste' te' Majdag. Saa fik je' Plads i Byen, og — — je' ve' sgu'tte, je' ku' da'tte sitte og glo i det Hummer ve' Køkkenet hver Auten u'en at lukke min Mund op, saa je' ku' hverken gø eller gave te'sidst; — tovlie Mandfolk er der jo, hvor vi saa kommer, — ja, det er sgu'tte saadan, — men je' fik da'tte Drengen at se, før je' rejste te' København, for Kærresten ha'e det me' Fornemmelser. Ja og København, Heralda ... der er det nu da saa møj je' tovli alsammen.« —

»Kæresten der var da for Resten stoderet,« vedblev hun ... »Saa kom je' jo paa Stiftelsen ... je' klaver'itte, Behandlingen var riæl nok; je' ha'e det dov be'er end som Vaskekonen, hun var givt og det hele, men hun maatte sgu lægge sig i Pjalterne og Møjet; je' fik da baa'e Renlighe' og Opvartning.«

»Var det ogsaa en Dreng, stakkels Maren?«

»Det var et Pi'ebarn ... Der kom no'ne fine Folk, je' maa sgu'tte si'e, hvem de er, de var helt væk i hende, og de bestilte hende te aa komme te' dem, naar jeg rejste; je' skrev under paa en hel Del. Saa kom je' jo herover paa en Studs, her er jo go' Fortjeneste; Ma'en klaver je'te paa, og Dovteren og Fruen er jo da osse mæje pæne Mæ'jsker.« —

Manse tillod sig at smaagrynte lidt.

»Saa nu ska' det Kræ te' aa tre'e mig igen,« udbrød Maren, »Du ka' ta' og vende ham.«

Da Heralda atter havde sat sig til Rette, begyndte Maren Samtalen igen.

»Du er for Resten en Sta'spige at se paa, Ralde. Sikke tynd Du er.«

»Naa—aa.« Heralda vred sig smigret.

»Ja, nu ka' Du jo bare vente, te' Du har vaaren me' tre Gange;« tilføjede Maren eftertænksomt.

»Slæbe og sli'e, te' man ønsker det uskyldige Liv Fa'en i Vold,« blev hun ved uden at agte paa Heraldas Mine. »Første Gang slævede je' Vand te' en Time, før je' la'e mig ... Saa gaar »Figuren« sgu ... Det skal Du se, naar Du først er i'et.«

Heralda blev fnysende vred og hvast fornærmet.

[S. 20]

»Ja« .. sagde Maren uforstyrrelig, »saadan var je' osse .. lynende i Ho'et, straks de kom te' mig me' Vrøvl ... Men saa er de jo saa sø'e og sleske de Bæster, og ve' ikke, hvor de ska' skave sig og snakke om Kærlighe' og den Slavs ... Men bav etter, naar vi ska' ha' Penge te' Ungen, ja ... saa er der en a'en Snak, — ja der er ... Og vi ka' da'tte drovne dem som Kattekil'jer.«

Saa ringede det.

Maren ryddede af Vejen, og Heralda tog mod Herskabet.

Fruen kom straks ind i Spisestuen. Hun var i stort Toilette, det silkeforede Slag hang løst over hendes smukke Skuldre, og hun var ved at trække Hanskerne af.

Der var noget sødt og skælmsk over hende; Rødme i Kinderne og et Skær i Øjnene af vaagen Livfuldhed; nu brød en varmere og dybere Glans frem i dem, idet hun sagde:

»Hvordan har min dejlige Dreng det, Maren?«

Med Forsøg paa byagtig Tonefald svarede Maren:

»Det sø'e lille Bæst, je' tror s'men ikke, det varer længe, inden ha' begønner aa vil plotte paa aa si'e no'et; ha' plaskede saadan i Ba'et, det er vout, je' ka' tomle ham.«

Og Fruen og Doktoren smilede venligt til den tro Maren, der holdt saa meget af deres Dreng og var saa god ved ham.

Fruen betænkte sig lidt. Maren syntes jo ikke om, at Manse blev forstyrret, — men — hun maatte liste sig ind og se ham endnu engang, — der var saa længe til i Morgen tidlig.

Søde, halvaabne Barnemund, runde, bløde Kind med Øjenvippernes mørke Frynser, det lille Legemes sunde Varme — hun kunde ikke lade være at lægge sig ned ved Vuggen og kysse sit Barn og se paa det.

Manse begyndte at røre sig og gav sig lidt efter til at smaagræde. Maren kom fornærmet ind. Ganske jaloux og ulykkelig saa Fruen paa, hvor stille han straks blev, da Maren tog ham op.

Maren var imidlertid i naadigt Lune og holdt Drengen hen til Fruen til Godnatkys. Forsigtigt kyssede hun hans Kind og de smaa buttede Hænder og Fødder; saa gik hun beroliget ud.

Da hun var alene med sin Mand, sagde hun med Overbevisning:

»Du ... Maren er saa flink og fornuftig, — Du kan tro, hun har lidt meget under sit Fejltrin.«

Doktoren svarede ikke.

Et Aarstid senere sad Doktoren og Fruen i hendes Cabinet.

De havde siddet længe stille i Tusmørket uden at tale.

Da lød det lille Klap, som sagde, at Lygten derude paa Vejen blev tændt, og det usikre, dæmpede Lys faldt ind over

Fruens Ansigt.

Hun sad med Hænderne hvilende i Skødet og saa' underlig blødt og fraværende ind i Halvmørket.

Hendes Mand bøjede sig frem og tog hendes Haand. Det var, som hun kom tilbage; hun smilede blidt og lagde sig ind til ham ...

Gennem de lukkede Døre hørte man inde fra den anden Stue en høj Barnestemmes kejtede Pludren; den blev afbrudt af Marens fynske: »Du ve' nok, hvor Skauet ska' staa, din lille Knæjtebasse.«

De to henne i Sofaen lo lidt.

Saa sagde Doktoren:

»Bliver det ikke godt for Manse, at han ikke altid skal være den eneste.«

»Ellers blev der nok ingen Ende paa Forkælelsen, mener Du.«

»Ja, netop ..«

»Havde jeg nu blot havt Herald. Hun gik saa stille og passede alting og havde saa behageligt et Væsen ... Jeg vænner mig aldrig til Laura; hun gør mig nervøs med sine klodsede Manerer og sin evige Spørgen ... At Herald, den nydelige Pige, ogsaa ... nej, det er og bliver mig en Gaade og en ligefrem Sorg.«

»Det var værst for hende selv .... stakkels Pige.«

»Uf, den Kæreste ... Har Du set ham siden?«

»Jeg mødte ham forleden og talte med ham.«

»Spurgte Du om Barnet ...?«

[S. 23]

»Jeg fik at vide, hvor det var i Pleje .... Han tog ellers Sagen meget flot, skældte ud over Heraldas Fader, der er vred og ikke vil se hende. Men han havde godt Arbejde, sagde han, og skulde nok vise den Gamle noget andet, senere; .... men han var jo lovlige ung til at gifte sig og binde sig.«

»Sagde han det?«

»Ja, med en vis Medlidenhed med sig selv. Jeg tillod mig da ogsaa at sige, at det skulde han have betænkt noget før.«

»Stakkels Herald!«

»Hun har en god Plads og holder meget af Barnet, som hun ammer.«

»Og hendes eget ...?«

»Ved Du hvad ... Du skulde tage ud at se til det en Dag, naar det bliver godt Vejr.«

»Ud paa Landet!«

»Ti Minutter med Jernbanen ... Du har saa godt af at færdes lidt. Du murer Dig saa meget inde herhjemme nu.«

»Ja ... men ... tager Du med?«

»Nej ... nu maa Du holde dit Løfte og ikke kun tænke paa din Svaghed. Husk paa .. Barnet .. Det er jo ikke blot legemligt, at det bliver til ... dets Sjæl, Temperament, Karakter ... Aah min egen ....« Og han knugede hende pludselig stormende og lykkelig i sine Arme.

[S. 24]

Den unge Frue stod og saa fortabt ud over Markerne, hvor Toget, der havde ført hende her til Landsbyen, brusede af Sted.

Nu var det borte. Kun en hvid, urolig Damp drev lavt hen over Jorden.

Hvis den nu formede sig, nærmede sig, omsnoede hende og kvalte hende ...

Hun knugede nervøst Hænderne sammen i Muffen. Alle de Fantasier, der allerede var farede gennem hendes Hjerne i den korte Tid, siden hun sagde Farvel til sin Mand! Hvorfor var han dog ikke ogsaa taget med! ..

Hun gik hen ad Vejen og spurgte sig frem til Bondehuset, hvor Heraldas Dreng var i Pleje.

Først bankede hun høfligt paa Døren. Men da ingen svarede, løftede hun med nogen Besvær Klinken, der satte tydelige Mærker paa hendes Hansker, og traadte ind i et Slags stenlagt Bryggers.

Eller Køkkenet var det maaske. I det mindste stod der paa Sidebordet et Lerfad med Flæskeben, og henne fra den aabne Skorsten lugtede der stærkt af Grønkaal og brændte Kviste.

Fruen gik ind i Stuen.

Heller ikke her var nogen.

Hun saa sig nysgerrig og lidt beklemt om, hostede for at melde sin Tilstedeværelse, men hørte intet andet Svar end det store Slaguhrs langsomme tik tak.

Jo, nu skelnede hun et spædt Barns sagte Klynken henne fra Alkoven.

Hun gik hen imod den, flyttede en Stol, hvorpaa der stod et Vandfad med Øllebrød, og kigede ind mellem de ⁶stribede Gardiner.

Der, paa de tykke Dyner med det grove, snavsede, krøllede Lagen, laa Drengen.

Den, der havde givet ham af Øllebrøden, havde ikke baaret sig særligt behændigt ad, for hans lille Ansigt var oversmurt med Maden, der var tørret ind og sad i Klatter paa den fine, bløde Hud.

Hvor blev Manse dog anderledes omhyggeligt plejet og passet! Fruen kom til at huske paa, at Svigermoder engang, før han blev født, havde sendt hende noget fint duftende Sæbe, og i Brevet stod der: Du véd ikke, hvor det er dejligt at lægge saadan et lille blødt, parfumeret Barnehoved op til sin Kind ... Og nu denne stakkels, lille Dreng her!

Og stakkels Herald!

Mon hun vidste, hvor uforsigtige de var med hendes Barn; han kunde jo ligge der og græde, til han fik Krampe, uden at nogen hørte ham!

Medlidenheden bortjog fuldstændig hendes Uvilje mod Pigen. —

Der lød Træskoklapren udenfor.

Døren blev skubbet op, og en Kone traadte ind. Hun saa spørgende paa den fremmede, fine Dame. —

»Naa .. det er Herald's Frue. Ja, hun var jo ellers flink nok, si'er de. Vi vilde jo heller ikke ta' mo' saadan enhver Rendetøs,« sagde Konen værdigt. »Naa De ve' vel, hun kommer i Dau; — ja, det gør hun — ja, om et lille Kornstærker je', hun er her. De ka' godt sitte ner saa længe. — Væ' s'go dov. Maaske De vil ha' en Taar Kaffe? Naa ja, for je' ku' jo snart faa Kedlen paa. — Ja, je' maa stræve, vi sku' jo ha' Risbrændet rubbet a' Vejen inden Auten.«

Konen vendte Drengen og stak ham en Sukkersut i Munden; derpaa gik hun igen til sit Arbejde.

Fruen sad lidt paa Træstolen henne ved Vinduet.

Saa blev hun urolig og gik op og ned ad Gulvet; hun mærkede, hvorledes denne usædvanlige Situation voldte hende legemligt Ubehag.

Men saa tog hun sig sammen.

Det var dog altfor umuligt, hvis hun besvimed her og maaske blev lagt ind paa den Seng.

Det var ogsaa Synd af ham at holde saa bestemt paa, at hun skulde rejse alene.

Maaske det kun var denne indelukkede, tunge Luft her, der gjorde hende syg.

Hun gik ud paa Vejen og gav sig til at spadserere frem og tilbage, fast bestemt paa at vente her, i Stedet for, som Doktoren havde sagt, at faa Lov at sidde i Kromandens Stadsstue og drikke Mælk og spise Landbrød, indtil Toget gik. Hun vilde hilse paa Heraldta og tale med hende; det var dog i hendes Hus, at Pigen var kommen i Ulykke, og — maaske havde hun noget at gøre godt igen; saa haardt som mod Heraldta havde hun aldrig været mod nogen. Hun kunde ikke lade være at tænke paa den Eftermiddag, da Pigen, bleg og grædende, betroede sig til hende; paa hendes afbrudte og stammende Bekendelse havde hun koldt og rolig svaret:

»De maa jo saa hurtigst muligt ud af Huset.«

Hvor havde hun ogsaa kunnet tale saa haardt og overlegent; det tænkte hun nu, medens hun gik frem og tilbage, mat og træt og med Graaden i Halsen. — Men langsomt, lidt efter lidt, beroligede den uvante Stilhed hendes oprørte Nerver.

Hun blev staaende og saa ud over de udstrakte Pløjemarken, hvor Rimen endnu laa mellem Knoldene, og hvor Kragerne hoppede om i tunge Sæt, saa fløj de skrigende op, hen mod de store, lave Bøndergaardene, om hvilke Poppelpilen stod med de tørre Kvistes spilede Grenen mod den svagt skyede, blege Vinterhimmel.

Hvor var her dog ... næsten morsomt stille. Hun lagde Mærke til, hvor tydeligt hun kunde høre en ensom Vogns Rullen ude paa den faste Hovedlandevej. Og hvor var det smukt med de mørke Straatages grønne Mos, der saa' saa lyst ud i det dæmpede Solskin.

Men koldt var det alligevel at staa stille.

Den unge Frue begyndte igen at gaa frem og tilbage.

Men hun er ikke mere saa optaget af sig selv og sine egne Tanker; hun er begyndt at se sig om.

Inde ved Vinduet i et af Smaahusene sidder en gammel Kone med et stærkt rynket, meget udslidt, men mildt og stilfærdigt Ansigt.

Fruen kan ikke lade være at lægge Mærke til det. Konen hilser med et Nik og viser sig lidt efter i Døren: »Værsgo' vil De ikke indenfor, det er da saa koldt at gaa og vente.«

Fruen tager mod Indbydelsen og følger med den Gamle ind i den lille, lave Stue med den brede Seng med Sirtses Sengetæppe og den høje Kommode, hvor et Par hvide Porcellænhunde staa og glo stift paa hver Side af Biblen og den store Salmebog. Den Gamle beder hende sætte sig i Stolen ved Vinduet.

»Ja men, er det ikke Deres Plads?«

Den Gamle er næsten fornærmet. »Der ska' De re'nok sætte Dem; det er den bedste Stol; den er saa go' i Sitningen.«

»Tror De, jeg kan se, naar der gaar nogen ind i det lille Hus her ved Siden af?«

»Je' ska nok ha' Øje me' Vejen; det er vel Heraldta, De ska' tale me'?« ...

Og den Gamle underholder, dreven af et medfødt Gæstfrihedsinstinkt, den fremmede Dame, og de komme snart i Passiar.

Fruen hægtede Pelsen op.

Den anden rejste sig med lidt Besvær for at hjælpe hende den af.

»Aa Herregu'! Naa ja; De er vel nylig bleven givt. Ja, je' ka' tænke det.«

»Ikke saa ganske nylig,« svarer Fruen med et lille Smil.

»Saadan en ung, køn Kone! Ja, ja, Modernavnet er helligt,« siger den Gamle, der endnu er i den Tankerække, som Synet af hendes Gæst vakte i hende. »Modernavnet er helligt. Herregu', ja. Ellers sto' vi vel heller ikke alt det igennem. De ka' tro, — det er et stort Øjeblik, naar vi lægger Barnet til Brystet. Aah, vi knuger det ind te' vos, aah saa fast, saa fast ..«

Fruen havde pludselig faaet Glans i Øjnene og Rødme i Kinderne. Den gamle, fattige Moders højtidelige Tonefald fik hendes Hjærte til at banke af en dyb og hemmelig Lykke.

»Ja, der er jo no'e at staa igennem,« vedblev den Gamle. »Da Knu' blev født, var det saa fattigt for vos; og vi ha'e ikke skikket Bu' te' Bønderne. — Saa plejede de ikke van at sende Basselma' dengang,« tilføjede hun forklarende. »En bitte Flæsk og lidt Katøfler ha'e vi da i Huset. Ja, og saa Øllebrø' i en Ørepotte; det fik je', og je' spiste det altsammen. For je' var bleven sulten, ska' je' si'e Dem. Og saa sa'e Rasmus: Nej, nu har je' sgu aldrig set Ma'e, har Du spist alt det! Ja, og je' ku' ha' spist mer', om vi ha' haut det, sa'e je'.«

Den Gamle lo fornøjet, som om hun havde sagt noget morsomt. Og hun gentog: »Og Rasmus sa'e: nej, nu har je' sgu aldrig set Ma'e, har Du spist alt det! Ja saamænd.«

Fruen saa interesseret paa hendes milde, men hærgede Ansigt. Dette var noget saa nyt for hende, der var saa forvænt og havde det saa trygt og fredet og dog var blødagtig og ilde til Mode i sin Ørkesløshed og sin stadige Spekulation over sig selv.

Den Gamle blev snaksomt og fortroligt ved.

»De ka' tro, je' døjet me' min første. Ve' og faa ham te' Brystet. Aah, je' maatte ha' et Tørkle' i Munden for ikke at skri'e. Og saa var det jo, at min Mor kom ovre fra Taas'je for at se til mig. Og de' va' jo yndigt for mig. Men saa sier hun: men jahne dog, skammer du dig ikke din toвле Tøs, ve du se, du ka' faa ham til og ta' ve'. Tror du, du ka' køve Mælk til ham hele Vinteren! Saa maatte je' jo staa det igennem; ja, je maatte ... Men Jøsses je snakker, og nu piver Toget. Saa kommer Heraldta straks.«

Lidt efter saa de den høje, ranke Pige gaa hurtigt forbi Vinduerne.

Den Gamle rejste sig for at se efter hende.

»Ja, nu gik hun jo saa ind til Hjulmandens.«

»Maaske jeg maa vente et lille Øjeblik endnu her. Jeg vil ikke saa gerne forstyrre lige straks.«

»Nej, det er vel heller ikke værd. Det er jo dog hendes Barn, den stakkels Tøs ...«

Da Fruen skulde til at gaa, fulgte den Gamle hende helt ud gennem den lille Forhave.

»De maa passe godt paa Stien, for den er lidt glat ... Ja, Farvel lille Frue ... Gu' velsigne Dem. Og kommer De en a'en Gang, saa ka' De godt sitte og vente her; der lugter jo ikke altid saa godt, hvor der er smaa Børn og saadan ... Det er ikke saa redt, naar Manden ta'er sig en Taar. Nej det er ikke ... og kivsomt er det for Konen.«

[S. 31]

Fruen stod stille og nikkede, før hun gik ind ad Nabøens Dør. Den Gamle var bleven staaende med Hænderne under Forklædet og saa venligt efter hende ...

Heraldta, der sad med sin Dreng, saa' trodsigt op, da hendes forrige Frue kom ind.

Men Trodsen blev til et stort, rørt Smil, da Fruen bøjede sig ned over Drengen og sagde:

»Til Lykke med dit Barn, Heraldta. Det er jo en sund og frisk lille Gut.«

Lidt efter sad hun og saa interesseret og deltagende paa Pigen, der vaskede og badede sit Barn under mange sørgmodige Udbrud over det forsømte, lille Legeme.

»Aah Frue ... kan Fruen huske, at jeg havde Lov at benytte Badeværelset hos Dem hver Lørdag ... Og nu skal det lille Skind være i saadan et Griseri.«

Heraldas Taarer faldt paa Barnetøjjet, som hun tog efterhaanden, som Fruen lagde det til Rette for hende.

Heralda knugede Barnet ind til sig og saa knapt paa Fruen, naar denne talte til hende.

Barnet drejede sit lille Hovede nærmere ind til hende.

Da brast hun i Graad.

»Herregud, min lille, elskede Henrik; er Du sulten? Kan Du huske, Du fik din Mad hos mig den første Tid! — Jamen, jeg maa jo ikke, jeg tør jo ikke, min lille, kære, yndige Dreng; jeg tør jo ikke, saa er der jo ikke noget til lille Kaj, naar jeg kommer hjem.«

Fruen vendte sig heftigt om og gav sig til at se ud af Vinduet for at skjule sin Bevægelse. Hun kom til at tænke paa nogle Ord, som hun havde hørt paa en Visit, hvor hun havde truffen Heraldas nuværende Frue; en Dame havde sagt: »Det er rigtignok udmærket, De faar en Amme, saa er De dog mindre bunden!« Og Kajs Moder havde svaret: »Ja, ellers blev det for generende. For min Skyld kan vi godt begynde paa Prøverne til Basarkomedien nu; jeg kan jo heldigvis være hjemme fra, saa meget det skal være.«

Det var en underlig tom og flov Følelse at mindes dette, her, i denne Stue.

Men i næste Nu svulmede al hendes Hjertes Kærlighed, — hvad var dog al den tidopslugende Færden sammen med ligegyldige Selskabsmennesker mod den ene, stærke, dejlige Følelse at have sit Barn — nyt Liv, rigt paa alle gode Muligheder, nyt Liv, som man elskede uforklarligt.

Den samme Kærlighedsfølelse havde Pigen, — saa var hendes Hjerte ikke fordærvet — Pigen, som kun i korte Øjeblikke kunde gemme sit Barn i sine Arme. —

Hvorfor, hvorfor er det ikke saadan, at hun og hendes Kæreste har respekteret Samfundets Ordning af Kærlighedsforholdet, har bunden sig til hinanden og først faaet Barnet, naar de tilhører hinanden for altid, og aldrig nogen anden Mand eller Kvinde har Ret til at ønske deres Kærlighed. Bo sammen, danne Hjem sammen, modnes sammen, dele Hverdagslivets store og smaa Indtryk, til den rette, ukunstlede Samfølelse vokser frem og binder dem for altid til hinanden, — det er det skønneste, det bedste og den sandeste Frivillighed. —

Ovre fra Huggehuset klang Øxeslag, jævnt og ensformigt, som de havde lydt i mange Timer; paa Vejen kørte en Mejerikusk forbi med sine mange Spande; en Karl, der havde været ude at skove, kom gaaende hjem over Markstien, og fra Bondegarden hende ved Vejskallet steg Røgen til Vejrs og meldte om flittigt Arbejde inden Døre. —

Medens den unge Frue stod her ved det lave Vindue i den fattige Stue og lyttede til Barnets Klynken og dets Moders ømme, bedrøvede Stemme, gled den moderne, civiliserede Skaf af hende og tog al det tillærte med sig, og hun var kun *Moderen*, der tænkte paa det Samfund, som engang skulde præge, smudse eller støtte hendes Søn.

Hun anede, at der blev gjort Fortræd paa en eller anden Maade, mod hende, mod den unge Moder der og mod *Barnet*. — Alle Børn skylder ikke en frisk og stærk Kærlighed deres Tilværelse. Og naar de blive voksne, mødes de af noget, der ikke er, som det skal være, men som Samfundet vedbliver at taale, noget falsk og ophidsende, der tvinger en usund Attraa, som ikke er givet dem af Naturens kloge Haand, ind i deres paavirkelige Sind .... At man vovede at friste paa saa mange Maader, at man understøttede saa megen tom Forfængelighed, fandt sig i saa megen opblæst, latterlig Egoisme, at Kvinderne tidt var saa tomme, saa troløse og uforstaaende og ikke havde Finhed og Æmhed nok til at forædle de Længsler, de vakte, — ikke kunde holde, hvad deres Ydre lovede! — Hvorfor banedes ikke Vejen for de Unge, hvorfor fik de ikke Lov til at se Sandheden i Øjnene, hvorfor taarnedes Fristelser og opslidende Adspredelser for hver Dag mere og mere op om Slægten, som om den ikke var nydelsessyg og hastig nok i Forvejen. Hun forstod ikke ret alt dette, som vældede ind over hende, hun anede kun dunkelt, at noget galt var der ... hun havde ikke før tænkt nok over det, det som gjaldt *hendes eget Barns Sjæl*.

Hun havde været med til — tankeløs og med æstetisk Ubehag — at vende sig bort fra den alvorlige, fraseløse Henpegen paa Tidens Saar og Usselheder. Hun havde været med til leende at fortabe sig i Kantetheder og Fejltagelser hos dem, som af Kærlighed til deres Samtidige og af Had til det, som tilsmudsede dem og øgede deres hæsblesende Egoisme og idéløse Materialisme, ærligt og uselvisk dog idetmindste *forsøgte* Kampen. —

Hun var ikke saa vidende, ikke saa erfaren, havde altid været gemt og fredet, først i sit Hjem og saa hos sin Mand. Men *Livet* gemte og fredede ikke; det gav koldt og nøgternt hvert Menneske *sit* Ansvar og sin lille Lod i det store Land at opdyrke. Og *der* skulde det for hende blive anderledes. Hun havde ikke været nok for sin Dreng; og hvorledes var hun udrustet til at være en Tilflugt og en kærlig Vejleder for ham, naar det begyndte at spørge og undres dybt i ham!

Hun var i Grunden ogsaa en daarlig Hustru; — aah ja — vist var de lykkelige; men hvorlænge kunde han have nok i den sommerlige, lette, legende Forelskelse, som var Charmen i deres Ægteskab nu. Han, som var saa alvorlig, og som daglig levede i saa megen Alvor.

I Begyndelsen var der saa mange Ting, som han vilde tale med hende om; hun havde naturligvis gjort sig Umage for at høre efter, men han mærkede med en Lydhørhed saa sart som en Kvindes, at Resonansen i hendes Sind ikke klang ægte. I Virkeligheden *havde* hun jo ikke Interesse nok. Efterhaanden holdt han op at tale om den Slags Emner.

Selv havde hun lukket sig ude fra en Del af hans Sjæl. Men den Dag skulde komme, da han, uden at ane hvorfor, igen af sig selv delte sin Fortrolighed med hende.

— De smaa dagligdags Bemærkninger, — hvor det gør lidt ondt ikke at faa Svar i samme Toneart, og den store fuldt klingende Fortrolighed, hvor man bevidst, med Højtid, løfter Fligen for sin Sjæl. — Tankerne vældede ind paa hende. —

Hun vendte sig omsider og saa' efter Moderen, der sad med sit Barn, men hvert Øjeblik urolig trak sit Uhr frem. Den unge Frue besluttede — paavirket af denne Dags Oplevelser, der havde virket paa hendes sunde Begerers Oprindelighed, som den kraftige Regn virker paa de tilstøvede Planter, — at sætte alt ind paa at vinde den Styrke, som hendes Sjæl behøvede, og at holde sig borte fra det, som overophidsede hendes Nerver og tærede paa hendes Kræfter; hun vilde opnaa selv at kunne amme det Barn, som hun nu bar til Verden; hun vilde ikke skaffe det Næring paa et andet lille Væsens Bekostning!

Hun betoges af en underlig tillidsfuld Længsel efter i et nært dagligt Forhold til Gud at vinde Haab og vinde Styrke til i Sandhed at blive en Opdrager og en Tilflugt for sit Barn. — —

Heralda græd meget, da hun snart efter maatte sige Farvel til sin Dreng, og misundeligt saa hun efter Konen, der stod med ham paa Armen. Smaagrædende fulgte hun med Fruen de Par Skridt hen til Stationsbygningen.

Fruen gik saa underlig hjælpeløs overfor hendes Sorg. Naturligvis .... det maatte jo være ganske forfærdeligt at skulle have sit lille Barn ude blandt Fremmede ... og .. Synd for Barnet var det selvfølgelig ogsaa ... men det hele var jo fra den anden Side set ogsaa saa forkert ... og man maatte jo ikke glemme, at det var en stor, stor Synd baade mod Gud og mod Samfundet at sætte et Barn i Verden, naar Forældrene ikke var gifte og for altid bundne til hinanden. Stor Synd, naar

der ingen Rede var til at gemme det lille Væsen i. Selv om den havde været nok saa fattig, — det var dog det eneste naturlige! ...

Men hun kunde ikke nænne at tale om Synd til denne unge, kønne, bedrøvede Moder, der nu skulde bort fra sit Barn for at pleje og passe et andet, hvis Forældre *betalte* hendes moderlige Omsorg ...

Fruen satte sig ind i den 3dje Klasses Kupé til Pigen. De talte ikke sammen, medens Toget fór af Sted.

Heralda sad og stirrede forgrædt og beklemt ud i Landskabet, som Tusmørket slørede og gemte; kun engang — da Fruen trøstende lagde sin Haand paa hendes —, saa hun taknemmelig op. —

Da de igen stod i Byen, sagde Heraldal:

»Her er nok ingen efter Fruen. Jeg kan vist godt naa at følge Fruen; Fruen holder vel ikke af at gaa alene nu i Mørkningen; det er saa glat paa Gaden.«

Saa gik de to bort sammen. —

»Sig mig nu ærligt Heraldal. Hvor kunde det dog være —?«

»Jeg kan jo heller slet ikke forstaa det. — Men man hørte jo saa meget om alt det.«

»I mit Hus. Nej, Heraldal, det har De rigtignok ingen Grund til at sige!«

»Aah, Maren fyldte mig med væmmelig Snak, og det var altid, som det var det eneste, at det *maatte* komme dertil, for saadan gik det med de fleste.«

»Sagde Maren det!«

[S. 38]

Fruen blev tavs; hun tænkte paa, at hun i Eftermiddag havde sagt til Maren, at hun tog rolig fra Manse, og at hun var saa glad ved, at de kunde beholde hende til at hjælpe med at faa en flink og artig Gut ud af ham.

Heralda fortsatte, hurtigt, som om det var hende om at gøre at faa sig forklaret.

»Maren blev jo ved med at ville se min Kæreste, særlig efter at Trine var rejst, og Joakim kom saa, naar Herren og Fruen var i Selskab. Men Maren blev ved med alle sine Historier, og Joakim syntes, hun var saa underholdende, og saa ... saa troede han vel, at han kunde byde mig alt muligt, siden jeg ogsaa hørte paa al den Herregaardsraahed.«

»Men Heraldal ... hvor kunde De ogsaa ... sammen med Deres Forlovede?«

»Jeg blev ogsaa vred, og jeg sad en hel Aften alene i Køkkenet, men saa sagde han, at jeg var en Snerpe og en kedelig én, — og han er jo vant til fra Kjøbenhavn og Varieteerne, at alting skal være saa sjov; og han er jo saa mageløs vittig selv.«

I det samme var der en fintklædt Herre af de forbidrivende Promenerende, der halvt som i Vane strøg sig tæt op ad Heraldal og hviskede til hende.

»Der ser Fruen!« udbrød Heraldal vredt. Og ganske fortvivlet og haabløs udbrød hun:

»Det er da ogsaa, som Folk ikke tænker paa andet!«

»Heraldal dog!«

[S. 39]

»Ja, Fruen maa undskylde. Jeg mener det just ikke saadan. Men Fruen kan tro, at vi simple Piger ser mere end saadanne som Fruen.«

De gik raskt af Sted, for Herren havde vendt sig og fulgte paa en ubehagelig Maade tæt i Hælene paa dem.

Saa opdagede han, at han kendte Fruen. Han vendte sig og forsvandt.

Heraldal begyndte igen:

»Joakim blev saa borte i lang Tid, jeg saa ham aldrig, og jeg vilde jo nødig miste ham alligevel. Men saa den Dag, da Herren og Fruen var til Deklarationsmiddag hos Etatsraadens, saa kom han. Og han havde en Present med til Maren, men ingen til mig, og han var muggen og tvær, naar jeg talte til ham, og han sagde, jeg elskede ham ikke. Og det var en skrækkelig Aften, kan Fruen nok forstaa. Men saa Søndag Eftermiddag kom han igen og gik lige ind paa mit Værelse til mig, og han var ligesom i gamle Dage, og vi havde det saa godt og morsomt. Jeg var saa forfærdelig glad, for jeg havde lige siddet og grædt, jeg troede jo, det var helt forbi mellem os. Maren blev inde hos Manse og blev der hele Aftenen. Og da han hørte, at Manse havde ondt for Tænder, og at hun ikke kunde gaa fra ham, saa sagde han, at han ogsaa helst altid bare vilde være ene sammen med mig, og saa meget andet godt, sagde han, og han blev saa underlig ... og jeg ved ikke, hvad der gik af mig ...«

Heraldal bøjede Hovedet, men skottede halv trodsig, halv skamfuld hen til Fruen ...

[S. 40]

Men *hun* hørte næppe efter mere; hun var dødtæt; Modløsheden var paa engang kommen over hende; hun længtes usigeligt efter sin Mand og sin hyggelige Krog i hans Arbejdsværelse ... hun kunde ikke bære mere alene, kunde ikke rumme alle disse skarpe Modsætninger ... Aah, hvile sig hjemme, rigtig hvile ud, medens han smaasnakkede muntert og hyggeligt, bragte Ro i hendes Sind og fik hende til at glemme alle triste Tanker ...

Mere koldt, end hun egentlig mente det, sagde hun Farvel til Heraldal, der skyndte sig hjem til det lune Barneværelse, hvor den fremmede Dreng græd efter hende ...

Da Fruen kom ind, sad Maren og kyssede Manse, der sprællende hoppede op og ned paa hendes Skød.

Trætheden svandt af Moderens Træk; hun gik hen og tog sin Dreng; hendes Stemme dirrede lidt, da hun sagde:

»Jeg skal nok selv lægge ham i Seng i Aften.«

»Naa,« kom det fornærmet fra Maren, »saa ka' je' maaske gaa u' me' min Kærreste, for je' er bleven forlouet me' Johansen hos Matrialhandleri.«

»Du ..«

Han vendte sig fra sit Arbejdsbord og nikkede glad til sin Hustru, der saa frisk og munter ud.

»Ja, kære.«

[S. 41]

»Jeg har gaaet saadan en lang og dejlig Tur i Dag igen. Og ved Du hvad .. jeg .. jeg ..«

»Naa .. Du .. Du.« Doktoren gjorde spøgende Nar af hendes pludselige Stammen.

Saa kom hun hen til ham, stod og støttede sig mod hans Stols Ryg.

Først da han lagde Hovedet helt tilbage og saa op i hendes Øjne, bøjede hun sig ned til ham.

»Jeg er i en saa underlig, næsten overvældende lykkelig Stemning. — Vejret var saa klart, — jeg kan ikke glemme Heraldals Henrykkelse over den gode Plejemoder, som Du har skaffet hendes Barn. — Saa er der Manse, som holder meget mere af mig, siden Maren er taget bort — — det hele, — Du er jo ogsaa meget mere virkelig glad, end Du har været —«

Hun rejste sig fra hans Knæ og sagde alvorligt:

»Du, maaske er det Synd af mig at være saa lykkelig — saa mange ere saa bedrøvede, og der er saa meget rent unaturlig forkert i Verden; men Du ved ikke, hvor jeg er optaget af det Maal, jeg har sat mig. Jeg *vil* ikke give efter for min Svaghed. Vi *vil* ikke mere have en Fremmed ind til at være vort Barn nær. Vel?«

»Mange er jo nødt til det, og hvis —«

»Hvis, hvis. Nu ikke saa doktorklog, Du. Det er saa dejligt at haabe. Jeg ved naturligvis nok, jeg er —«

»Forkælet, min egen Ven.«

»Hvem er det, der har forkælet mig allermest?« Hun lo til ham.

[S. 42]

Saa drog noget større og alvorligere hen over dette blide, gratiøse.

Og hun løftede Hovedet og saa' stolt og ømt hen for sig:

»Har jeg faaet Lov at bære Barnet til Verden, maa jeg vel ogsaa kunde opnaa selv at give det Næring, naar jeg ikke spreder og spilder mine Kræfter.«

[S. 43]

DØDEN OG BRÆNDEHUGGEREN.

Sneen falder og falder som i én Uendelighed. Den gemmer snart Skovbundens gulvisne Straa; den ligger let paa Egepurlet, som endnu bærer paa sit rødlige, sammenkrumpe Løv, den hviler tungt og bredt, i Flager paa de smaa Grantræer — den falder roligt, som det aldrig vilde høre op.

Brændehuggeren kløver Blok efter Blok, kvister de unge, fældede Træer, hugger gennem de levende, saftfyldte Grene.

Hans Hue og Vams ere tunge af Sne; den siver fra Haaret ned mellem Tørklædet og den runkne, røde Hals, ned paa Ryg og Skuldre; de vare en Gang ranke og kraftige, nu ere de sammenfaldne og knoglede.

Store Fnug lægge sig paa hans Øjenlaag, han ser tungt op og blinker træt til de smelte.

Sindigt og vanemæssigt lægger han Gren paa Gren til Dragten, som han skal bære hjem til sin gamle Kone.

Han retter sig langsomt.

En Krage hopper hen over Sneen, og medens han slaar Hænderne i de stivfrosne Vanter mod hinanden, ser han efter dens Spor, der bryder Sneens ensformige Blødhed.

Saa giver han sig til at snøre Brændet sammen og slænger det op paa Nakken.

Stien er næsten sneet til.

Han sukker og giver sig til at gaa, medens Snevandet siver ind i hans Støvler, og Byrden tynger, saa det værker og smerter saa pinefuldt, at han ikke kan tænke paa andet.

Med ét kaster han Dragten paa Jorden, lægger sig ned derover og klynker Gang efter Gang:

»Gid jeg var død!«

»Gid jeg var død, saa elendig jeg er!«

Og medens han knuger Ansigtet mod sin Arm og sagte mumlende kalder paa Døden, ser han utydeligt for sig vage Billeder fra Landsbykirken: Herskabet i den vaabenprydede Stol, Mænds Nakker og Kvinders Hovedsæt, udskaarne nøgne Engle, et rødt Skær fra Lysene op paa den forgyldte Altertavle med Vrimlen af Figurer — — øverst oppe ved Hvælvingen et strengt, koldt Øje.

Det Øje!

Han begynder at rejse sig, men hans tunge Støvler glide i den bløde Sne, og han bliver liggende.

Ikke det Øje; nej, det vil han ikke tænke paa; han vil have i sit Sind den Gud, der er Fattigmands Gud, og som bærer Lazarus ind til Himlens Hvile og Varme.

»Gid jeg var død!«

Han vil ikke mere leve i den Elendighed, i det trælsomme Arbejde i den lammende Kulde. [S. 45]

»Gid jeg var død!«

Sneen daler i store Flokke som i én Uendelighed. Brændehuggeren ser sløvt og blændet ind i det. Pludselig slaar han sig for Panden, saa Huen falder af, vil rejse sig, forvildet og knuget af Rædsel, men bliver liggende paa Knæ med Hænderne foldede haardt mod Brystet.

Sneen kommer ikke mere som paa en lang, lang Rejse, falder ikke mere med sagte Lyd paa de visne Blade, men staar stille og fylder Luften med hvidt.

Den gamle Mand drejer Hovedet til den anden Side for at finde Frelse fra denne forfærdelige Udslettelse af alt det Hverdagskendte.

Ogsaa der denne øde, blege Tavshed, denne fuldkomne Stilhed, hvor han og hans Ønske og Kalden er det eneste.

Han vil berolige sig ved at tænke paa, at om en Stund kommer han hjem ... men hans Tanker flakke vildsomt og hjælpeløst, for han husker ikke mere, hvorledes der ser ud i hans Stue.

Han raaber, men Tavsheden brydes ikke af noget Skrig; den staar lige ventende med det store, alvorlige Spørgsmaal, for hvilket han ikke kan døve sig med den vante Verdens smaa Hændelser.

Og dette har han selv kaldt paa i Trods mod Dødens og Livets Giver!

Han vil skrike, at han ikke har ment det, at han vil leve sit Liv, saalænge Gud vil det; men saa bliver han med et vildt af Rædsel, og Rædslen giver ham en stiv, kold, ustyrlig Kraft, og han farer frem og hugger sin slidblanke Øxe ind i et levende Træ.

Men der er ingen Modstand og ingen Lyd.

Da synker han sammen med Hænderne for Øjnene og klynker saa usselt som før:

»Aah, lad mig leve!«

— — — — —
Det lyder saa let, det er Snefnug, der falde paa Egepurlets Blade.

Med et hæst Raab, der klinger højt i al denne Sne, folder Brændehuggeren de stive Hænder i én strømmende, svulmende Taknemmelighed; og mumlende og takkende, endnu stønnende af Rædsel, slænger han sin Dragt paa Nakken og stavrer afsted, saa han puster tungt derved.

Hvert Øjeblik er han ved at falde, men ilfærdigt søger han atter Fodfæste og skynder sig videre ad den snævre Sti, medens Fnuggene blænde hans Øjne og Byrden tynger den krogede Ryg.

Da han er ude af Skoven, følger han ikke Vejen, som krummer sig henimod Landsbyen, men han løber tværs over de tilsneede Marker ... hjem, hjem!

Kun naa sit Hus, sætte sig til Ro paa Bænken ved Bordet, medens hans Kone taler og med haarde Hænder løfter Gryden af Ilden, saa den klirrer, og det høje Ur i Hjørnet dikker roligt og taktfast, og Viseren gaar hen over Staalskiven. ... Brændehuggeren var nær falden i en lille Bæk, som styrtede raskt og muntert af Sted. Isen havde ikke kunnet dække og tæmme den, hvor ihærdigt den end Nat efter Nat havde skudt sine naalespidse Krystaller ud fra begge Bredder.

Den gamle Mand steg over den og gik videre henimod det svage, rødlige Skær, som kom fra hans Hus; Konen havde taget Gardinet bort, for at han kunde have det hjemlige Lysskær at styre efter. — — — —

De to Gamle spiste af det dampende Fad i Tavshed.

Brændehuggeren lyttede med hemmelig Fryd til Skeernes jævne Musik, naar de strøges mod Fadet, og han saa glad og beroliget paa Ilden, der flammede og slikkede i munter Uro om Træknuderne.

Da de gamle Folk laa i den brede Alkoveseng, sagde Konen, hvem Mandens gode, milde Stemning havde gjort lykkelig

og højtidelig:

»Naar nu Vorherre løser op for os to gamle. — Til al sin Salighed!« fjøede hun til med bævende Stemme.

Og Manden foldede sine Hænder i stille Andagt.

— — — — —

Sneen falder som i én Uendelighed. Og mod Nattefrosten fører den lille Bæk sin Kamp; den risler og mumler, medens den styrter af Sted langs de isklædte Bredder, hvor om en Tid de blide Forglemmigejer skal staa og se til den kraftige Kløver.

KAMMERJUNKEREN.

Der var et byggelystent Konsortium, som havde faaet Kig paa gamle Kammerjunker von Bangs Ejendom, Carolinelyst, i Udkanten af Byen.

Der var Grund!

Selve Bygningen var rummelig og gammel, over hundrede Aar, der var ikke saa lidt Gaardsplads og flere Udbygninger, og mellem Vejen og Boligen laa en stor Have, der hidtil havde skjult alle Herlighederne. Paa den anden Side af den private Vej, der førte op til Stuehuset, laa en lang Strimmel Køkkenhave; i et Hjørne bag Udhusene var der en upaaagtet Trekant Jord, som slet ikke var til at kimse ad, naar den blev ryddet for al den Hyld og de forvildede Rosen- og Stikkelsbærbuske, som groede filtret mellem hverandre. — Hvor nu Gitterporten og en Afviser med »privat Vej« fredede, kunde der lægges Gade, Jorden kunde stykkes ud, femetages Bygninger med mange Smaalejligheder rejses — der var bygget flere Fabrikker i Nærheden, — Bang var over syv og firs, Formue var der nok ikke mere, Frøkenen var paa Døtreskolen hele Formiddagen, den gifte Datter var Præstekone paa Jyllands Hede, [S. 49] det arbejdede i Konsortiets ledende Hjørne, den gamle Kammerjunker havde søvnløse Nætter, og omsider meldte Byens to Aviser da, at Carolinelyst var af Ejeren, Kammerjunker v. Bang, solgt til et Konsortium bestaaende af osv.

Kammerjunkerens skulde være ude af Lejligheden inden Flyttedag.

En lys, solrig Morgen, lige i Begyndelsen af Oktober, stod Kirsten i Carolinelysts store Køkken med en Kobbortemaskine i den ene Haand og en Klud i den anden. Der var en fra Konsortiet inde hos hendes Herskab i Forretninger, og det var Aarsag til, at hun var falden i dybe Tanker, saa dybe, at en Kasserolle, der stod paa Skorstenen med den rødstrubede, smalle Sirtseskappe om, fik Lov at koge over.

»Jøsses! —« Kirsten fór til.

»Ja, vi ska' te arbe' me' et og tænke paa et a'et.«

En Dør gik ude i Entreen. Kirsten var straks til Stede og gjorde en kølig Honnør for Konsortiets Repræsentant, en yngre, adræt Sagfører med Cyclehue, halvruget Cigar i Munden og Benklæderne spændt ind om Anklærne.

Den gamle Herre fulgte ham helt ud paa Stentrappen, der med Opgang fra begge Sider laa midt for Indgangsdøren; han bukkede høfligt, Sagføreren littede skødesløst paa Kasketten og sprang saa ned til sin Cycle, som han ilsomt trak hen over de toppede Brosten til den lukkede store Port.

»Spring ned, lille, og luk Porten op!« sagde Kammerjunkerens til Kirsten.

»Der sku' vær' en Stads me' det Læs Tørv!« mumlede Kirsten; inden hun havde naaet at parere Ordre, havde Sagføreren faaet Laagen i Porten op, — han skubbede Cyclen ud foran sig — Kammerjunkerens saa vedblivende høflig-oprømt ud, og Kirsten tænkte stolt og henrevet: »Se til Knaabi^[1], Ho'et op og ingen skæve Ben lige til det sidste!«

[K]hoppen.

Porten faldt haardt i, og saa var de to igen alene.

Kammerjunkerens gik ind i Entreen og tog sin Hat, Kirsten hjalp ham Frakken paa.

»Frokosten er straks sæveret!«

»Tak Kirsten, jeg ska'nte ha.«

»Je' ku' ta' og lave Kammerjaankeri en Bi' Frekkedellehistaarie.«

»Tak, lille go'e, jeg ska'nte ha.«

»Det ka' Kammerjaankeri da tøgge me' en Solbærrom te'.«

»Jeg ska'nte ha', min rare Pige, tak. — Jeg bliver her ved Huset?«

Kirsten stod og saa efter Kammerjunkerens, da han gik ned ad Stentrappen, støttet til Jernrækværket med Aarstal 1805 og Navnetræk H. F. S. og L. F. S. indrammet af Cirkler mellem de tynde, glatte Stænger.

»Der er ikke maj rasia^[2] mere i ham, det gamle Skind!«

[S. 51]

[Ø]purage.

Saa gik Kirsten til sit Arbejde, og Kammerjunkerens vandrede rundt paa Ejendommen.

Han var høj, tynd og rank; men af den gamle Kyrasserofficers Spænstighed var der intet tilbage. De smaa Fødder i skinnende blanke, lappede Sko syntes ligesom at søge Fodfæste, før de hvilede mod Jorden; de smalle, rødlige Hænder støttede fast om Stokken. Frakken var knappet lige op til det sorte Halstørklæde, som var vunden flere Gange om Halsen og kun lod en smal Linje hvid Flip til Syne for oven. Ansigtet var magert, velformet og rødligt. Det hvide Haar var redt frem i Tindingerne, og Moustachen hang i en Bue ned om hans Gammelmandsmund. —

Nu gik han sin sædvanlige Formiddagsrunde paa Ejendommen med den overflødige Plads og de mange hyggelige Smaakroge; — om en Maaned var de ikke længere hans.

Den stille Gaard med de ujævne Brosten var omgivet af rødkalkede Bindingsværksudhuse, hvor Vildvinen groede op over de røde Teglstenstage. Ved Muren ind til Haven voksede et stort Kastanietræ; mange brune, tørre Blade laa paa Jorden og rørte sig raslende, naar et af de svage Vindpust naaede dem.

Der var en Mellemport, der stod aaben i Bygningen overfor Stuehuset; den førte ind til en anden lille Gaard, hvor Stalden havde været. Men det var for mange Aar siden, at Kammerjunkerens Vogn havde rumlet igennem den; den sidste halve Snes Aar havde han og Datteren levet yderligt nøjsomt. Han opgav at ride og at holde Kusk, da han blev nødt til at begynde at tage op af sin lille Kapital.

Nu var den næsten opbrugt, — den gamle Herre havde ikke beregnet, at han skulde blive saa gammel, derfor havde han solgt, — og saa for Børnenes Skyld, at de ikke skulde have det Bryderi, naar han var død. —

Kammerjunkerens kom igen op ad Stentrappen.

Kirsten lyttede ude i Køkkenet: — mon han vilde have Frakken af nu! Nej, nu gik han ind i Stuen — saa vilde han den Vej ud i Haven. — Kammerjunkerens blev staaende og tog sig over Øjnene — de hvidskurede Gulve skinnede stærkt. Solen kom saa uhindret ind gennem de høje, smaarudede Vinduer og blinkede som Glanslys paa buede Flader paa de mørke, blanke Mahognimøbler med de mange fine, gule Indlægninger fra hans Forældres Tid.

Mon Marie Frederikkens smaa Stiklinger henne ved Vindueskarmen taalte al den Sol!

Det var vist bedst, han bad Kirsten rulle ned; — han glemte det straks igen; — siden han havde anstrengt sig med at se Papirerne saa nøjagtigt igennem, før han satte sit Navn under, løb Tankerne underligt fra ham.

Han lukkede Havedøren i Gavlen op og traadte ud paa den store Terrasse, der var saa bred som hele Huset, og hvor

et Bord med Bænke kun indtog en Krog.

Kammerjunkereren stod og saa udover Haven; Tujaer og Cypresser, oprindeligt sat som smaa Buske i Bede, ragede nu i Vejret som mørke Pyramider om knudrede Stammer. En tavs, vims Fugl hoppede om i Gangen, der bugtede sig ned i det tætte Buskads. I Plænen, hvor der var mange smaa, hvide, uvedkommende Bellis, stod en Sandstensvase med knækket Hank.

Kammerjunkereren gik nedad Trinene; Vedbenden havde trængt sig frem og laa i lange Skud over de graa Sten.

Han gik forbi den straaatækte Volière, der var tom, hen til det gamle, forfaldne Lysthus, hvor Ranker og halvilde Planter i én frodig Fylde, som Efteraaret havde mærket, væltede sig ud over de Stænger, der dannede Veranda foran Døren.

Gu' Fader i Himlen — og alt dette skulde ryddes!

De kunde gerne have ladet ham dø først!

Kammerjunkereren vilde slippe for den Følelse, som nagede ham, og greb derfor en flygtig Tanke, der ved Synet af Lysthuset gled igennem hans Hjerne.

Det var her, de havde overrasket dem med at staa og synge — Løjtnanterne og de nydelige Frøkner Krog — den Aften — ved Assembliesen, da Generalinden havde bedt ham føre Selskabet en Promenade ned forbi Lysthuset.

Hvor længe kunde det vel være siden?

[S. 54]

Generalinde Krog var død i to og treds og den Aften — hvad Aar var nu det? Det var et Par Dage efter Klubballet, da de havde maattet give efter for Tiden og det ny og optage Byens største Skibsrheder med Familie.

Da de valsede, havde Generalinden sagt paa sin uforlignelige Maade:

»Kammerjunker von Bang, i Aften er jeg med til Klubbens Begravelse.«

»Min Naadige mener?«

»De opfører sig jo meget net, disse Skipperdøtre, men — det er dog Skipperdøtre.« —

Kammerjunkereren gik videre.

Hvordan mon han var kommen til at tænke paa det nu?

Det var jo saa mange, mange Aar siden, dengang alt var helt anderledes end senere. —

Da von Bang var ude af Tjeneste og boede i Ro paa Carolinelyst, havde han af et godt Gemyt og med et praktisk militært Greb taget fat paa Velgørenheden, sammensmeltet forskellige Foreninger og bragt System i dem. Han arbejdede selv meget, undersøgte med minutøs Omhu, førte omfangsrige Regnskaber med mange Bilag og kunde til enhver Tid bringe paalidelige Oplysninger.

Kammerjunkereren færdedes i den Anledning ofte paa Gaden og havde mange at hilse. Og ingen hilste saa ærbødigt og fuldendt smukt som den gamle Kavaller.

Velgørenhedsværket, der hver Dag førte Kammerjunkereren ind til Byen, gav om Aftenen ham og Datterens Stof til lange, jævnt glidende Samtaler.

Datteren, — hvem Troen paa, at Lykkens lunefulde Spil ikke leger med Sjæle, havde gjort blid og taalmodig, — var i nær og hjertelig Forbindelse med de smaa i Søndagsskolen, og den særegne Evne hun havde til overalt at finde formildende Omstændigheder, hjalp over de Gærder af Ærgelse og Haabløshed, som enkelte Klienters Drukkenskab og Løgnagtighed højnede for Kammerjunkerens Fod. —

Men det var ikke nogle af den Slags Sorger, som i denne Morgen slappede den gamle Herres Træk, medens han trippede rundt i sin Have, hvor Vedbenden kravlede i de høje, gamle Træers øverste Grene, hvor Buskadserne var brede og tætte som Underskov, og hvor Mosset i Gangene kun i Midten var delvist afslidt.

Der var kommen en underlig Lammelse over ham, og dog drev en indre Uro ham rundt overalt paa hele Ejendommen.

Af og til lukkedes et af Vinduerne i den høje Stueetage paa Klem, og Kirsten kigede ud efter den gamle Herre, der gik saa ilsomt, men saa besværligt.

»Der er Slu'er i Valsen i Dau! Bare Frøkenen snart kommer a' Skole!« tænkte hun og sukkede, saa det knagede i Hægterne paa den brune Hvergarnskjole.

Kammerjunkereren kom ind i Stuen. Hvor han var træt!

[S. 56]

Uvilkaarligt gik han den vante Vej hen til Lænestolen bag Blomsterbordet.

Han satte sig, fik Benet lagt op paa Gyngeskamlen, Tæppet, der laa parat, bredt over Benene, Armen støttet mod Vindueskarmen. Den gamle Herre aandede dybt. Det gjorde godt at komme til Ro paa den vante Plads.

Næsten straks rejste han sig uroligt igen.

Der var saa meget, han skulde have udrettet. Først og fremmest maatte han nu begynde at tænke paa, hvilke af Møblerne han bedst kunde skille sig af med .... dem alle fik de jo ikke Plads til, naar de nu flyttede ind i en ny Lejlighed.

Han gik rundt i Stuen, men syntes ikke, han kunde bestemme sig.

Den Stol havde hans Fader selv sat frem til ham den ene Gang, han kom hjem — træt af den lange Køretur — i Besøg fra Landkadetakademiet.

I den Sofa sad hans Hustru, da de, ved Juleselskabet hos hans Forældre, blev forlovede.

Nej, det var bedst at begynde inde i Havestuen.

Kammerjunkereren standsede ved et lille, tyndbenet Bord, hvor der stod en indrammet Blyantsskitse, som højsalig Kong Frederik den Syvende havde tegnet og foræret hans Kone. Paa Væggen over det hang et Billede af Kongen i rød Fez, blaa Vaabenfrakke og hvide Benklæder. — Farverne løb i et for Kammerjunkerens Øjne.

Gu' Fader i Himlen, han vidste nok, hvad det betød, — i Nat havde hans salig Kone vist sig for ham, som da Wilhelmnes Barn døde ovre i Jylland.

Ja, ja, ja — Marie Frederikke blev ene. Hvis hun havde taget Ritmesteren i sin Tid; ak ja. Men hun vilde jo ikke.

Saa havde han ogsaa været en ensom, gammel Mand i alle disse Aar.

Inde i den anden Stue stod Kirsten og bearbejdede to daddelløse Messingdørhaandtag, saa at Solen skinnede med hvidgule Blink i det riflede blanke og i den vaceformede Topfigur, naar hun drejede sig lidt bort for at se efter Kammerjunkereren.

Nu kom han igen stavrende ind og gik frem og tilbage mellem Datterens Sybord i Vinduesfordybningen og det gamle, lave Klaver, der saa let kom til at klirre.

»Hva' lysser Kamerjaankeri etter?« Kirsten mente, det var paa Tide at faa en Ende paa denne urolige Vandren om.

»Jeg rører mig kun en Smule, Kirsten, en Smule.«

»Ve' Kamerjaankeri ikke ha' Kaffen herind? Je' har den te'reds.«

»Tak Go'e, jeg ska'nte ha' noget.«

Kirsten stod lidt. Det gik vel ikke an længere at sysle med Dørlaasene.

»Ja—a, — saa maa je' vel se at faa mig flyttet te' mit.«

[S. 58]

Kirsten gik.

Kammerjunkereren satte sig i Lænestolen ved det midterste Vindue og saa ud i Haven, hvor Flaget vajede paa halv Stang, og alle de brune og gule Blade hang stille i den klare, rene Luft; der kom kun Bevægelse, naar et løsnede sig og langsomt dalede nedad.

Med tynd Klang slog Uhret hende paa Konsollen ti.

Kammerjunkereren lukkede Vinduet paa Klem.

Lidt efter begyndte Klokkeklengen fra alle Byens Kirker at komme sejlene med deres store, skønne Alvor og fylde Stuen med Vemod og Højtid.

Klokkerne oppe over de travle Gader ringede, fordi Dronning Louise laa Lig paa Bernstorff.

Kammerjunkerens Tanker, der i denne Morgen var springske og uberegnelige, gik pludselig langt tilbage i Tiden.

Han saa Dronningen foran sig, som hun ved Sølvbryllupet kom vandrende gennem Christiansborgs pragtfulde Sal ved Kongens Arm fulgt af Slægten. Kammerjunkereren havde dengang et Øjeblik glemt Dronningen for at se paa Kvinden — hendes Bevægelses Skønhed, hendes Øjes Liv og Munds Smil.

Og nu laa hun saa urørlig stille blandt alle Blomsterne paa Bernstorff. Ja, ja, Tiden gaar, og meget forandres. Hans gamle Gaard rives ned, hans Jord stykkes ud, og han selv rejser bort.

Tiden, alles strenge Herre.

[S. 59]

Tiden — gaar —. Ti—den — gaar. — — Kammerjunkereren havde blundet lidt.

Nu vaagnede han og lyttede forundret til de dybe, rungende Klokkeslag.

Han var iskold, men tænkte ikke videre paa det, for — hvor de Klokker ringede!

Marie Frederikke skulde dog ogsaa høre dem. Nu ringede de sagtere og sagtere og steg højere og højere op i Luften.

Han forstyrrede ikke Klokkeklengen, naar han vinkede ganske stille ad hende. Han løftede Armen, men den hang slapt ned, som tynget af Bly. Langsomt og saa dejligt ringede de, men sagtere og sagtere; nu maatte hun komme, ellers fik hun dem ikke at høre, — de var saa højt oppe.

Besværligt drejede han Hovedet ind mod Stuen.

Rummet var skinnende lyst, og det lille Tæppe inde under Midterbordet var langt, langt borte.

Men nu sank han dybt i lune, bløde Dun; det blev saa mørkt, som om en lagde sin Haand over hans Øjne; han forsøgte at løfte Hovedet for at lytte — Klokkerne — de ringede dejligt, men saa svagt.

Senere drejedes Laasen, Døren lindedes forsigtigt paa Klem, og Kirsten paa Hosesokker stak Hovedet inden for.

Saa slap hun Døren og løb hen til sin gamle Herre, der sad i sin Lænestol og var død.

Andægtig blev hun staaende, medens Taare efter Taare gled ned over de runde, røde Kinder, og Snøft efter Snøft brød Stilheden.

Omsider sagde hun langsomt og inderligt:

»Herregu', det var da ny'eligt, han ku' dejse af inden Flyttedau!«

Hun tørrede sin Haand i Forklædet og trykkede med kærlig Omhu Kammerjunkerens Øjne til.

[S. 61]

DEN DRISTIGE.

Aarets sidste Timer randt langsomt ud i den uendelige Ensomhed.

Inden Døre søgte Menneskene sammen — Frænder og Venner, Husbondsfolk og Tyende, Lavsbrødre og Landsknægtenes hjemløse Skarer.

Men en var alene inden for Stadens brede Mure.

Det var en ung Kvinde, der sad i et Kammer øverst oppe under det røde, spidse Tag paa en af de ældste Gaarde.

Bysvenden, der stod ved Porten den Dag, hun kom dragende, fik at vide, at hendes Navn var Audacia. Ellers kendte ingen hende, og ingen frittede, naar hun ærbart gik sin Gang til Brønden eller til Kirken. —

Audacia stod ved Kammervinduet, som aabnede sit lille, trekantede Øje højt oppe over Karnapper og brede Gadetrapper midt paa det store Tag.

Set gennem det grønne, tykke Glar, der sad rundt og fast mellem Blyet, blegnede Stjernerne til sære, formummede Blink.

Derfor slog hun Vinduet op og holdt sit Ansigt hen mod den friske Luftstrøm, der vældede ind fra den frostklare Nat.

Længe saa hun ud over de mange snedækkede Tages stejle Skraaninger med brede, rygende Skorstene og hvide Snebaand paa Trappegavlens Trin.

Hendes Blik gled ned i den snevre Gyde, der overfor hendes Vindue mundede ud paa Torvet.

Ved Bislag og Vinduesskodder var der tynde Lysstriber. Klang af Menneskestemmer, Instrumenter og klirrende Tinkander ringlede fra Værtshuset ud i Luften; der stod en Halvdør paa Klem lige under den skiltende Krone, som hang urørlig og snepudret i den snørklede Jernarm.

Men om Torvebrønden stod ingen sladrende og læende Piger, ingen steg op ad Kirkens brede Stentrin, ingen gik forbi dernede med lygtebærende Tjenere.

Alle var inden Døre med dem, som Livet havde stillet dem nær.

Ingen sov den Nat.

Alle ventede det ny Aar. Ventede, at dets første Minut skulde dale med Klokkeklangen ned over deres gamle By.

Alle var inden Døre, for kun der kunde Narrebjælderne rasle og støje og overdøve den sælsomme, uvante Spørgen og Manen, der besatte Sindene, saasnart der blev stille. —

Gennem et Vindue i Borgmesters pyntelige Gavl kunde Audacia se ind i Salen, hvor Raadmændene var bænkede om brede Borde og tømte Vinen af ærværdige Rømere.

Ingen sov i denne Nat. Alle ventede Indtoget af det ny Aar, som maaske i sit Følge havde alt godt efter enhver Begær.

Saadan havde de ogsaa ventet for et Aar siden, ventet hos Borgmesters, i Lavshusene, i Kipper og lune Stuer og fattige Boder Byen over.

Ventet længselsfuldt.

Audacias Øjne funkede!

Kunde hun gemme hele Verden i en lun Favn, hvor Sorger og Nød kun drog forbi som store, fjerne Skyer!

Kunde hun give sit Brysts Varme til Ly for al Kulde og Kval! —

De havde sunget og jublet i Glansen af den store Forventning. Den dyreste Hyldest, den mest troende Tillid havde de ødslet paa det kommende Aar.

Men det havde bragt mangan ung Jomfru Sot og beske Lægedrikke i Stedet for Brudgom og Bryllupsgilde, mangan værdig Borger Forlis paa Gods og Ære, mangan tapper Krigsknægt Lemlæstelse og Død for Bytte og lystige Plyndringstog.

Og nu ventede de igen! Ventede, medens de jublede og pokulerede for at døve deres Øren for den alvorsfulde Manen, der sivede ind fra den store, tavse Nat, der laa som en Jernarm om deres Verden.

Men der var vel ogsaa dem, der ventede i en Længsel, som neppe kunde drive Timerne paa Dør, og som gjorde Nætterne lange som Uger, ventede paa en Lykke, der kunde sprænge Tungesindets svære Fængselsporte, lyttede efter trøstende Svar paa alle hemmelige Suk og angstfulde Spørgsmaal. Ventede med samme Længsel som de andre Aar, men med sygere Haab!

Audacias Medfølelse slog ud i Lue.

Aah, om hun kunde frelse dem fra al lidelsesfuld Uvished om den Herre, som holdt for Porten for at ride inden for Bymuren, naar Midnatsklokken slog.

Hendes Blod brændte.

Knugende Syner stod for hendes Blik:

Ensomme, angstfulde, bøjede Mennesker, der med deres Sjæls sidste Kraft higede efter et læskende Haab.

Hærstore Flokke, der forvirret og smerteligt uklart længtes efter den Haabets Ild, der skulde smelte Sløvhedens og Forhærdelsens Lænker om deres tyngede Sind.

Skare efter Skare, der som Tiggere saa ind i Fremtiden!

Da fór en altforglemmende Trang til Klarhed over den kommende Tids Dunkelhed som en viljehærdende Ild igennem hende.

Ud i den tavse, hvide Nat? Sprænge alle Rimelighedens Skranker! Opsøge det, som omspændte Verden for at sænke sig over den ved Midnat!

Vriste Visheden fra *Tiden* selv!

Audacia steg hastigt ned ad de mange Trapper, ilede gennem snevre Gyder til en forglemt Laage i Bymuren; hun vred i den rustne Slaa, til den gav efter, og hun trængte sig gennem snetunge, filtrede, tørre Ranker, til hun stod udenfor Byens hegnende Værn.

Hvidt og øde laa Landet foran hende.

Og den mørke Himmel lukkede som et fast, stjerneprikket Hvælv derover, et natligt Hvælv uden en eneste fattig Stribe af den sunkne Sols Guld.

Audacia kastede sig ud i Mørket som i et Hav af Fare. Menneskenes Sorger knugede hende. Menneskenes Længsler skar i hende, og hele hendes Sind var fyldt af mægtig Kærlighed til de, som angstfulde stirrede ind i den kommende Tid.

Hun ilede frem i Mørket. Kulden strammede sig haardt sammen om hendes Legeme — hun ejede ikke et Vaaben mod Viddyrerne, hun kendte ikke Sti over den vide Hede eller gennem de mørke Kløfter, men endnu havde hun ikke mødt den store tavse Hersker, *Tiden*, der ene kunde bringe Lys, og derfor ilede hun frem, saa ustandseligt, som om den Medlidelse, der brændte i hende, kunde bære som Vingepar.

— Før Midnat stod Audacia ved Tidens Borg.

Saa truende sælsom rejste den sig i Mørket, at hun i Rædsel løb og løb, flygtende fra det Maal, hun havde higet imod med en Vilje, der havde været stærkere end alle Hindringer. Audacia piskede sit Mod med Selvforagtsens hvasseste Svøbe, men Rædslen jog hende vildt paa Flugt.

Da mindedes hun, at i Billedsniderens Stue sad en ung Hustru og ventede. Paa fjerde Aar — ensom mellem Værktøj og halvfærdige Helgenbilleder og indtørrede Lerklumper, ventede paa Mesteren selv, der vandrede gennem fjerne Lande for i et varmere Sollys at suge Lykke ind i sin tunge Kunstnersjæl.

Paa fjerde Aar! Og i Nat sad hun i Mesterens Stol ved Ilden og vaagede; med Ære vilde hun tage mod den Gæst, som maaske skulde bringe den lykkelige Gensynstime.

Atter ildnede Medlidelsen Audacia; den kolde Angst veg, og modigt søgte hun tilbage til Tidens Borg.

Over en svajende Bro, gennem den lange mørke Port, hvor Lyden af hendes lette Trin slog hult og forstærket mod Hvælvingen, naaede hun ind i Borgens.

Usynlige Rædsler holdt Vagt i hver Krog. Skræmmende Stemmer truede bag hver Dør. Klam og solforladt strøg Luften over hendes Ansigt og Hænder.

Audacia tænkte paa Billedsniderens unge Hustru, og hun famlede sig modigt frem ad snevre Gange og stejle Trapper, der vindede sig opad i knugende Mørke.

Til sidst stødte hendes fremstrakte Hænder mod en Dør, der gav efter for deres Tryk og langsomt drejedes, medens et gulblegt Lys spredte sig som et Straalebundt ud mod hende.

Audacia traadte ind i et dybt Rum. Ned fra den skyggede Hvælving hængte mærkelige Dyr i svære Tov, og Dunkelheden i Krogene dækkede over hemmelighedsfulde Instrumenter og lænkede, tykke Bøger. [S. 67]

Foran det store Ildsted saa hun Ryggen af den, hun saa møjsomt havde søgt, — *Tiden* selv. Bøjjet og hvidhaaret syslede han med Kolber og Digler og alskens sært skinnende og boblende Væsker.

Paa Timeglasset sad en blind Ravn; den slog med Vingerne, da Audacia skød Døren til.

Han vendte sig fra Ilden.

Det ældste, det uudgrundeligste, som ej nævnes kan, aabenbares i disse tankehærdede Træk, i dette hvasse Blik under den mægtige Pandes hvide Kant.

Audacia lukkede sine Øjne og lagde Haanden over dem. Thi den Visdom, som straaledede imod hende fra dette Aasyn, sved i hende.

Men hun æggede sit Mod ved at tænke sig staaende ved Bybrønden, skænkende modige Mænd og Kvinder Visheden i Bytte for den usle, løgnagtige Forventning.

Og hun spurgte med al den Kraft, som hendes hede, barmhjærtige Vilje skabte.

Han løftede Haanden, saa det sorte Ærme faldt tilbage. Myndigt pegede han mod en lav Dør inderst i Hvælvingen:

»Vent der, sammen med de Svende og Terner, som jeg vil sende ud over al Verden i Midnatstimen!«

Audacia traadte ind i et mørkt Rum.

Hun famlede sig frem langs Panelet, fulgte det, da det drejede om et Hjørne ind i en Vinduesfordybning. [S. 68]

Det puslede og lo, stønnede og raslede i alle Stuens Kroge.

Der var ingen snelys Mark at skimte gennem Ruden.

Audacia aandede paa den, men Isen smeltede ikke. Hun lagde sine varme Læber mod Isblomsternes tomme Kalke, men de veg ikke, der var ingen Lysning i dette tætte Mørke.

Da aabnede *Tiden* Døren og traadte ind. Foran paa den sorte Talar holdt han en Lygte; igennem dens Hornruder flimrede et dunkelt Skær op om hans hvide Skæg og stærke Aasyn.

Audacia spurgte atter modigt.

Den ældgamle svarede:

»Vent, til min Herre byder mig at tale.«

Og han satte Lygten, gik bort og lukkede Døren.

Det gule, dunkle Skær gled videre og videre ud, blev klarere og klarere, indtil den store Hal straaledede som i Lyset af tusinde Kærter.

Hallen var fuld af sælsomme Skikkelser, *Tidens Svende og Terner*.

En bredskuldret, muskelstærk Mand nærmede sig hende.

Med kloge, rolige Ord fortalte han Navnene paa Tidens Budbringere.

Selv hed han *Erfaring*.

Audacia saa ikke længe paa den lyse *Lykke*, det vidunderskønne *Haab*, hvis Ansigt straaledede af Mod og Godhed, eller paa det blide *Taalmod* med de ædle, kraftige Skuldre og de favnende, støttende Arme.

Det var de rædselsfulde, grupvækkende Skikkelser, som mest drog hendes Blik.

Bag *Misundelses* gustne, onde Fjæs øjnede hun *Pestens* sorte, stinkende, blinde Hoved. *Mordbrands* hadefulde Øjne flakkede usikkert, hans filtrede Haar hang ned om den lave, dyriske Pande og ideligt klemte han Læben sammen om de brede Tænder, der gned mod hverandre.

Det ubarmhjærtige *Uvejr* støttede sin stærke Krop mod den haardhændede, knoglede *Sult*. *Skuffelsens* visne, sammenkrogede Skikkelse sneg sig om ved Siden af *Ligegyldighedens* fede, oppustede Krop, der trampede frem uden at se, hvor den ødelæggende satte sine brede Fødder.

Audacia bævede. Hvilket Under maatte der ikke ske, hvis Menneskene skulde bevare deres Sjæle i en Verden, hvor der truede saadanne Farer. Hun krympede sig i den mørkeste Haabløshed; Fortvivlelsen flængede i hendes Sind. Hvert Pulsslag raabte jo Haan mod Menneskenes Afmagt og Forsvarsløshed. —

Da veg alt hos hende for en pludselig skabt vild Trang til at udslette sin egen Sjæl, tvinge den til at briste som en Boble, der intet Spor efterlader sig.

I denne Nød skete det, at hun modstandsløst maatte se op! Den skønne, værdige Kvinde, hvis Navn var *Taalmod*, stod foran hende og sænkede lindrende og smeltende sit Blik i hendes, til Sindets vilde Haardhed var borte. [S. 70]

Audacia saa op i den Mægtiges Øjne; der luede kraftfuld, kærlig Alvor og modig Godhed, der ikke var greben med Lethed i et Øjeblik for at slippes i det næste, men vunden i haarde Stormløb og baaren frelst ud af svidende Smerter.

Audacia fyldtes af ny Kraft, og hun vendte sig atter mod de frygtelige Skikkelser for at uddrikke den Erfarings Skaal, som raketes hende. —

Selvforbudelsen knejsede hos sin Tvillingebroder, den lave, vraltende, snaksomme *Dumhed*.

Ukærligheden havde sat sin plumpe Fod paa Nakken af en skøn Dreng, *Glæden*, der, lykkelig ved Kamp, spændte sit unge, ædle Legeme under den raa Byrde.

Som et lurende, begærligt Dyr stod *Ondskabens* behændige Skikkelse paa Spring, rede til at fare løs paa enhver, som den kunde naa. Bagved — bange for sit Skind — gemte den gustne, vanskabte *Bagtalelse* med de flakkende Øjne sig.

En mæsket, lavpandet Skikkelse, *Dovenskaben*, gik rundt og havde venlige Ord til alle. Men med Rædsel saa Audacia, at hvor han nærmede sig, smuldredes Træet og søndredes Gulvets og Murens Sten; den vimse *Ihærdighed* og den tavse, stærke *Hjælpsomhed* arbejdede med Hast i hans Spor, at ikke Hallen skulde styrte sammen om dem alle.

Mistænksomhed krøb sammen i en ensom Krog og rugede beængstet over sin Giftflaske.

Med sammenbidte Læber og blodunderløbne Øjne sad *Vold* hos den vindtørre *Gerrighed*, der fredløs og ængstelig holdt med sine lange, knoglede Fingre om sin Broder *Volds* blodplettede Arme.

Men opad Væggen og henunder Hvælvingen lysnede et Genskin af *Dødens*, *Sandhedens* og *Kærlighedens* mægtige Herskerskikkelser, der svævede ude i den stjernelyse Nat, rede til at lyde *Tidens* Bud.

Og *Indignationen*, en ungdomsfrisk, skøn Mand med varme, faste Øjne og et staa blankt Spyd i sin kraftige Haand stod som en frygtløs Helt midt inde blandt alle de onde Skikkelser.

Løgnagtigheden sneg sig rundt sammen med en dukket, vrikkende Kvindeskikkelse, *Sledskeriet*; de sluttede Venskab med hver som gad; deres hvidgule Ansigter var stivnede og udtryksløse, og deres syge, væmmelige Hænder besudlede, hvad de rørte ved. Med løgnagtig venlige Lader nærmede de sig Audacia; hendes Hjærte nagedes af Smerte over dette Misbrug af ædelt jordisk Væsen; nu stod de hende nær, og Flokke af Ord om Godhed og Troskab udgik fra dem.

Da flygtede Audacia sjæleangst ind til den Ældgamle, som Gud havde sat til Hersker over disse forfærdelige Budbringere.

Stor og ubevægelig stod han foran Baalet paa Ildstedet. Han sagde:

»Hør da, hvorhen mine Svende og Terner efter min Herres Bud skal drage, i hvilke Hjærter de skal trænge ind, i hvilke Hjem de skal tage Hæderspladsen!«

Bønfaldende strakte Audacia Armene ud:

»Din Herre tilgiv mig, og tilgiv Du min formastelige Spørgen. Jeg beder Dig af hele mit Hjærte, lad ikke mig, lad ingen vide, hvem Du vil sende ind i vor By i det ny Aars Følge. Straf ikke min Oprørskhed mod Din store Herres Verdensordning med Viden om de kommende Ting!«

Og i dybeste Bevægelse sank hun ned foran den Ældgamle.

Da aabnede han Døren, kaldte paa *Taalmod* og pegede paa Audacia.

Den skønne, mægtige Kvinde løftede hende i sine Arme og gik ud af Døren. Langsomt gik hun frem, Mørket kløvede sig som to vigende Bølgerækker for den dæmpede Klarhed, der kronede hendes alvorlige Pande.

Hen under Stjernehimlen bar hun det trætte Menneske mod Hjemmet.

Audacias Hjærte slog stille mod *Taalmod*s roligt aandende Bryst; der dalede en forunderlig mild Kraft ned over hende fra disse alvorligt glade Øjne, der snart saa vidt og ømt ud over Jorden, snart fæstede sig i stille, længselsfuld Lykke mod Stjernebillederne paa den fjerne, mørke Himmel. — — —

Det gamle Aars sidste Øjeblik veg bort.

En bølgende, mangfoldig rungende og klingende Toneskare svang sig ud over Staden fra alle dens høje Taarne.

Taalmod skred ind i den ensomme Stue oppe under Taget; Ilden flammede lysnende op, og usynlige Blomsterduftede sødt og stærkt.

Klokkeringningen hørte op. Men Luften bar en Stund paa Lyden, der bævede sagte og tonende.

Audacias hele Sind favnede med ydmyg Undren om den dybe Fred og Fortrøstning, som var givet hende som en kostelig Gave.

Hun fornåm Visheden om, at den, der havde baaren hende over de døde, kolde Snestletter, kunde beskærme mod alt det, som ødelæggende sneg sig ind paa Menneskene, løb Storm mod deres Fred og gjorde deres Maal lave og deres Verden snever og kold. Og Audacia bad:

»Kom til mig, naar min Sjæl knuges af Mørket, saa den fattig og afmægtig glemmer Lyset! Kom til mig, Du, som er størst af alle Tidens Sendebud!«

Taalmod svarede:

»Min Gerning er kun at bane Vej til Menneskenes Hjærter for dem, som er større end jeg, og som evner at skænke det Højeste.«

Som et svindende Billede stod den lyse Skikkelse i Døraabningen. Saa ædelt, saa mildt som dæmpet Spil over Strengene tonede hendes sidste Ord:

»Kald paa mig, og jeg kommer!«

KAPTAJNENS DATTER.

Solskin over toppede, smaa Bølger, over den nybyggede, hvidmalede Skonnertbrig, der glider langsomt gennem Sundet ud fra den fynske Søkøbstad med det ene Kirketaarn og de mange røde Tage; Solskin, der faar selve Røgen fra den lille Damper, der slæber Skonnerten ud, til at se munter ud, Solskin over Vimpler og Flags rødt og hvidt, over de feststemte Mennesker ombord og de skovklædte Kyster og de grønne Øer.

Skonnertbriggens Kaptajn er en stor lyshaaret og lysskægget Mand med skarpe, blaa Øjne og en vældig Latter, der i Dag hvert Øjeblik faar Lov til at runge; han er glad i disse Timer, befinder sig saa vel i sin Rolle som Vært for Rhedere med Familie og Venner, der følge Sundet ud og senere vil tage tilbage med den lille Slæber.

Ude i det fjerne ligger Havet! Havet, hvor han skal vise, at han er den dristigste af alle Byens og Øernes Kaptajner; han forstaar lige saa godt at tumle Negrene, der paa Kysten af Afrika hjælpe med Indladningen af Palmeolie, som Consulen i Liverpool og Folkene ombord.

Og saa er der det ... han kniber det ene Øje lidt sammen, medens det blinker lunt i det andet ... at Mutter skal med Gæsterne tilbage.

Vist holder han af sin Kone ... men nu har han gaaet hjemme et halvt Aar, drevet om ved Skibsbyggeriet og smaaskændtes med Mester ... taget et Glas med gode Venner, og ikke altid har han havt let ved at bøje sig under Mutters Tugt og de ensformige Smaastadsforhold. Derfor er der noget lokkende i dette: igen at skulle ud alene, være fri for Sludder baade fra den ene og fra den anden Kant ... ud at besøge hans sorte Majestæt i Afrika, ud til ensomme, drømmende Timer i Kahytten, naar Passaten fylder »Neptuns« tyve svulmende Sejl.

Ensomme Timer!

Ja. — Stemningen slaar med ét om, og Vemoden kruser hans Sinds Glæde som en Iling en lys, blank Flade.

Saa skal han ikke se Kone og Barn i flere Aar. Og i den Tid skal Pigebarnet konfirmeres.

Han vilde nok have været hjemme den Dag, gaaet ved hendes Side op ad Kirkegulvet, hørt hendes Svar til Præsten og senere — i en Kreds af Slægt og Venner — udtalt noget af det, som vilde fylde hans Hjærte paa en saadan Dag, hvor hans eneste Barn traadte ind til Livets Sorger og Fristelser og selv overtog Ansvaret for sine Handlinger. Aah, hun skulde nok klare sig! Saadan en dansk, kærnesund Sømandsdatter; for det var hun; smuk og høj, lys og kæk, ikke bange for et oprigtigt Svar, naar han havde faaet lidt for meget af Disciplinen med hjem i de smaa, sirlige Stuer ... med god og hjælpsom, rask paa Hænderne og flink til Læsning. Se, hvor net hun nu staar og taler med Konsulinden; — nu lægger hun Shawlet om den gamle Dames Skuldre, — Hans Holgersen henter en Pøs, der kan bruges som Skammel.

Ham har han selv taget sig af de Par Aar, Knægten har faret til Søs. Det er ikke blot pæne Manerer, han har lært ham, men ogsaa Sømmandsskab. Og det, saa det kan forslaa: — den Jungmand kan skære boven Læsejls Fald bedre end mangan Matros og lægge en Stikbout, der nok skal dy sig for at glide under Raaen.

Ja, Gu' forstaar Kaptajn Martin Frederiksen at faa Skik paa sine Gutter og Orden i sit Skib. ... Vent nu bare, til han kanske om nogle Aar faar et større med Salon, Piano, Sovekahytter og Badekammer. Saa kan han ha' Passagerer med. Det kunde jo hænde, at der blandt dem var en ung, smuk Dame, som særlig blev ham anbefalet; — hun vil forbavses over, hvor Kaptajn Frederiksen er en dannet Mand med Interesser, en Mand, med hvem man kan underholde sig ... Saa giver hun ham sit Billede til Afsked og Tak. Han hænger det paa Væggen i sin Kahyt, og Toldembedsmænd og Faktoribestyrere sidde og forelske sig i det, naar de komme ombord hos ham ... Han skal vide at være den sikre Beskytter, den ærlige, jævne Sømmand mod en hvilken som helst ung Lady, der betror sig til ham og hans Skib. Bærer han dog ikke — trods alle sine mange og store Fejl — en Stræben i sig mod »det store Ubekendte«.

Saaledes kalder han det, som han stadig tror paa og beder til, men ikke mere vil kalde ved det Navn, han brugte, da han var Barn. — Han rives ud af sine Drømmerier, idet én slaar ham klaskende paa Skulderen:

»Du er da 'tte søsyg, Kaptajn? Du ser saa spekulativ u'!«

»Sikken et Vejr, Jensen, se paa de hvide Skyer og se, hvor Solen skinner derinde paa Kirkegavlen og Rugmarken paa Bakken!«

»Ja, det begynder at blive lunkent; jeg sve'er Tran i min Søndagsjakke.«

»Aah, Du er en født Prosaikker, Jensen, som ikke tænker paa dit Fødelands Dejlighed mer end som —«

»Naa, det var da lige rent Mel ud af Posen, men vi kan jo være lige go'e Venner for det. Og Du *har* nu lagt or'entlig i Kalkelonen for vos, Martin Frederiksen,« skæmter den tykke Guldsmed, der er bekendt for at være en Fa'ens vittig Ra'.

»Ja varmt er det.«

»La' vos nu faa Øller paa Dækket, og kom Du saa hen og gør en bitte Stads af Pe'ersen omme fra Torvet, for han er li'e ved at revne af Misundelse over det, at Mads Baron sitter og blærer sig af sit ny Butiksengventarium.«

— I en munter Kreds henne ved den store Vandtønde begynder Guldsmeden at fortælle:

[S. 78]

»Ser I, det er sgu sandt, saa kommer der forleden saadan en temmelig før Bondepige ind til mig, i Botekken, forstaar I. Du ska'te grine endnu, Du — Rosinpiller. Hva' skal De ha', Jomfru, siger jeg. Ja, je' sku' da keve en Felovlsring til Jacob Hansen. Siger hun, forstaar I. Naa, jeg faar jo saa en go' stor en frem. Ja, siger hun, jeg vil jo saa gerne ha' stafferet en bitte Stads i den, siger hun. Ja, hvad skal det saa være? Jeg har tænkt: hans Navn og mit Navn. Ja, siger jeg saa — for at høre mere, forstaar I, — skal der saa staa mere? Jo, jeg vilde saa urimelig gerne ha' hans Hjæ-ærte og mit Hjæ-ærte.«

Her lagde Jensen skælmskt Hovedet paa Siden og sang endnu mere paa det, end han plejede. »Ja, siger jeg saa, er der saa ikke mere? siger jeg, helt forgrint indvendig, kan I regne u'. Jo, hvis der er Plads, sku' der gerne to Duer, der næbber. Ja, er der saa ikke mere. Jo — hans Hand og min Hand. Er der saa ikke mere? Nej.«

Den skraldende Latter, der lønnede Guldsmeden, gjorde ham helt forhippet; han raabte højt for at overdøve de muntre Herrer.

»Jamen, jamen vær nu stille, kender I den om Bonden i det kongelige Theater?«

»Det nunsæns har du fortaalt saa tidt!« kom det gnavent fra Skomagere Jespersen.

»Sikke no'et Slu'er. Op med den Jensen.«

»Ja, det er sgu sandt — den er passeret« — og saa fortæller Jensen ivrigt, ligetil der kommer en Smule Luftning, og Ordren lyder til at hejse Storsejlet for at hjælpe paa den lille Damper der forude ...

Folkene blive til deres store Morskab puffedede væk fra Arbejdet af Herrerne, der ere blevne overstadigt muntre af Øl og Søluft, og som nu give sig til at hale under meget uens faldende ohi ohøj ... — —

Kaptajnens Datter, Marie, har listet sig ned i Kahytten.

Hun retter ved Væggens Billeder, føler med Hænderne ind i Faderens Køje, om Køjeklæderne ere stuvede ordentligt ned; hun løfter Medicinkassens gule Laag og ser paa alle Smaaflaskerne. Oppe i Reolen staar Lægebogen, som Kaptajnen raadfører sig med, naar de ude i rum Sø eller ved de usunde Kystpladser inde paa Varmen faar Sygdom. Marie tænker paa, at de siger, at hendes Fader har et eget Greb paa at klare Folkene fra Sumpfeberen.

Hvem skal hjælpe ham, hvis han bliver syg? Styrmanden. Bare han er sikker. — Hans Holgersen! Hans Fader var Skolelærer; han er vist mere klog paa den Slags; hans Ansigt ser da ud til det.

Bare Fader slet ikke blev syg.

Naada! Havde Fader ikke sagt, da de hjemme sagde rigtig Farvel: »Ingen Flæben vil jeg se ombord for alle de Herrer og Damer.« Og saa var Taarerne trillet helt ned i hans Skæg.

Desuden var det jo ikke første Gang, at hun tog Afsked. Det var hun jo vant til fra lille af. — Marie skubbede sig ind i Sofaen og satte sig til Rette.

Der var egentlig noget dejligt i disse Afskedstimer. Saa blev al Kiv og al Smaasludder glemt, og bagefter havde Moderen og hun at tænke paa, hvor Fader, som var saa klog, og som forstod saadan at tage Rhederne, og som kunde holde saa pæne Skaaltaler, hvor han havde sagt mange kønne Ord ...

I Morges havde han løftet hende helt op fra Gulvet, bedt hende være god mod Mutter og kaldt hende min Lysalf, min Yndling.

Saadanne Ord var der ingen anden, der brugte. Jo, for Resten ... forleden Dag havde Hans Holgersen sagt: »Farvel du kære, unge Jomfru«. Det lød saa smukt, han sagde det paa saadan en nydelig Maade ...

Det var dog alligevel bedst at sige Farvel hjemme i deres egen Stue. I London, hvor de undertiden besøgte Faderen og var ombord i nogle Uger, der var det da meget værre at komme fra hinanden.

Og saa Rejsen hjem.

Turen over Nordsøen, den kunde gaa, men der var ækelt i den tredje Klasses Jernbanekupé, hvor de havde saa travlt med at passe paa Kurve og Tasker med Tørklæder, Konkylier og Dyr i Spiritus.

Maries Tanker var i det Øjeblik langt borte fra Gæsterne, Folkene og hele den festlige Udfart. [S. 81]

Saa rystede hun det af sig, der var faret gennem hendes Hjerne hernede i den lumre Kahyt og gik igen op i Solskinnet, der blinkede i Søen, saa det formelig skar i Øjnene ...

Herrerne sled i det med Sejlet, og Marie lo højt ved det Syn. Se nu til Fuldmægtigen, den Spirrevip, hvor han asede og stønnede og gik paa, saa han saa arrig ud af bare Iver. Hvor han vilde blive elendig, om han vidste, at naar han løftede Armene, saa man Skjorten mellem Bukselinningen og Vesten. Sikken en Ulykke for ham, den Pyntekrukke! ...

Marie vilde sige Farvel til Folkene og gik forud, ... forbi Konsulinden, — som havde vendt sig fra Herrerne, der var blevne hende noget ugenerte, — forbi nogle Damer, der havde indrettet sig om en Kaffekande og var venlige mod Kaptajnens Kone.

Maries Humeur forsvandt pludselig.

Saadan de dog i Grunden allesammen var! Akurat ligesom de gik hjemme til Borgerforeningsbal. Nu skulde Folkenes Familie snart gaa fra Borde for at komme ind med Lodsens Jolle; hist og her stod en og anden med rødgrædte Øjne, — men det lagde Gæsterne nok slet ikke Mærke til. De kunde da ellers være sikre paa, at det var ikke saa let at sige Farvel til en Sømand, der skulde være borte i Aarevis. —

Henne ved Falderebet stod Hans Holgersen; hans Øjenbryn havde trukket sig smerteligt opad, hans Mund bævede. Det var slet ikke kønt, men Marie syntes, hun havde aldrig før set, hvad for en pæn Gut han var, — og saa voksen og alvorlig. Han holdt sin Moder i Haanden, han kyssede hende flere Gange ... hun sagde noget mellem hvert Kys; Hans nikkede og græd.

Marie listede stille agter og fik ikke sagt Farvel. —

Solen skinnede paa Badehotellet inde i Land og paa de lysklædte Skikkelser, der vinkede fra den lange Bro, der løb ud i Søen.

En Mand kom styrtende op paa den lille Høj til Flaget; han løste Linen, firede Flaget ned og hejste det, firede ned og hejste ... de derinde hilste det smukke Skib, der skulde ud paa de lange Farter.

Henne ved Rælingen begyndte man at raabe Hurra og svinge med Hattene.

Skomager Jespersens gnavne Bemærkning om, at Værten »ku' ha' spanderet et Par Kanonslau« druknede i Jubelen, for Folkene faldt ind med et langt, taktfast Hurra.

Maries Øjne lyste ... det var dog en stor og dejlig Dag; hun saa beundrende efter sin Fader, der sprang hen til Flaget agter ved Rattet for at gengælde Hilsenen.

Havde han for stærk Fart, eller tog han for haardt fat!

Den smekre Stang brast, Dannebrog segnede langsomt til Siden.

Det varede kun et Øjeblik for de omstaaende at surre Stangen sammen og rejse den, men Marie havde som ved et Jag gennem Hjærtet faaet et uudsletteligt Indtryk af dette Minuts pludselige Stilhed og af den Ansigtstrækning, som Kaptajnen ikke havde kunnet beherske; naar man saadan skal ud paa det uvisse, er man tilbøjelig til at tage Varsel af den mindste Hændelse.

Skonnertribriggen »Neptun« var i Aarevis paa de lange Rejser. Men ikke altid slog det til, hvad der var spaaet i hin Dags mange Festtaler.

Kaptajn Frederiksen beholdt Navnet som den hurtigste Afrikafarer, men Forhold, som han ikke var Herre over, og som gjorde, at man i de Aaringer overalt søgte at skille sig af med sine Sejlskibsparter, var Skyld i, at han stadigt maatte sende daarlige Efterretninger til Rhederiet.

Heldigvis for ham skulde Skibet ikke Hjemmet nærmere end England; men selv der følte han sig ikke fri, da hver Dag bragte gnavne Breve med nærgaaende Spørgsmaal fra Rhederne.

Det var med et Lettelsens Suk, at han, naar han endelig havde opdrevet et nogenlunde antageligt Tilbud, igen stod til Søs ...

Hans Fremtidsfantasier havde i Aarenes Løb undergaaet en langsom Forandring, indtil han var naaet til at ønske sig et Embede i Ro hjemme, i Fyrvæsenets Tjeneste, naar han endelig kunde trække sig tilbage fra disse Kvaler og disse Kapløb om at faa fat i daarligt betalte Fragter ...

Men for de to, der sidder derhjemme i det lille Hus med de elfenbenshvide Gulve, de blanke Døråase og skinnende Porcellainsvaser, staar han og »Neptun« endnu i hin Fstedags Glans.

Naar Fatter engang lægger op, saa skal de jo leve af, hvad der er tjent med »Neptun«; og Skuden, og hvad der kommer den ved, er Samtaleemnet i de lange Vinteraftener, naar de efter Dagens Arbejde sætte sig til Ro med

Strikkestrømpen og Linnedsyningen.

Skønt det nu er to Aar siden, at de sidst var ombord, det var i London, saa synes de dog, at de kender Skuden og dens skiftende Mandskab rigtig godt, for Fatter er saa flink til at sende de Amatørfotografier, som Agenterne paa Pladsen i Afrika tager.

Paa et af disse Billeder ser man under Solsejlet den høje, brede Kaptajn i helt hvidt Tøj med broderede Morgensko paa Fødderne og Kasketten skudt bag i Nakken. Omkring ham staa Folkene, Skibshunden, hvis Tunge hænger den ud af Halsen, samt flere af de engelske Herrer, som bo i Faktoret. Det er slanke, smukke Mænd i flotte Stanleydragter.

Og dog er det ikke paa dem, at Marie ser, naar hun — hvad der kan hænde, naar Moderen er ude — tørrer sine Hænder og gaar fra sit Formiddagsarbejde ind i Stuen, hvor der er saa pudset som ombord i en Orlogsmand; hun tager Billedet i Kommodeskuffen og betragter det — længe.

Nej, da ser hun paa en ung, barbenet Fyr med et lille Overskæg, som er spiret frem, siden hun sidst var sammen med ham i London.

Alle de gode Minder der da komme op i hende! ... Saa morsomt og hyggeligt de havde det sammen i de Dage, da Losningen var forbi, og Indladningen endnu ikke var begyndt; de havde været sammen i Vokskabinetter, i Theatret og inde i de store Kirker.

Hans var dog saadan noget helt andet end disse Urtekræmmersvende og Handelskontorister, som satte alle deres Penge paa Klæder og var saa vigtige og saa snakkesalige og dog ikke kendte noget til Verden uden for denne lille By.

Se Hans, han har nu sparet op af sin Hyre og ligger i Kjøbenhavn og læser til Styrmandseksamen. Det ved hun af Faderens Breve, i hvilke han altid er rosende omtalt, om end Kaptajnen undertiden har hentydet til manglende Sans for højere Interesser.

»Skidt med det«, farer det pludselig halvhøjt ud af Marie. Hun mindes, hvor dejligt, hun syntes, det var, at Hans ikke talte og forklarede, ligesom Faderen plejede, da de vare inde i den store Kirke sammen, men bare gik stille ved Siden af hende og holdt hende i Haanden, ligesaa højtidelig til Mode, som hun selv var ...

Han kunde dog for Resten gerne gøre en lille Afstikker over til dem, inden han igjen rejste fra Landet ... ud i Verden, til store Byer med megen Lystighed og til usunde Pladser i Syd-Amerika og Afrika.

Og Hans kom en Søndag Morgen for at faa Hilsen med til Kaptajnen. Det træffer sig nemlig saa heldigt, at han igen kan komme til at fare med sin gamle Kaptajn.

Og den Dag var det med en egen husmoderlig, omhyggelig Følelse, at Marie lavede Sødsuppen til og stegte Rødspætterne ... det var saa morsomt at vide, at hun og Moderen ikke skulde sidde alene og spise den gode Søndagsmad ...

Hans sukkede undertiden, som om han var bedrøvet over noget, og bedre og finere Eksamen, end han mødte med, kunde der da ikke forlanges! Saa var han saa tavs. Naa, han havde jo aldrig havt det meget med at bralre op om al mulig Snak, tænkte Marie.

Hen paa Eftermiddagen sad de i Stuen alle tre. Hans, der havde slaaet sig til Ro paa Puffen mellem Vinduerne, saa hele Tiden efter Marie, der sad i Halvmørket inde i Stuen; men saa snart hun saa paa ham, trak han Øjnene til sig. Derfor gav Marie sig til at kige ud paa Gaden, for — kunde det glæde ham at se paa hende — saa maatte han saamænd saa inderlig gerne.

Naar hun rakte efter noget, eller naar hun rejste sig og gik over Gulvet, gjorde hun det uvilkaarligt langsommere og kønnere, end hun plejede, naar hun til daglig havde travlt. Hun tænkte ikke videre over det, — men hun nænne ikke andet for hans Skyld.

Frøknerne fra Byfogdens og Kandidaten paa Kontoret spadserede forbi og nikkede ind; og da Lampen derovre paa Lygtepælen var bleven tændt og spejlede sig i Vandpytterne, gik Skomagerens Døtre til Sangforeningsbal med opheftede Kjoler og hæklede Tørklæder over de krøllede Frisurer.

Ovre i Genboens Villa sad Frøkenen ved Klaveret, og hendes Kæreste stod ved Siden og spillede Violin. Skæret fra et Par smaa Lamper drev mellem Palmer og Blomster i Karnappen ud paa den sølede Vej.

Der er kønt derovre, tænkte Marie, men her er ligesaa rart, naar her saadan er en, som mener os det godt og er glad ved at være hos os, som Hans er.

Men nu var der ikke længe til, han skulde af Sted; Moderen var i Køkkenet for at lave en Kop Afskedskafe. — Det varede nok længe, inden han igen kom til at sidde i en hyggelig Stue.

Marie fik pludselig en inderlig Lyst til at gaa hen og sætte sig ved Siden af ham — sidde ganske stille hos ham og holde ham i Haanden, medens Tiden gik.

Saa var det jo, som de var for Alvor Kærester. Snak. — Han vilde vel ikke, han sagde jo ingen Ting. Men kunde det glæde ham, naar han laa derude paa Søen og døjede ondt, at hun var hans Kæreste, saa bandt hun sig gerne til ham, for hvad Hans vilde, det vilde hun ogsaa.

Men de kunde vel ogsaa godt være Venner, uden at der straks skulde tænkes paa Forlovelse. Hun var vel ikke saa gammel, der absolut skulde have en Kæreste. Det jagede jo ikke. — —

Hans rejste sig. Han sagde Farvel et Par Gange til Marie. Da han havde faaet Frakken knappet og var halvt ude af Døren, vendte han sig til Madam Frederiksen og sagde:

»Ja, Kaptajnen har engang sagt noget til mig om, at han har lagt ud for dem, at ... ja, at Mandfolk tidt er noget Rak, og ... at fine Herrer ikke altid saadan er saa rigtig fine, naar det kommer til Stykket ... og Marie er jo ... hun er jo kønnere end Folk er flest«. — Han hakkede i det, men sagde pludselig bestemt:

»Hun skal vel ikke tage Plads og rejse fra Madammen?«

»Jeg bliver hos Mor, saa længe Far er paa Søn!« siger Marie. »Skønt jeg rigtignok helst vilde til et stort Hus og lære noget og se anden Folkeskik«, føjer hun til.

»Til næste Aar skal vi besøge Fatter i London«, trøster Moderen og giver Hans Pakken med Uldtøj og Strømper, som han skal have med til Kaptajnen.

»Ja, og saa skal vi maaske med en Rejse. — Mor skal skrives ind som Kok!« udbryder Marie, pludselig leende.

Hans bliver højrrød, siger igen Farvel, og denne Gang kommer han da endelig af Sted.

—————
Skonnertribiggen »Neptun« gaar igen fra England — denne Gang med Fragt til Brasilien ...

[S. 89]

Kaptajn Frederiksen sidder efter endt Vagt i Kahytten. Han faar Piben tændt, laver sig en Grog og slutter et Brev til den korresponderende Rheder.

Dernæst begynder han at skrive til sin Kone og Datter.

Efter at have fortalt om Navigeringen i en Storm, som de nylig red af, anbefaler han dem at takke »det store

Ubekendte« for, at han ogsaa denne Gang var lykkelig nok til at klare »Neptun« fra truende Fare.

Han læser denne Sætning igennem engang til, for han véd godt, at hans Kone ikke kan lide, at han ikke skriver »Vorherre i Himlen«.

Naa, det var ikke saadan at forklare sig for Kvinder, og paa dette Punkt vilde han nu være sand og oprigtig.

Der var saamænd nok, han maatte skjule og lave om paa.

Nu har han imidlertid tabt Lysten til at skrive videre og lukker Mappen for i Dag ...

Brevet ligger en Tid i hans Pult, til han tager det frem og igen begynder at skrive.

Sydatlanterhavet den 12 Juli 1888.

Min kære Kone og Datter.

Som I seer af Overskriften ligger vi i Atlanterhavet endnu. Det er i Dag blikstille, Neptun ligger stille og avangserer ikke, snarere gaar det lidt tilbage endsom frem — kedeligt — ubehageligt, saa jeg jo ikke ser det bedste Humør. Saa var Stormene bedre skønt vi havde den ene værre endsom den anden, ret som om det var onde Furier som var sluppet løs imod mig og Neptun. Men blæse være med de Storme paa Havet, skønt det har gjort mig lidt ondt for Skuden, der har øvet sig i akrobatiske Kunster, snart stod hun paa Næsen og snart paa Spejlet, men de Storme har jeg været vant til at bekæmpe fra min Ungdom af, jeg regner dem for Legeværk mod dem, jeg har i Havn. Men nu ikke mere om det. En Nyhed har jeg at fortælle Eder. En mærkelig Adspredelse har jeg havt i Dag, og som jeg skal fortælle Eder om. Da jeg kom paa Dækket kredsede et halvt hundrede Alen fra os nogle Fugle, som lignede Maager, kuns var de saa meget større, 7 Alen mellem Vingespidserne. Folkene havde i flere Timer skiftet til at have Udkigstørn efter dem, Fuglene holdt sig vedvarende til Luvart, og Gutternes Tænder løb mere og mere i Vand efter fersk Kød. Saa tog jeg mit Jagtgevær, gik i Jollen med Hans, han er paalidelig, den eneste Danske jeg har ombord. De andre Fyre kunde maaske hitte paa Gavtyvestreger naar man var alene med dem i Jollen paa Verdenshavet. Man har jo ikke kunnet opdrage dem som Kæledægger. Det var forunderligt kan I tro. Et Stykke fra flød mit stolte Skib. Hans roede med smaa Tag for ikke at skræmme de kredsende Fugle; jeg tror ikke, han havde nogen Følelse af Øjeblikkets Storhed. Jeg skød 3. Det er min Mening, at Vingerne skal sendes til zoologisk Have.

Folkene holde stort Festmaaltid.

Jeg sidder alene i min Kahyt og skriver til Eder I to kære derhjemme i det lille dyrebare Danmark og tænker paa, hvor forunderligt det var — i den skrøbelige Jolle paa det store Verdenshav — for et Øjeblik ligesom sat helt udenfor det hele, alene med den Følelse — — —

Det var de sidste Ord, som Kaptajn Martin Frederiksen skrev til sin Kone og Datter.

Et Telegram fra Rio meldte hans pludselige Død.

Madam Frederiksen og Marie flyttede ind i Landet til en større By og begyndte et Stryge- og Vaskeri.

Det kneb, særlig for Marie, at undvære »Stranden«.

Naar de Længsler kom op i hende, gik hun — hvis der intet presserende Arbejde var — en Tur ned til Byens Havn, der ved en Kanal stod i Forbindelse med Fjord og Hav.

Skibene og det muntre, travle Liv var der. Men den Rendesten var dog ikke i Stand til at mætte Længslen efter den friske Søvind og den videre Udsigt. Hun rystede saa irriteret Forknytheden af sig, — ingen Flæben, ingen Nykker, man skulde holde ud og ikke give sig! Hun og Moderen kunde bedst klare sig med Enkekassens og Skipperforeningens Tilskud her, — altsaa blev de her!

Saadan raisonnerede Marie, vendte, gik forbi den lille, graa Toldbygning og hjem; tog fat paa at hjælpe Moderen med Strygning eller gav sig til at udfærdige Regninger til Kunderne.

— Naar Dagens Arbejde var endt, gik Madam Frederiksen træt i Seng. Marie blev gerne siddende lidt og døsede over Avisen.

Hvor det var trist altsammen.

Hvad brød hun sig om Ensomheden, da Faderen levede. Dengang havde de saa meget at snakke om, saa mange Breve at tage frem, og Avisen ventedes med spændt Interesse, — der kunde jo være en eller anden Efterretning, som kunde have noget at sige for »Neptuns« Kaptajn; og alt, hvad de oplevede i deres daglige Liv, fik en særegen Betydning, fordi der skulde skrives om det til Faderen. Dengang vidste de, at naar Faderen kom hjem, eller de rejste for at møde ham, blev alt helt anderledes.

Nu var der ikke andet at gøre end at hænge i fra Morgen til Aften. Der var ingen afvekslende Hvile i Udsigt. Bedring i Kaarene var der ikke Tale om; de maatte nok være glade til, saalænge det gik, som det gik.

Marie havde havt Planer om at tage Plads; saa kunde Moderen fæste en Jomfru til Hjælp, om det skulde behøves.

Men den Aften, hun begyndte at tale om det, gav Moderen sig til at græde, ligesom naar de fordybede sig i Minderne, og hun lovede Marie, at hun vilde besørge alt Sliddet, naar blot Marie vilde blive hos hende og klare det med Regnskabet og Aftaler med Kunderne.

Marie gav intet bestemt Svar; hun syntes, det var hendes Pligt at gøre sig haard og udføre den Plan, hun havde lagt. —

Da hun vaagnede næste Morgen, hørte hun, at Moderen arbejdede forsigtigt ude i Køkkenet for ikke at vække hende. Marie saa paa Uhret; det var en Time tidligere, end de ellers plejede at begynde Dagens Arbejde.

Marie rejste sig for at staa op! Moderen kom ind med varm Kaffe og sad paa Sengekanten hos hende, medens hun drak.

Marie forstod godt disse tavse Ømhedsærklæringer; de gjorde hende blød om Hjærtet, og af sig selv lovede hun at slaa Tankerne om at tage Plads ud af Hovedet.

Hendes Moder behøvede hende dog. Det var der jo ellers ingen, der gjorde.

Hans kunde jo saa udmærket undvære hende, selv om han havde skrevet rigtig smukt efter Faderens Død, og selv om han havde forhørt sig meget omstændeligt om deres Kaar.

Han laa mest derinde paa Varmen og sejlede; hjem kom han ikke — Fritid undte han sig ikke, og nu siden hans Moders Død havde det vel ikke saa meget at sige med en Maanedes Hyre og en Afmønstring; men nej, saa snart han naaede England — saa ud igen. Han kunde have taget hende dengang, om han havde brudt sig om hende; det gjorde han altsaa ikke, — Sømænd var ikke saadan at stole paa, de saa' saa mange og havde Tankerne saa mange Steder.

Naa, Kærestesorg for hans Skyld, det var der nu ikke Tale om; hun kendte ham jo saa lidt, saa der var ikke noget for hende at sørge over. — En af Vaskeriets regelmæssigste Kunder var en Kommis Lauritzen, der brugte meget Manchetlinned, og som altid selv kom og betalte sin Regning.

Han gjorde stormende Kur til Marie og bød hende med i Theatret anden Gang, han talte med hende.

Marie vilde ikke.

Hans Moder boede paa første Sal i Baghuset og havde Skole. Siden han havde »opdaget« Marie, kom han hjem hver Aften paa en kort Visit og kigede da altid ind til Frederiksens med det samme.

Madam Frederiksen, der var gæstfri, inviterede hans Moder over til Aftenkaffe, men fik Afslag.

Lauritzen friede til Marie otte Dage efter, at han første Gang havde set hende.

Marie blev ulykkelig, og Lauritzen ærgrede sig over sin ubehændige Taktik og begreb ikke, at han, der kendte Kvindehjertet og saa udmærket havde Taget paa at appellere til dets yndige Svagheder, ikke havde forstaaet, at her skulde han have holdt sig afventende en Tid endnu.

Og Hr. Lauritzen beroligede Marie, erklærede, at det var hendes store Dejlighed, der havde faaet ham til at overile sig til et Skridt, hvis Vigtighed han fuldt vel anerkendte; men han var hendes oprigtigste Ven og skulde aldrig, aldrig bede hende om mere end Venskab, før det Momang kom, at hendes Hjærte flammede for ham.

Dette var Marie meget bekvemt; for vel kunde hun egentlig, naar hun rigtig tænkte sig om, ikke lide Lauritzen, men han var dog altid lidt Afveksling og paa en Maade ikke saa paatrængende som de andre Herrer, der paa Gaden og i Vaskeriet søgte at gøre hendes Bekendtskab.

Nogen maatte hun da for Resten ogsaa have at tale med.

Lauritzen bad hende halvt spøgende om, at hun — som Tegn paa, at hun tillod ham venskabelige, broderlige Følelser, — vilde gaa med ham i Theatret næste Søndag. Hendes Moder skulde ogsaa med, tilføjede han, da hun ikke straks svarede.

Igen Theatret! Det var saa fristende, for Marie elskede at gaa paa Komædie, især naar de spillede rørende Stykker.

Hun svarede ikke helt afgjort nej, og Lauritzen erklærede, at næste Søndag sendte han hende og Moderen Billetter, selv vilde han tillade sig at sidde ved Siden af dem.

Søndag Formiddag var han inde for at aflevere Billetterne; han snakkede vidt og bredt en Timestid om et Par formodede Skandaler og om sig selv og sine Udsigter paa den forestaaende Session.

Hen paa Eftermiddagen kom en Hotelkarl med et Brev til Madam Frederiksen. Hun fik Brillerne fat, og læste:

»I Continuation af mit tiligere og af Dags Dato har jeg forglemt at erindre den tiligere Begyndelse af den paa Theatret stedfindende Forestilling, som undtagelsesvis er Kl. 7. Min ærbødige Hilsen til Deres Frøken Datter. Deres med megen Agtelse F. L. M. Lauritzen.«

Madammen blev yderligere imponeret af ham. For Resten havde hun været det straks, og hun skjulte det ikke, naar de talte om ham, der saadan havde boret sig ind i deres daglige Færden og dermed i deres daglige Tanker. —

Da det første rørende Stykke, hvor Marie kun havde Øje og Øre for Scenen, var forbi, morede hun sig ikke rigtig. Der var saa meget halvsjofelt i det andet Stykke, saa meget af det grimme fra Gaden; — desuden: hendes Kavallers Latter fulgte lige efter de vovede Hentydninger, og det gjorde hende usikker og satte hende i daarligt Humør.

Efter Forestillingen vilde hun helst have været hjem, men Lauritzen vilde absolut have dem hen paa et Hotel for at drikke Kaffe, og Marie maatte føje ham og Moderen.

Men hun var ikke vel til Mode. Hun saa godt, at et Par ældre, pæne Kommissar, som Lauritzen paatrængende og flot hilste paa, knap gad hilse igen. Og det generede hende meget, at han kommanderede med Tjenerne, kasserede Kagerne og forlangte andre og henledte Opmærksomheden paa sig ved støjende og familiært at hilse til højre og venstre.

Da han gik hen til Buffetten, spærrede en Kammerat Vejen for ham ved at strække et Ben ud; Lauritzen besvarede denne indirekte Spørgen:

»Geline, gelinde, jeg er diskkræ!«

»Fanden tro Dig, din Bondedreng!«

De to Herrer lo raat. — —

— Marie laa længe vaagen den Nat.

Hun tænkte paa det første Stykke.

Aah ja ja. Hvis der blot i Virkeligheden var saadan en rar, dannet Mand, som hun kunde gaa til, i hvis pæne Stue hun kunde sidde hyggeligt og blive net behandlet, saa kunde hun fortælle ham, hvordan det altsammen var og bede ham hjælpe med et godt Raad.

Naa, hvis der virkelig var saadan en, hvad vilde hun saa sige; hvad bildte hun sig egentlig ind, der var i Vejen?

Marie smaagræd.

De havde det jo helt godt, og der var ikke noget bestemt, som var kedeligt og trist, men Stuen var saa lille og beklumret, Gaden var saa grim, alle Mennesker jagede af Sted og var utilfredse saa med deres Stilling saa med hinanden. Og den evige Vasken og Strygen — blot for at skaffe Mad i Munden og Tag over Hovedet, det var saa ensformigt.

Hun var ikke doven; det var ikke det; men hun var da ung endnu og længtes efter lidt udover det sædvanlige — noget som Londonnerturene eller Faderens Hjemkomst; — bare ikke dette: op om Morgenen, Slid, Mad, Slid, i Seng og saa det samme næste Dag igen.

Var det Fornøjelser hun trængte til? — Saa kunde hun jo blot tage mod Lauritzens Invitationer til Theater og Baller; — — naa ja, saa kunde hun jo tage ud med ham; hun var jo da for Resten Kaptajnsdatter og vidste nok, hvordan hun skulde gerere sig, saa at han ingen Friheder tog sig. At han saa væmmelig ud tidt, naar han gloede paa hende, det var Sludder af hende at tænke paa; Mandfolk var jo nu Mandfolk. — — Men det var ikke væmmeligt, da Hans den sidste Eftermiddag sad og saa paa hende.

Marie kunde ikke rede det ud fra hinanden, og hun følte sig angst og hjælpeløs, som noget truede hende.

Madam Frederiksen snorkede.

Et Øjeblik var dette Legeme, der laa her i Sengen hos hende, Marie imod. Naa, nu var hun da ved at blive baade ækel og skruptosset.

Det var nok Tid at tage Reb i Sejlene, ellers gik da al sund Fornuft rabundus.

Og Marie tvang sig til at gennemgaa det første Stykke, Scene for Scene; ingen Springen over, ingen Svinkeærinder, ingen unødvendig Flæben over sig selv og Laven Grevindenykker; — — hun sov, før hun naaede til Frierscenen. [S. 99] —

Naar Lauritzen ikke kom, spurgte Madammen efter ham.

»Du skulde ikke støde ham for Hovedet, Marie, Du fortryder det, naar jeg er død, og Du sidder alene med Redeligheden.«

»Der er da andre til end ham.«

»Jamen Du vil jo ikke gøre noget for at faa Bekendtere.«

— Madammen tilskyndede kun lempeligt, hun trængte ikke ind paa Datteren, men Marie vidste saa inderlig vel, at naar hun gennem Dampen fra Vaskekedlen saa Moderens Ansigt blive tankefuldt, da var det Lauritzens fremtidige Boutik — Duge og Lagen, Stole og Borde, Køkkensager og Gardiner, der spillede glædeligt op i hendes Stump Fantasi, medens Hænderne skrubbete op og ned ad Vaskebrættet.

Ogsaa for Marie var der — ved denne Indretten Hjem i Tankerne — noget lokkende, som satte hendes Drømmeevne i en behagelig Svingning og bar langt bort fra Vaskehusets klamme Dampe og vaade Stengulv. —

Det var heldigt for Lauritzen, at hun fik et Brev fra ham lige efter saadan et stjaalent Strejftog i Fantasiens Rige.

Hun satte sig ind i Stuen og læste:

Elskede Missemor.

[S. 100]

Situationen er nu af den Beskaffenhed, at jeg i Henhold til mit tidligere udtalte og Hjærtets Kærlighed.

Jeg kan sige, vær ej traurig i Sind og Skind, men lyt til mit Ord lad Lykken komme ind, hvis Du vil være min maa Du ikke gaa og spille fin. Bliv min Kone, saa skal jeg sætte Dig paa en Throne. Ja nu frier jeg til Dig min elskede Pige. Jeg vil gerne have Dig saa snart som muligt, ved Din side kan jeg lægge mit flotte Ungkarleliv af. Og hør nu, har jeg digtet et Vers til Dig.

Du har et Ansigt meget fint
Du spiller i Vaskeriet første Fiolin
ligesom Stjerner er dine Øjne klare
du er en første Klasses Vare.

Hvor højt jeg end fløj Du naaede mig dog
dine Øjne mig ej bedrog
Du har rigtig kunnet mig forhekse
vær ej mer af de strekse.

Dette er skreven til din Ære min dyrebare Pige. Jeg maa medele Dig, at det har alletider været min Mening, at jeg vilde have en rigtig sød og flot Kone og kan jeg ingen bedre faa end Dig selv om Du ikke er øverst paa Rangstigen, hvad man jo ikke kan sige, er det min overbevisning. Om to Timer henter jeg dit Svar, naar vi har lukket, og skal Du da sidde paa mit Skød og skal det være mig en Fornøjelse at trykke det første Elskovskys paa din Mund. Var jeg ikke saa vis paa, at Du maatte elske mig, var jeg ikke saadan i kulør, som jeg er nu, jeg tænker paa, at Du nu skal blive min Kæreste rigtig med Ring. Nu glæder jeg mig til at se Dig alene og ser jeg helst, at Du sender din Moder i Byen at vi rigtig kan sitte i Sofaen alene som andre Kærestefolk. Og tegner jeg idet jeg er din, til Døden skilder os ad igen

F. L. M. Lauritzen.

Uf, hvor kunde det Menneske dog ogsaa skabe sig og vrøvle. Marie lagde Brevet sammen og glattede Folderne haardt. Hun skulde dog ikke have noget af at være alene med *ham*.

Hun rejste sig for at kalde paa Moderen. — Aah, hvor var her dog grimt i Aften.

Paa Kommoden stod en Lampe uden Kuppel og oste lidt; der var koldt, Gardiner var ikke rullet ned, og en vildfremmed Herre, der gik forbi, nikkede ugenert ind til hende. Paa Sofa og Stole flød Dynger af Fremmedes smudsige Tøj, som Marie skulde tælle. Døren ud til Gangen var ikke rigtig lukket, og Støjen af et Skænderi lød helt ind til den unge Pige.

Hun satte sig træt i Sofaen og lagde Hovedet ned paa sine Arme. Hvor alt dette dog var forskelligt fra »Neptuns« Udfart, da Sommervinden løftede Flag og Vimpler, og Festtalerne berømede hendes Fader ... Det var forbi for længe, længe siden ... men hvor havde hun tænkt og tænkt paa den Dag og troet, at der vilde komme Dage, der var festlige som den.

Men det var der altsaa ikke kommet. Hvorledes skulde det ogsaa gaa til?

Marie løftede Hovedet og saa ud i Stuen.

Hun var vel gal, om hun kimsede ad Lauritzen; hun kom vel nok til at holde af ham, hun havde jo ikke holdt af nogen anden — det med Hans var jo alligevel ikke andet end Indbildning.

Naar hun ikke var lykkelig ved at blive ved at gaa her i Sliddet uden at opleve noget særlig kønt, saa maatte hun vel tage Lauritzen og sige Tak til.

Og Moderen vilde blive glad ved det, og hun kunde saamænd nok trænge til en rigtig Hjærtensglæde engang igen.

Hurtigt — for ikke at vige tilbage fra dette, der vilde give Forandring og forskaane for Moderens svage Tilskyndelser og hans paatrængende Plagerier, gik hun ud i Køkkenet.

»Lauritzen vil forloves med mig, Mor.«

»Jahne dog! Hvad er det Du siger!«

Madammen saa ængstelig paa hende. »Du tager ham vel, Marie?«

»Det gør jeg vel Mor, — saa kan jeg maaske gøre det lidt bedre for Dig, saadan Du altid slider.«

»Herregu' lille Marie, det er jo nu det, som passer for mig. Men Du skulde jo da have det lidt finere. Og saa kan jeg da rolig lukke mine Øjne, naar Du er forsørget. — Hvis nu Fatter havde levet, Herregu'.«

[S. 103]

Men der blev ikke Tid til Rørelse. Tøjet skulde ryddes til Side, Stuen opvarmes, og andre Forberedelser gøres. —

Lauritzen stillede Klokken ni med en Azalia i silkepapirspyntet Potte, den holdt sig bedre end en Buket, som jo egentlig hørte til ved en saadan Lejlighed.

Moderen blev lidt ude i Køkkenet, og Lauritzen begyndte uforstyrret et langt mundtligt Frieri. Marie tabte hurtigt Traaden, for hun havde grebet den Sætning, at det ligefrem var hendes *Pligt* at forlove sig med ham, da hun havde Magt til at frelse ham fra daarligt Levned. Det forekom hende saa uendelig latterligt, at det skulde tages saa alvorligt med saadan en forbumlet, rødøjet Handelsbetjent; — hun havde den Pligt at gifte sig med ham, for at han skulde holde op at svire, sagde han; det var jo ogsaa nemmere end at gøre sig den Ulejlighed selv at sige stop! Hvor var det i Grunden grinagtigt — skønt det gjaldt hele hendes Fremtid; — hun smilede, Smilet blev til Latter; med Vilje blev hun ved at le, — det nyttede jo ikke at græde, man skulde jo gaa paa Jorden, selv om den var gloende, og *hun* var vel ikke mere højformet og sippet end andre Piger.

For Resten fik hun sig vel nok en meget rar Mand, han saa jo da til sin Moder hver Aften.

Madammen kom ind. Lauritzen, der just ikke fandt Maries Latter afvisende, selv om den forekom ham mindre romantisk i et saadan Øjeblik, begyndte at kysse Marie med en Ugenerthed, som om de havde været forlovet i Aarevis.

Hun stødte ham vredt fra sig.

»Ja, Lauritzen, hun har jo ikke været forlovet før,« jævnedes Madammen.

»Er med paa Noderne, Svigermama! En sart *Kvinde. Geline*. Forstaar!« — Lauritzen udviklede sin Menneskekundskab ved Hjælp af alle de Føljetoner, han kunde faa fat i.

Aftenen sneg sig langsomt hen for Marie.

Lauritzen var overbærende med hendes Koldsindighed, som han egentlig fandt ganske fornem, og han prædikede med al sin Tungefærdighed og Selvsikkerhed om det tilkommende Hjem og sin egen fremtidige Stilling. —

Da han skulde til at gaa, og Marie pligtopfyldende, men koldt, tog mod hans Kys, sagde han ærgelig:

»Du skal værsgo' at tage Dig i Situationen, Marie, og være min Kæreste rigtig.«

Marie følte det som en Lettelse, da hun drejede Nøglen om i Døren efter ham.

Naa, hun vænnede sig vel til det Slikkeri. Nu var hun jo bunden til ham, og han blev vel nok god imod hende, naar han syntes, hun var saa dejlig, som han sagde.

Men Højtid og Glæde, det var der ikke over hende, som hun gik der og ryddede til Side og af og til talt ind til Moderen, som træt skyndte sig i Seng.

Marie skyndte sig ogsaa og lagde sig snart i Dobbelt sengen ved Siden af Moderen.

De laa lidt stille i Mørket.

Derpaa sagde Moderen:

»Herregu' lille Marie, saa skal vi skilles.«

»Han skal da have Forretning først.«

»Det bliver da før eller senere. Saa bliver her stille.«

»Du skal bo i Nærheden af os Moder; saa kan vi gaa sammen, og Du bliver ikke helt alene.«

»Om Natten bliver jeg da. Du kan ellers tro, jeg har tidt havt Plasér af at ligge og lytte til, hvor Du dog kunde trække Vejret dybt, naar Du sov.«

Det, som hele Aftenen stille havde gnavet i Maries Sind, fik nu Magt, og hun brast i Graad.

»Saa saa lille Marie. Saa saa. Græd dog ikke saadan; det javer helt igennem mig at høre det. Du kan jo gøre det om, hvis det skal være. Du skal jo da ikke giftes lige med det samme. Og han siger, at han skal være saa mageløs mod Dig. Du skal bare ikke spekulere. Put Du Dig nu godt ned og læs din Aftenbøn, saa linder det.« —

Næste Formiddag laa der et Brev til Marie i det aabne Køkkenvindue. — Marie læste det; det var Skolebestyrerinden i Baghuset, Lauritzens Moder, der henvendte sig til Frederiksens med Bøn om et Laan paa 15 Kr. til Hjælp til Husleje; hun havde betænkt sig længe, men vidste ikke andet Raad, og nu da hun af Rullekonen havde hørt, at Ferdinand havde kysset Marie ude i Gangen, og de sagtens var forlovede, mente hun, at hun i sin Nød turde henvende sig til dem. Det var jo kun et Laan. —

Hvad var nu dette?

Uden at sige noget til Moderen tog Marie sin Sparekassebog og gik hen og hævede Pengene.

Om Eftermiddagen gik hun over til Baghuset.

Ad en smudsig, stejl Trappe kom hun til en Dør, hvor der hængte en Tavle med Svamp og Griffel lige under Navnepladen. —

DOROTHEA LAURITZEN

Skolebestyrerinde

læste Marie og bankede flere Gange paa. Da ingen svarede, gik hun ind i Stuen.

Der syntes at være gjort ihærdige Forsøg paa at dække, at alt var i Forfald. Gulvbrædderne var slidte og graa; et af dem vippede, da Marie traadte paa det, og der laa mange smaa og uens Tæppelapper. Stoppede Gardiner hang for de lave Vinduer, hvor den blaa-hvide Maling paa mange Steder var skallet af Træet. Om Bordet stod forskellige Slags Stole. Hæklede hvide Stykker dækkede over det ituslidte Betræk. Langs den ene Væg hældede under en Del blegnede Fotografier et taffelformet Klaver; Pedalen var brudt af, og Laaget havde en Revne. Paa en Konsol stod mange Billeder af Hr. F. L. M. Lauritzen i forskellige Stillinger. Det dunkle Spejl over dem gengav udvisket et Hjørne af det triste Interiør.

Marie stod lidt.

Saa kom Fru Lauritzen ind. Hun var graa og mager; over Øjnene hvælvede Pandebenet sig kantet og skarpt, Munden faldt ind om nogle grimme Tandstumper. Hendes Væsen var nervøst og uroligt.

Marie sagde:

»Det var om Brevet.«

Skolebestyrerinden tav afventende. Marie fortsatte:

»Moder kunde jo komme til at trænge, hvis vi blev syge eller saadan. Jeg mener, De kan jo blot sige det til Deres Søn.«

»Min Søn! — Det er ikke saa let at bede sine egne, skal jeg sige Dem, Frøken. Desuden, han har frabedt sig, at jeg beder ham om mere end de 5 Kroner, han giver mig hver Termin. Og han kunde jo blive vred og tage dem fra mig ogsaa. Det er jo kun et Laan, De kan være saa sikker paa, at De faar dem igen. Alle Børnene har endnu ikke betalt Brændepengene.«

»Ja, værsgo, her er Pengene.«,

Skolebestyrerindens Haand, der nervøst havde glattet frem og tilbage paa Bordkanten, blev stille.

»Tak. Men De skal nok faa dem igen. Det kan De være vis paa.«

Hendes Ydre gik Marie til Hjærte; hun vilde gerne vise lidt Venlighed, men den anden stod og tav saa tillukket; Marie brød Pavsens ved at spørge:

»Hvor har De Skolestuerne?«

»Den er her; saa har jeg nogle Bænke om Bordet; jeg rydder dem ud til om Eftermiddagen, for jeg vil jo gerne have det lidt pænt.«

»Hvor mange Elever har De?«

»Ja, nu er et Par bleven konfirmerede. Jeg havde ellers atten.«

»Hvor meget faar De saa i Skolepenge?«

»Ja, — det er forskelligt; de større giver da som oftest 1 Krone 75.«

»Om Maanedes?«

»Ja; det er jo ikke meget, — men naar jeg endda blot fik nye ind. Men det er ikke saadan. Jeg kan jo da nok naa at sy lidt for Forretninger om Eftermiddagen. Men« — det kom næsten ufrivilligt — »sometider har jeg alligevel knap Brød i Huset!«

»Men sig det dog til Deres Søn. Vi maa tale med ham om det!«

»Det maa De ikke! Og De vil endelig nok være saa god ikke at sige om Laanet. Han bliver saa vred og kunde let tage de 5 Kroner fra mig ved Terminen. Men hvad skulde jeg gøre?»

»De kan tro, naar han rigtig ved, hvordan det er, vil han nok ordne det noget bedre for Dem. Han faar jo god Løn og —«

»Han bruger ogsaa meget til sine fine Klæder! Ja, han maa jo nu ogsaa være pænt klædt i Forretningen, det maa han jo. Og engang maa det vel blive til noget, at han gør Alvor af at faa lidt lært; ellers kommer de jo ingen Vegne rigtig nu til Dags. Men jeg kan ikke give mere til ham, jeg har saamænd gjort, hvad jeg kunde, da han lærte og saadan. — Men saa mange Tak for Laanet; De skal faa dem igen, men De maa endelig ikke sige noget til Ferdinand og heller ikke, at jeg véd, De er forlovede, for han bliver saa vred, naar jeg blander mig i hans — som med den forrige Forlovede. Han fortæller mig det nok.« —

Med tungt Hjærte gik Marie ned ad Trappen.

Hvad vilde Hans, som havde været saa god ved sin Moder, sige, hvis han vidste, hun havde saadan en Kæreste.

I en dump, trist Stemning kom hun ind og gav sig straks til at arbejde med Regnskabet; alt det, som havde paavirket hende til at tage Lauritzen, laa som Taager over hendes Beslutsomhed.

En Buket, som Lauritzen sendte, lod hun ligge uden at sætte den i Vand.

Moderen stod med den ude i Køkkenet, da Lauritzen, uden at banke paa, overraskede Marie i Stuen.

Han trak hende ned paa sit Skød og kært tegnede hende paa en temmelig nærgaaende Maade.

Marie rev sit Hoved fra hans kognaksduftende Mund og gav ham en smeldende Lussing.

»Marie! Er Du tosset?»

»Jeg er til Sinds at give Dem en til. Det kunde maaske lette, for jeg er saa lynende gal i Hovedet paa Dem og paa mig selv, som har været ussel nok til at betro mig til saadan en Herre som Dem. Vi passer ikke sammen. Nu ved jeg det. De maa undskyldte, jeg ikke fik det sagt i Aftes. Nu er det bedst, De gaar.«

»Men Tøs dog, hvad Fanden stikker der Dig!»

»Værsgo'. Skæld bare ud. Det er ikke mer, end jeg har fortjent, naar jeg forlover mig med én, jeg ikke rigtig har kær af Hjærtet. Gaa nu! — De maa ikke være vred. Men jeg kan ikke lide Dem. Det ved jeg nu. Dem! Og Deres »Redden« og Deres kunstige Breve. — Men kan De da nu ikke gaa, Menneske!»

»Hæ, Du er sgu godt tovli'. Men jeg er for Resten ligeglåd. Bild Dem bare ikke ind, jeg bliver ved at gaa og sukke for Dem.«

Han satte Hatten paa. Saa stod han lidt og blev rørt.

»Farvel Frøken Frederiksen. Gud, hvor er De dejlig. — De kunde gerne give mig et Søsterkys til Afsked!»

»Gaa nu!»

»Naa, naa lille Missemor; ikke saa stor; det var da ikke første Gang.« Han slog Armen om hende. Marie tog ham i Skulderen, slængte ham væk og gik sin Vej.

Lauritzen stod lidt.

»Satans ogsaa. Satans ogsaa. Saadan en dejlig Pige.«

Han tog Hatten af og strøg den blank med Ærmet.

[S. 111]

»Naa nu nix verknoten Ferdinand Lauritzen. Du gi'r hende Fanden gør Du — den Vasketøs!»

Lauritzen saa sig i Spejlet, trak sit Slips til rette, satte Hatten flot paa og gik. — — —

Efter den Tid holdt Marie sig helst hjemme. Hun var bleven sky for at komme i Lag med Fremmede. Af og til sendte hun Middagsmad over til Skolebestyrerinden i Baghuset. Denne takkede pr. Bud, men undgik Marie, da Laanet endnu ikke var tilbagebetalt.

Det var blevet Maries Livsvisdom, at skulde man gifte sig, skulde man holde af, saa der var Forslag i det, ellers maatte man helst blæse alt Kæresteri en lang Marsch og finde sig til Rette i sine Kaar uden alt for mange Spekulationer; og da hun betragtede det som givet, at hun ikke kom til at bryde sig noget om Bylapsene, saa behandlede hun de Herrer, som hun traf i Vaskeriet eller hos Naboens, med en munter Ro, som virkede afkølende. I Almindelighed troede man hende forskanset bag en hemmelig Forlovelse.

Naboerne søgte hende meget; hun rakte gerne en hjælpende Haand og var ikke bange for at sige sin Mening, naar det gjaldt om et godt Raad. Navnlig tog hun sig af et Pigebarn paa femten Aar, som hun lærte op til Vask og Strykning og anden huslig Dygtighed, og hvis Tendens til »Renderi« hun søgte at dæmpe.

Madam Frederiksen sagde rigtignok om Pigebarnet og hendes Søstre:

[S. 112]

»De vil til den Side, Marie, og saa kan ti Par Vognmandsheste ikke slæbe dem til den anden.«

»Det kan da ikke nytte at opgive det ligestraks. De to ældre ... naa ja, for min Skyld ingen Allarm, naar bare Katinka bliver en ordentlig Pige; det har jeg nu sat mig i Hovedet, jeg gerne vil have. Hun kan blive Jomfru hos Konsulinden hjemme; der faar hun det som Blommen i et Æg, og saa gaar hun da ikke i Hundene som Høkerens Carla.« —

Da Katinka var atten Aar, meldte hendes Moder en Dag Marie, at nu var det galt fat med Pigebarnet.

Moderen sagde med forarget Mine:

»Jeg gjorde mig jo gal, da jeg saa', hvad der var i Vejen. Men saa fik jeg jo at vide, at der ikke var noget for Tøsen at stille op; Kæresten task hende jo, det Bæst.«

Marie tog sig det meget nær og havde en Følelse af Skam, — havde hun ikke engang kunnet gøre saadan et stakkels Pigebarn begribeligt, at hun bare kom ned i Skidtet paa den Maner. —

Hun arbejdede haardt Dagen igennem, men havde dog en ubehagelig Følelse af, at der var mere endnu, hun burde udrette.

Hvad havde det saa nyttet, da hun søgte at stive en anden af! Katinka var dog nu alligevel kommen ind i Hvirvlen; nu rendte hun med Alverdens Mandfolk og saa farlig ud.

Det var dog bedst at leve rolig og tro Menneskene gode og skikkelige, passe sit Arbejde og af og til at gaa i Theatret og se noget rigtig kønt. — Naar Bifaldet rungede op mod Skuespillerne, naar hun paa Byens Musæum saa Malerier, eller naar hun i Avisen læste om et eller andet dygtigt Foretagende, var det, som om en Slags pibende, stolt Glæde gjorde hende varm: der var dog altsaa alligevel nogen, der kunde udrette noget, overvinde Modstand og naa Maalet, saaledes som de havde talt og sunget den Dag, da alt samlede sig om at gøre »Neptuns« Udfart dejlig og uforglemmelig. —

Hun havde faaet indført, at de i Mørkningen hvilede sig et Kvarters Tid.

Da saa hun helst, at ingen Fremmede forstyrrede dem.

Moderen halvsov i Sofahjørnet. Marie sad tavs med Hænderne foldede under Nakken, Benene strakt ud og hele det trediveaarige stærke, kønne Legeme mageligt hvilende, medens Tankerne fløj rundt, eller en Drøm fangede hende.

Hun var igen kommen til ofte at tænke paa hin Solskinsdag, som bragte saa mangfoldige og saa festlige Skønheder

over det hvide Skib, der droges langsomt gennem de klukkende, friske Smaabølger.

Med rigtig sikker Glæde mindedes hun ikke al den Festen; der var som noget uholdbart ved al den Fornøjelse og Stads, selv om det alligevel var dejligt at se for sig: Søen, Solskinnet, Baadene, hvor fremmede Mennesker svingede med Hattene, og alle Havnens Skibe, der var flagsmykkede fra Vandgangen til Flagknappen.

Pludselig kunde hele det flagrende Indtryk af leende, oprømte Mennesker, smeldende Flag og Søens og Himlens straalende Farver vige tilbage for et fast Billede: en ung bedrøvet Sømand, der sagde Farvel til sin Moder. Det gjorde godt at genkalde sig det, — der var noget virkeligt og tilforladeligt i det, noget, som ikke helt kunde forsvinde og blive til ingen Ting.

Mon Hans aldrig tænkte paa den Dag? Hvor mon han var henne i Verden?

En Januardag var det efter flere Dages stærkt Snefald begyndt at tø.

Sneen, der var falden saa munter og let, laa nu tung og halvsmudsig; de vaade Brosten var begyndt at vise sig, Spadseregangenes Træer var næsten sorte af klam Væde, og Skyerne drev lavt.

Det var Søndag, saa der var ikke mange Folk nede ved Havnen, hvor Marie langsomt kom gaaende mellem store Stenbunker og mørke Tømmerstabler.

Yderst ved det store, røde Pakhus laa »Neptun«, hjemkaldt fra England for at komme under Reparation.

Hans, der endnu var Styrmand ombord, havde fra London skrevet, at de Portrætter, som de jo nok vidste, at han havde i sin Varetægt og efter Kaptajnens Ordre kun maatte aflevere personligt, nu snart skulde komme dem i Hænde.

Det var dem Marie vilde ned at hente.

Hans havde skrevet to Gange, og hun havde svaret; det var falden hende saa let at fylde Papirets fire Sider, for hun vidste, at hun gjorde ham godt ved at fortælle om deres Hjem, og hvad der ellers angik dem. Ogsaa at hun af en Fejltagelse havde været forlovet i 24 Timer. Der var noget af en Bods smertelige Sødme i at bekende dette for Hans, og det var aabent Spil, han skulde ikke komme hjem og tro, at hun havde siddet og ventet paa, at han skulde komme og forlove sig med hende. Hun var ikke af dem, der ikke kunde kende lidt til et Mandfolk uden straks at tænke sig Forlovelse og den Slags. —

Det skulde blive sært at se »Neptun«, hvor Fader var død, og underligt at tale med Hans, som havde kendt hende dengang, da hun endnu ikke vidste, hvad Livet gav.

Saa tog hun et forsvarligt Tag i sine egne Tanker. Hun havde at være rolig og ikke at faa alt for mange Fornemmelser. Den Ro, som hun havde væbnet sig med hjemmefra, vilde hun ikke miste.

Men da hun staar her og ser ud i den snevre Kanal, hvor graa Isflager grøde sig sammen, mindes hun igen hin Udfartsdag, og hun hører Flagene smelde og ser den unge Sømands taarefyldte, trofaste Øjne.

Og da føler hun med urolig Sorg, at naar hun nu skal se Hans som en Fremmed og for sidste Gang have noget med Skuden at gøre, saa vil det være, som det jævnt kedsommelige skrider ned og begraver den lønlige Sti, der har ført til en aldrig helt glemt Drøm om Kærlighed og Lykke.

For Mindet om Hans, ung og betaget af en ren Sorg, der hævede ham over Omgivelsernes jævne Lystighed, og Mindet om Skibet, der i Festdragt, med Forventningens Glans over sig styrede gennem de solbeskinnede Bølger, — er dog det, der har vakt det blødeste, kønneste og det mærkeligste i hendes Sind. — Sæt, det var en Ondskab, en grim Handling, der havde været hendes Ungdoms første stærke Indtryk!

Hun var reven ud af sin sædvanlige Ro, og stærkt og bittert tænkte hun: »Jeg glemmer Herligheden med »Neptun«, men jeg finder mig ikke i at glemme Hans, og jeg kan ikke lade være at holde af ham, selv om han aldrig skal faa det at vide!«

Taarerne begyndte at trænge sig frem, — hendes Hjærte var saa fuldt og saa bevæget.

Da samlede hun resolut den sorte Kjole, løftede den omhyggeligt og gik raskt hen mod Skibet: ingen Scener, ingen Flæben for Folks Øjne!

Det havde Fader ogsaa sagt hin Festdag, da »Neptun«, pudset og hvidmalet, gled som en stolt Svane ud mellem de grønne Øer.

Der laa Skuden.

Nu var den sortmalet; det rustne Anker var halet op og havde skrabet den udenbords og afsat røde Streger.

Ved Rælingen stod Mægleren og Kaptajnen, der havde lodden Hue ned over Ørene og i Munden en kort Pibe, som han gumlede hen i den ene Mundvig, da han sagde:

»Ja, naar de kommer lidt nærmere Solen og faar mere Tørring, skal hun ha' en Omgang Pensel; hun er svært forkrabbet.«

Det var rigtignok sandt!

Hvor saa' dog Skibet ud!

Marie gik videre langs Bolværket for at se paa Navnepladen agter.

Standsede pludselig. Hendes Øjne fyldtes af Taarer, og Hjærtet begyndte at banke.

Oppe ved Rattet stod Hans Holgersen med Tømmermanden, der klarede Flagstangen, som var knækket i en Storm i Nordsøen.

Tømmermanden lagde Værktøjet og gik ned mod Malerrummet ...

Og Hans, der stod med Ryggen til, vendte sig og gav sig sindigt til at hejse Flaget.

Dette Billede sænkede sig vældigt og egenraadigt ned i Marie og mødtes med det Minde, som havde gnavet og pint i stormfulde Nætter, og naar tjenstagtige Venner havde refereret Rhedernes uvenlige Bemærkninger om hendes Fæder, — Mindet om, da Flagstangen knækkede, da han vilde svare de Hilsende i Land.

Men Uhyggen ved det Varsel svandt hen, da hun saa Hans, der støt og rolig stod der og gjorde Flaglinen fast; Hans, som havde fulgt »Neptun« saa trofast i alle disse Aar. Og som ikke betragtede hende som en Fremmed, der var ham og Skibet uvedkommende. Det forstod hun med stille, lykkelig Jubel, da han opdagede hende og hilste hende.

I den milde, stærke Stemning — lige vidt fra hin Dags festlige Lys og fra dennes klamme, skjulende Taage — fulgte hun med ham ned i hans Lukaf.

Idet han aabnede Kisten for at fremtage Portrætterne, saa' hun, at hendes Billede var opklæbet indvendig i Laaget.

Da han mærkede, at hun havde set det, rejste han sig og tog om hendes Hænder.

De var begge af samme Højde, stod og saa' hinanden fast ind i Øjnene.

Naar Hans paa de ensomme Vagter eller paa slentrende Vandringer i store fremmede Byer havde tænkt paa Fremtiden, saa var Marie det Kærnepunkt, hvorom hans Lykketrang dannede en lysende Taage af Haab og Ønsker. Saa sikkert som noget var hun med, hvergang han spekulerede over noget særligt, — — — dengang, da han sparede for at tage Eksamen, og ved Sømandspræstens Juletræ i Hull, da det traf sig, at han fik et Halstørklæde med Juleønsker fra

En hjemme i Byen; og da han laa paa Hospitalet i New York, efterat han var forlist og havde mistet alt; og Natten efter den Sommerdag ovre under England, da hun pludselig røg ud i en Nordvest, og Jungmanden gik over Bord og druknede lige for Øjnene af ham; — — altid var Marie med i hans Tanker. Hun var jo ogsaa for ham bestandig omgiven af det Mod og det Haab, som havde været over det hele hin Sommerdag i Sundet. Hvor akavet det end var gaaet for »Neptun«, saa havde den Skude dog siden den Dag noget mere over sig end andre Fartøjer, og hvad han saa end skulde faa at kæmpe med, saa skulde hendes Kærlighed hjælpe ham at klare det strengeste. —

Han vilde sige hende noget om dette; men en pludselig Jublen over endelig at skulle dele dette stærke, forhaabningsfulde med hende fyldte ham med en uvant, forvirrende Magt, der dirrede helt ud i hans forslidte Hænder, saa at hun uvilkaarlig tog med øm Fasthed om dem.

Han var ikke vant til at forme sine Tanker i Ord, da han ingen havde havt at skrive til, siden hans Moder døde, og ikke havde læst stort andet ude i Søen, end hvad han havde Brug for til Eksamen.

Det faldt da saa helt anderledes, end han havde tænkt det.

Men Lykken over ømme Længsler og stærke Følelser, som ikke skyggedes af nogen Tvivl eller Usikkerhed, Lykken over det nye, mærkelige, straalende, der foldede sig ud i hendes Sind, da hun saa ham ved Flaget agter, bringer hende til at fornemme den Glans og Varme, som er skjult i hans jævne Ord om, at han har Udsigt til at blive »Neptuns« Fører, da Kaptajnen lægger op efter denne Rejse, og at han saa kan gifte sig, men at han ikke vil have nogen anden Pige i hele Verden end hende. —

Da Marie sad hos sin Ven i den snevre, fattige Kahyt, tænkte hun, greben ind til Roden af sit Væsen, at det var en *Styrelse*, at Lauritzen havde listet sig saa lumskt ind den Aften, saa at hun var bleven saa forfærdelig vred og lige med et havde givet ham Afsked; sæt, hun var gleden dybere ind i det; ja, saa havde hun aldrig oplevet en Stund som denne sammen med ham, der nu sad og holdt saa trofast om hende og hviskede om Fremtiden og om den Dag for længe siden; den Dag, da hendes Sjæl havde optaget et Billede, der — disse Aar igennem — havde været som en Ankergrund, der var Skyld i, at hendes Tro paa ham og Mindet om ham aldrig helt var skyllet bort fra hende.

Hyndet ved deres Fødder ...

Og lidt efter begyndte Moderen at synge med en sagte, sødt klingende Stemme for sine Børn. Helst af alt vilde hun mætte deres Længsler, at de ikke skulde drage de vilde Stier bort fra hende, ud i Livet, hvor mangan En bar Kvide i Hjærtet.

Saadan kom en blid og rig Aften tidt og ofte efter en Dag, som, enten det var Vinter eller Sommer, var kranset af vaagen, trofast Kærlighed.

En Sommerdag, da Inger, der nu var vokset til en stolt og høvisk Jomfru, var gaaet ned til Aaen med en Terne for at to Silke og Lin, kom Germa løbende. Og som hun sprang af Sted hen ad den grønne Vold, vinkede hun kaldende paa Søsteren.

Hendes Mund smilte, og hendes Øjne straaledede, men hun vilde ikke fortælle, hvad det var, der havde tændt Glæden hos hende.

Hun tog Inger ved Haanden og drog hende med sig ind i Borggaarden, ind ad en lille glat, jernbeslaaet, mørk Dør, som Inger aldrig før havde set aabnet, og op ad en stejl Trappe, hvor Loft, Væg, Trin ere afslidte, røde Mursten. Smalleres og smalleres bliver den, jo højere de stige ... men tilsidst svinge de sig ud af Lugen øverst oppe, og de staa ved Taarnets Tinde og skærme med Hænderne for Øjnene, der ikke straks kan se ud i det klare Sollys.

Men snart se de op og ud over det vide Landskab, der blaaner langt, langt ud — grønne Marker, et enkelt bredkronet Træ, smaa blinkende Søer, mørke Skove og længst ude — Havet. Over alt dette et straalende Sommersolskin og en tindrende blaa Himmel.

— Inger jublede og strakte sine Arme ud. Hun løb fra Brystværnets Nordside til dets Sydside, fra Øst til Vest, — og alle Vegne det samme — en Verden, en stor, dejlig Verden, der straaledede i Sollys og ventede i Tavshed.

At eje saa meget vidt og fagert!

Germa sad ubevægelig med Nakken mod den haarde Sten og fulgte med Øjnene Inger, der var saa ny, som hun stod der; der var i disse Øjne en Verden, en Verden, der ventede i Tavshed og straaledede i ubevidst Ungdomslykke.

Germa rejste sig pludseligt, gik ned ad Trappen og ind i det øverste Taarnværelse.

Der stod et stort, sammenrullet Banner hældet op til Muren; hun tog i Silken og trak Dugen nysgerrigt ud.

Derpaa fik hun Øje paa en lille Kiste paa fire svære Ben, sammenholdt af et stærkt Kryds.

Hvad gemtes her saa afsides og upaaagtet?

Germa strøg over sit sorte, blanke Haar, som hun plejede, naar noget betog hende.

Hun vidste ikke selv, hvorfor hendes Hjærte bankede, da hendes varme Haand greb om den store Nøgle. Hun lo lidt af denne sære Uro, drejede Nøglen om og aabnede for Kisten.

Der laa en Ring, og inden i den stod »Germa«; det samme Navn kom frem, da hun havde set lidt paa det mørke røde og forgyldte, der stod dernede paa Pergamentslappen, som laa under Ringen. —

Og Hittebarnet læste de faa Linjer, som en vejfarende Munk, til Tak for Ly og Mad, engang havde prentet om det fundne Barn.

Hun forstod ikke, hvorfor hendes hele Væsen krympede sig af Sorg, hun harmedes over Taarerne, som blændede hendes Øjne, og uvant med de Ædderdryp, der sved hendes Sind, vilde hun løbe bort fra dette trange Rum. Hendes Haand strejfede Banneret; hun vendte sig og tog hastigt om den tunge Byrde og slæbte den op til Inger.

Og nu blev der Travlhed paa det Taarn, der i Aarevis havde været øde.

To Pigeskikkelser kæmpede for at faa Bannerstagen fastgjort, Banneret udfoldet. Inger slap Snorene; en sagte Vind spilede Silkedugen ud, og over hendes Hovede vajede Slægtens blaa Mærke med den gyldne, flyvende Glente, den som ogsaa havde skinnet i hendes Faders Skjold den Dag, han faldt mod Rigets Fjender.

De to Jomfruer saa paa hinanden.

Germa Læber bævede .... hvor havde de kunnet tie om dette Dag efter Dag? Hvorledes skulde hun bære at miste Visheden om en ædel Fader og en god og statelig Moder? Ak, nu havde de drukket det halve af hendes Hjærteblod.

Da strakte Inger Armene i Vejret, greb med de slanke, hvide Hænder om Bannerstagen; Mund og Øje smilte stolt og kækt, og Silken knitrede og bølgede over hende.

... Men i den Stund følte Germa sig fattig og ene, og i hendes Sind fæstede den bitre, stærke Udlængsel Bo.

Ind gennem de grønne Ruder, hvor Blyet mange Gange har draget sine Linjer paa langs og paa tvers, glider det legende Lys i brede, dæmpede Strømme.

Stabler af Tinfade og Tallerkener staa paa det brede Egebord; kosteligt vævede Skiveduge ligge Side om Side med farveskønne Bænkehwynder. En Sølvstob, Krus og blanke, tunge Stager med to og flere Piber skinner; smaa Saltsirkener og enkelte Skeer, hvis lave Kop er slidt som det udskaarne Benhaandtag, ere skubbete ind, hvor Plads er i den brogede Dyng.

Inger staa og ser tankefuld paa alle disse hendes Slægts Skatte, som sjældent kommer frem af de dybe Skabe eller ned fra de lange Hylder under Loftet. Snart løfter hun paa en af de tunge Stager, snart glider hendes Haand let hen ad de kølige Linneduge.

Borgfruen sidder for Enden af Bordet, hvor Skiven er rundet af hendes Herres og hans Fædres Arme.

Foran hende staa et lavt Skrin med hvide Metalbeslag om det mørke Træ. Der ligger enkelte Guldkæder deri; men det er ikke dem, som Borgfruen løfter saa varsomt, — det er et beskrevet, stivt Pergament, der rasler, da hun tager det frem.

Hun ser paa den snirklede Skrift, som fortæller om dengang, da hendes Herre skænkede Gaard og Grund til Kirkens Sankt Andreæ Alter, at Messer skulde læses for ham og hans og Kongen til evig Tid.

Borgfruen ser op, sukker og fæster det sorgfulde Blik paa Inger, der bøjer Hovedet dybere.

»Døden er vis, men Timen er uvis. Lad ikke af at vaage og bede i Bodfærdighed.«

Og hun læser halvsagte videre. —

Germa staa med Ryggen til hende ved Vinduet.

Med Fingeren tegner hun, uden Hensigt, i Karmen efter de smaa Halvbuer i den røde Mur derovre under Taget.

Bagved sig hører hun Borgfruens sagte dæmpede Stemme, der staver sig frem gennem Dokumentets Sætninger om de Messer, der skal læses: alle christne Sjæle til Ro, Lindring og Salighed.

»Ro og Lindring,« gentager Borgfruen tungt.

»Liv og Vildskab,« siger det i Germa. De to derhenne, hendes Kæreste paa Jorden, lad dem knæle for den tavse Moder, der bøjer Hovedet mod den kronede Søn, hun bærer paa Armen, lad dem vandre sødt omslyngede og blidt talende i Rosengaardens tunge Duft; hun elsker dem, hun vil gøre trælsomt Arbejde for dem og bære det strideste og

haardeste dem til Behag, men der er noget, som kalder bort fra dette stille Sted, skønt Barneminderne pusler i hver Krog. Her er alting ens, enten Himlen er høj, blaa og sommerskøn, eller Taagerne graaner, eller Sneen danser langsomt ned over Borg og Skove. Hun bliver førere i sin Dragt og maa bøje sig, naar hun gaar gennem Taarndøren, men Dag gaar som Dag, og Aften kommer som Aften, og saadan vil det vedblive.

Og hun ved, at de Bolstre, hun hviler sit Hovede imod, ere bredte for hende af Godhed, og ikke fordi hun er deres. Der er ikke det i hendes Blod, som evigt binder hende til de to derhenne. Hun er ikke Kød og Blod af den gode Frue og hendes ætstore, modige Herre.

Og hun ligner heller ikke Søsteren. Germa er rank og høj, mørk og brunkindet. Hun er kraftig og heftig, har Mod til at være kærlig eller vrede, alt som Tid er.

Ingers Legeme er fint, og naar hun kaster sine Klæder og gaar ud i Vandet, skinner hun hvid og dejlig; hendes Lød er lys, hendes Øjne ere rolige og blaa. Hun kan tæmme sine Ord, og man ved ikke ret, om hendes Sjæl kan bølge i Vrede og heftig Kærlighed. Græder hun, er det i Ensomhed, og aldrig viser hendes Ømhed sig anderledes end som stille Omsorg. Hendes Pande er som Moderens; naar hun lader Kammen glide gennem det lange, gule Haar, løfter hun Haanden ganske som Moderen. Ja, deres Blod rinder i samme Takt, og de ere bundne til hinanden uløseligt, men hun er det fundne Barn ... den Herre Christus evigt velsigne den gode Frue, der ikke lod hende falde i onde Menneskers Vold! —

Fra det øverste af Gavlens Takker fløj en Due op mod den blaa Himmel.

Germa saa langt efter den.

Men saa vendte hun sig og gik forbi Borgfruen og Inger. Deres Blikke fulgte hende, til Døren lukkedes; to Par Øjne mødtes et Øjeblik ... Germa er en anden siden hin Dag paa Taarnets Tind; hun tager deres Kærtegn som en Gave og ikke mere som sin Ret; og hendes mørke Øjne kan spørge, saa der er kun det at gøre at lægge hendes Hovede mod sit Bryst og bøje sin Mund mod hendes Pande. —

Men Germa sprang ned ad Trappen, hun stemte sig haardere mod den tunge Dør end nødigt gjordes.

Da hun stod i den snevre Borggaard, gav hun sig til at løbe ... bort derfra ... over den gyngende Vindebro — ad vildsomme Stier langt ind i Skoven, og der kastede hun sig ned ...

Vage Drømme, der briste, førend de naa ud af Taagen, stryge gennem hendes Sind, medens Skovens Storhed, — den, der spirer, og den, der hvælver sig højt, — tager hendes smertelige Uro og fylder hende med en gryende, stærk Livsglæde. —

Saadan er det gaaet mange Gange siden hin Foraarsdag.

Det kan ske for hende, at tunge Anelser med ét kan faa hende til at løfte Hovedet fra det bløde Mos og stille ængsteligt frem for sig; det er, som noget nærmer sig, der kan nedtræde den dybe Glæde, som er ved at gro op i hendes Sind.

Da kan hun ikke se en Fugl flyve fra Reden, uden at hun synes, den forvildet *tyer* til en sikker Kvist, og at dens lille, fjedrede Moderbryst skælver. Og det er for hende, som de fine, svævende Spind blive tunge og graa, og som den bløde, blaalige Luft, der legede i yndig Lethed, bliver tung og kvælende.

Hvorfor blev hun ikke hos de to bag Borgens sikre Mure! Hvorfor var hun bleven deres, naar hendes Sind og hendes Længsler ikke vilde gro som deres, — de to hun elskede og længtes bort fra, som om hun skulde sørge sig død.

Germa sad ensom langt inde i Skoven og saa paa en Ulveunge, i hvis Hjærte hendes Kniv havde siddet.

Hun blussede efter Jagtens Fryd og sugede af og til de røde Bloddraaber bort, som piblede frem af en Rift i Haanden.

Hun var saa stærk og lykkelig i den Stund.

Da knagede Grene inde i Krattet.

Germa sprang op med Kniven i Haand og funklende Øjne.

Var det Ulvehunnen?

Men snart hørte hun en Hest snøfte; Jernklæder raslede, og en stor Rytter holdt foran hende. En Svend red frem ved hans Side.

Ridderen gloede dumt paa hende gennem Hullerne i Visiret; saa skød han det op og lo raat.

»En smuk Terne til at feje Asken af Arnen!«

»Og til at sørge for Ganen og anden Glæde,« smiskede Svenden og red bag hende.

Germa's Øjne løb fulde af Vredestaarer. Der var en Ridse ved Halsringen. Om hun kunde sætte sin Kniv i der! Men saa skulde hun slippe Ridderen af Syne.

Svenden red tæt til hende.

I samme Nu satte hun i Løb ind i Skoven.

Bag hende knasede de tørre Blade under Ridderens tunge Hest; lidt borte knækkede Grene: Svenden red uden om hende. Hendes Kinder glødede, men hendes Sind var koldt og beslutsomt ... fremad endnu et Stykke, saa naaede hun Kløften; hun vidste et Sted, hvor Brinken var stejl og overgroet med sejge Ranker, derhen løb hun, der var hun stærkere end en Rytter i Jernklæder.

Hendes Hjærte hamrede, hendes Kind piskedes af Kvistene, — men blot frem. Han kunde bruge hende til at fede Ulve med, om han fik hende fat! Anderledes blev hun aldrig i Evighed en Mand til Vilje, som vilde tvinge hende, en Mand med grove Smil om lystne Læber.

I susende Fart fór det unge, stærke Legeme af Sted, bøjende sig for Grenene og springende over Bækkene.

Svendens Hest rustede der ved Egen bag Krattet ... saa til den anden Side ind mellem Træerne. Der laa Svenden lumskeligt skjult; han sprang ind paa hende, de brødes længe; da Ridderen kom, var hendes Kræfter ødet, og blodig og forreven sank hun sammen, bedende sagte og mindeligt om Naade og Frihed.

Men han tog hende hoverende i sine jærnklaedte, plumpe Arme, løftede hende op foran sig paa Saddelen og red bort med hende.

Germa spændte endnu engang sin slanke Krop for at styrte sig fra ham ned mod Jordens barmhjærtigt knusende Sten; men han holdt hende fast fængslet i sine grove Arme og førte hende til sin fjerne Borg.

Og hvor han rider frem, knuses Blomsterne, de løfte sig ikke mere, drikke ikke mere Duggen, som de gode Nætter skænke.

Der red en Ungersvend i vild Galop, saa stærkt, som Fuglene flyve. Han jog fremad over bløde Enge og ind gennem tætte Skove, hvor Grenene strøg hans hede Kind, og visne Blade sparkedes op af deres aargamle Fred.

Han huggede Sporen i Hestens Side og knugede haardt om den brede Tøjle, for han var vred af Sorg.

Saa ringe, saa lille var da hans Hjærtenskærs Elskov, at den ikke kunde hindre hende i at følge den fremmede Ridder til Dansen og lytte til hans Tale, der var sirlig og kruset som Fjedrene i hans Hat. — Men *hans* Ord, hendes tro Bejlers Ord gaar hendes Øre forbi, som var det blot en Vind, der blæste.

Værd var det for en Svend, der brændte af Harm, at ride som en Nar ad ukendte Veje.

Da standsede Ungersvenden sin Ganger; den stemte Benene fast mod Jorden og huggede med Hovedet — utaalmodig over den strammende Tøjle, — saa at den lange Manke faldt ud over Bidslet, og Skumflager fór tilbage paa den svedblanke Krop.

Ungersvenden blev holdende og stirrede frem for sig, for der, hvor Taarnet rejste sig bag Krattet, der vajede over den takkede, røde Murrand det blaa Banner med den gyldne, flyvende Glente, som i mange Aar havde været skjult.

Hallo! Han rev sin Hue af og svingede den. Nu havde han det at melde om, som vel kunde fange hans Dames Øre.

Og han kastede sin Hest omkring og jog muntert af Sted.

Det Budskab sprang vidt over Lande, at Flaget var hejst paa den ensomme Borg, hvor ingen Fremmed havde været siden Ridderens Død. Der taltes om det i Færgemandens Hytte og paa Kongens Slot, og det drøftedes ved Kruis og ved Messe, og snart stundede raske Svende og alvorlige Mænd til Borgen.

De modtoges høvisk med Vin og Mad og den Besked, at naar Germa var funden og frelst, da var her et Hjem for Glæde og Lykke, hvortil det vel nok var værd at drage igen.

Og mangan Svend besluttede at fare viden om for at finde Germa; men saa gik det dog oftest saadan, at i det første gode Staldbroderlag, der glemtes det ...

Men der var én, Sivard var hans Navn, og han mødte Inger den Dag, han holdt i Borggaarden.

Saadan et Løfte om at finde og frelse Germa gav han hende, at hun strøg sine Hansker af og rakte hans Hest Fodret, og — paa hans ridderlige Bøn — spændte hun hans Harnisk og lagde Tøjlen i hans Haand.

Og Sivard lod sig kun opholde af de Mødende, naar der var noget at fritte og spørge, og han fór viden om.

Den store Ridder laa dorskt sovende i Højsædet. Ølkanden foran ham var tømt, og han havde lagt det ene Ben op paa Bordet.

Germa stod ved Vinduet. Hendes Sjæl krympede sig saa smerteligt i Haabløshed og Væmmelse, at hun ingen anden Lindring vidste end at drømme sig til Barn paa Borgfruens Skød. Men det var som at drikke en lokkende Gift, der var dejlig at se, men brændte som Luer, naar den var nedsvælget. —

Døren gik, og Sivard traadte ind.

»Er I Germa?«

»Ja.«

»Er det ham, som forødte Eders Lykke?«

»Ja.«

»I gaa nu til søndre Led og bier ved min Hest, til jeg kommer.«

Germa gik. Gud i Himlen! At opleve Gengældelsens Stund! I Døren vendte hun sig og sagde barskt:

»Stød dybt!«

Op ad Trappen steg hun til et ensomt Kammer. Hun strøg hans gyldne Ringe af sin Arm og sine Fingre, rev hans skinnende Kæder af sit Bryst og slængte dem hen, flængede den stive Gyldenstykkets Kjortel og den bløde Underdragt af sig, til hun stod nøgen.

Da brast hun i bitter Graad, slog Vindueslugen op og lod den kolde Vind vælde ind om sig.

Saa kastede hun sine egne Klæder over sig og gik.

Sivard vækkede den Sovende.

»Ryk Brynjen fra Bjælken. Nu skal Jomfruranet hævnnes.«

Den store Ridder lo og væbnede sig.

De sloges længe drabeligt. Sivards Sværdsod sad i Ridderens Side, men han huggede endnu vældigt. Da tænkte Sivard paa, at Ingers Øjne var trætte af Taarer, da hun saa paa ham, og han fór mandeligt frem, og denne Gang hug han Jomfruskænderens Hovede af, saa det drev hen over Gulvet. —

Ved Leddet holdt Germa paa en stor, graa Hest.

Sivard svang sig paa sin, og de fór afsted over Grønsværet.

Paa en Vej over Heden hørte de bag sig Dønet af den store Ridders Mænd.

Germa vendte sig. Svenden, som lumskeligt havde fanget hende, red forrest.

Da bøjede hun sig frem, tog Sivards Hest ved Bidslet og drog den med sig ind til en Grav, og — som hun bød — skjulte Sivard sig bag Stenene.

Han drog sit Sværd. Germa steg af Hesten.

Da Svenden var ud for dem, gik Germa frem med sin Kniv i Haand.

Hun sigtede roligt, skønt hendes Læber krummede sig i bitter Harm, og da hun slyngede Kniven fór den ind i hans Strube og sad fast. Med et Brøl faldt han bagover, gled af Saddelen ned paa Vejen, hvor hans Hoved slog tungt mod en Sten, saa Skallen brast.

Sivard red frem med Germas Hest; hun svang sig op, og de fór atter afsted.

Der susede et Par Bolte fra de andre Svendes Armbrøst forbi dem, men ingen forfulgte dem, thi Vægteren mente, de burde ej raste, men drage til Gaarden og brygge til sømmeligt Gravøl for deres døde Herre. —

[S. 140]

Siden da talte Germa ikke meget og klagede ikke.

En Nat, da Sivard laa ved hendes Fødder i en stor Skov, mærkede han vel, at hun lønligt sukkede tungt; da havde han fortalt om Inger, der spændte hans Harnisk og rakte ham Tøjlen, og hvis Øjne var saa sorgfulde.

Da de naaede frem mod Borgen, og Germa mødte det første Stod Foler og saa' de første Glimt af Barndomshjemmets røde Mure og deres Billede i Voldgraven, gled hun af Hesten, vendte dens Hovede mod den store Ridders Stald og lod den græsse bort fra hende.

Hun svang sig op bag Sivard, og hun støttede sin Pande mod hans Ryg, og da hørte han hende græde, som om Gud aldrig kunde løse hende ud af Angst og Kvide.

Da den første sorgfyldte Glæde er omme, vil Inger igen falde til Ro i det tilvante Hjemmeliv, hvor Sivard som hendes Hjærtenskær skal være med.

Men Germa er en anden end før.

Vel kan hun nu som i svundne Dage høre paa Eventyr og Sang og gaa ved Ingers Side og plukke Roser og Gyldenlak, men naar den lyse Dags vanlige Hændelser ikke mere støtter hendes syge Sind, da brister hendes Ro, og Sorgen kommer med Natten og sætter sig tungt paa hendes Sind og skygger for al Tro og al Glæde. —

Ternerne ere gaaede fra Sovestuen, hvor Inger og Germa sove hinanden nær.

Germa sidder paa Sengestokken, og Inger reder hendes Haar; men Germa tænker ikke paa, hvor det vælder sort og bølget, hun taler med Ord saa milde og sagtelig faldende om den Germa, der fri og glad steg op ad den snevre Trappe til det blændende Solskin paa Taarnets Tind, og om den Lykke, der fra Barndomsaar til Dødsenstid kunde have groet, hvis det vrede Lyn ikke blindt havde ramt og slaaet et Saar, hvorfra Livet rinder ud. — —

Fra Skabesengens Mørke ser Inger mod det fattige Skær af Dag, der driver ind gennem Vinduets Ramme.

Der trænger sig over Søsterens Læber andre og haardere Ord, og af dem staar der som en Dødskulde, der bringer Inger til at skælve.

Søsterkærlighedens Varme ejer Germa ubeskaaret, og derfor gemmer hun trøstende hendes Haand i sin.

Inger sukker tungt, fordi det kommer over hende som en ængstende Alvor, at der er den Vaande, som kan skille fra al Glæde, og den Nød, som aldrig kan forvindes. —

Og Germa døde den Dag, da den første Sne dalede let over de hærgede Skove og over de ensomme Veje.

[S. 142]

I Kirkens Halvmørke har Inger ligget knælende paa Flisen, som dækker Søsterens Grav.

Og hun har — medens Tankerne flagrer i dybe vildsomme Dale — læst og læst de fromme, kosteligt hugne Ord om den, hvis Legeme hviler her, men hvis Sjæl er hos Gud.

Hendes Hjærte er tungt af en Sorg, som man ikke drømmer sig til og fra, men som er der altid, og som altid er der lige knugende, fordi det er den, der har løftet bort fra den jævne Vej, hvor Fødderne gik deres vante Gang. —

Langsomt vandrer hun hjem ad den ensomme Sti.

I Borgportens dybe Skygge staar hun stille. Hendes Bryst gaar mod det strammede Klæde og den hvide Halsdug, og hendes Blik glider uroligt, som vidste hun ikke det Sted, hvor Hvilen er.

Da ser hun en Ternes Ansigt i en Vinduesglug, og rank gaar hun ind i Gaardens Solskin og hen mod den lille Dør i Taarnet.

Her er Stilhed og Halvmørke.

Men det tvinger hende kun dybere ned i den Sorgfuldhed, der ligger som en mægtig Orm og ruger over hendes Ungdoms Skatte.

Hun hører raske Mandstrin, og hun ved, hvem det er.

En Kilde af Jubel springer op i hendes Sind og skyller funklende og friskende gennem hver lønlig Krog.

Der er jo den Svend, som hun har valgt, fordi han ung og modig og af Kærlighed til hende stred for at bringe Søsteren tilbage; det er jo hendes Herre, som hun vil give sin Tro og have kær i Glæde og i Sorg.

Og han magter vel at tage Byrden fra hende.

Hun rejser sig og skyder Døren op, saa Solen vælder ind i en bred, støvfyldt Stribe. —

Sivard gaar mod Borgporten.

Hans Læber ere pressede mod hinanden, og han tvinger sine Tanker til at mindes den stormende Fylde af Ungdomsmød og Kærlighedslængsel, som tumlede i hans Sind, da han red gennem Verden og tjente for den, som har lovet at være hans, men som er en Fremmed selv i hans Armes Hjem.

Det er ikke Sorgen og Minder, han har higet imod.

Hans Vilje har været til at drikke et glad Bryllup og føre en stolt og yndig Brud til sin Gaard, at sidde ved en statelig Husfrues Side som Herre ved sit eget Bord blandt ædle Gæster og, naar Tid er, hejse Sejl i Raa og styre frem over dybe Strømme til Kampe, hvor ingen vil vige.

Kampe, hvor ingen vil vige!

Viger han ikke daglig fra dristig og fordrende Tale, og fremtvinger han ikke stilfærdigere Ord, end hans Sind er til, fordi han kun gennem dem vinder hendes nølende Kærtegn, som han længes imod ...

Da ser han hende staa i Døren, og han mindes hendes bløde Haands Hvile i hans, og langsomt gaar han imod hende, og hun sætter sig paa Trappen, og han slænger sig paa det nederste Trin.

[S. 144]

Da han ser, hvor blege hendes Kinder ere, bliver han vel trang i Sind, men der fødes ikke det Ord af hans Kvide, som kan tage hendes Nød og stille hendes Sorg.

Inger ser ned paa dette bøjede Hovede og denne dunede Kind, der sænker sig dybere, som begærede den Hvilen mod hendes Knæ.

Det er, som Taarer stiger højere og højere i hende og slæber efter sig en mørk Angst.

Hun venter og venter .... ogsaa i denne Time forgæves; og han sidder tavs, medens Minut drypper til Minut og øger den skillende Strøm.

Hvorfor er hun ikke glad, naar hendes Hjærtenskær dog er hos hende?

Er han da ikke den Mand, som kan tæmme hendes Sorg?

Han slynger Armene om hende og knuger sit Hovede mod de fine Knæ, der runder sig under Kjolens Folder.

Men da er det for hende, som han er en fremmed Svend, med hvem hun aldrig har nævnt Kærlighedens Navn, og det ridser sig ind i hende med eneraadende Magt, at den Dag vil aldrig komme, da hun vil lægge sit Hovede ved hans Bryst og gro ind til den Lykke, som vil læge alle Saar og blænde for alt Savn.

Og hun rejser sig, og paa ærlig Vis siger hun ham dette.

Han føler et Øjeblik, som al hans spændte Kraft langsomt slappes, men da han ser hendes Mund og mindes, at han har maattet tvinge sig ind paa lange Omveje for at opnaa, at den givende bøjer sig mod hans, da flammer det op i ham med en vred Glæde som hos den, der kaster en Lænke.

Han gaar mod Døren.

Der standser han.

Men da Sporens Klirren tier, hører han hendes Kjoles Strygen mod Murværket og hendes lette, rolige Trin opad Trappen, og da løfter han Benet, sparker Døren op og gaar mod Stalden og sadler sin Hest ...

Inger staar ved Borgetind og ser langt ud over den flade, solnydende Mark.

Det dunder over Vindebroen, det blinker i en Staalhue, Solskin leger blankt over en Hingsts brede Bringe. Det er Sivard, der farer af Sted, saa det gnistrer af Vejens Stene.

Angst lytter Inger efter, om der ikke er et eneste kaldende Raab i hendes Sjæl efter ham, men der er kun Visheden om, at den Leg, de leged, er ude.

Nu hører hun ikke mere Hovenes gungrende Trav. Den urolige Skygge af Rytter og Hest bliver mindre, forsvinder i en

Sænkning. Han rider frem igen ovre ved Skovens blaanende Væg; ... der rejser han sig i Sadlen, sætter Horn for Mund og blæser stærkt og uden Melodi.

Saa vender han sin Hest og rider ind i Skyggen.

[S. 146]

Tavs og stolt gik Inger sin Gang. Selv om Visheden om hendes Hjærtets Tavshed og Tomhed kan brænde som Baal og lægge al Fryd øde, kommer den Mørkningstime ikke mere, hvor hun skyder Døren op og søger hen til Moderen, der sidder ene paa Vægbænken og drømmer Slotte af Lys og Lykke for sit eneste Barn ...

Ingen, ikke engang hun selv, skal have faste Ord for, at hun ikke er rolig og ikke slider sin Slægts Silke og Skind med stolt Glæde, men med Længsel efter svundne Dages Stilhed, der, engang brudt, aldrig bliver mere.

Inger gik i Solskinnet og plukkede Rose efter Rose og aandede deres søde Duft. Hun saa paa Træerne, der voksede opad med smaa, lyse Skud løftende sig frem paa de krogede, graa Grene.

Men Inger syntes, det var tungt at leve ...

Hun gik op ad Trappen til Fruerstuen, hvor alle de smaa Terner vævede og sang og talte om Troldskabsfærd, om raske Svende og mandelig Strid og om Elskovs stærke Baand.

Og Inger satte sig tavs ved Væven, og Skytten gik sin Gang.

Og Hjorten sprang i Skoven, og Dronningen gik alene ind mellem Stammerne.

Og medens Jomfruerne sang om Kongedatteren, som gav sig og sin Faders Lande til Hr. Riboldt, tænkte Inger paa, at hun véd, at der drager den Svend gennem Verden, hvis Hjærte vil le i hans Bryst, om hun sender ham et kaldende Brevskab ... Men som hun tænker den Tanke, driver Angstens Dug over hendes syge Sind, for det ved hun, at det er ikke ham, der kan kysse hendes Mund, til dette Sørgmodts Trolddom viger fra hende, og hun igen er en varm og fager Jomfru ...

Længe var der stille, saa stille, at den, som lyttede, kunde høre Sommervindens sagte Kog i Voldgravens Siv.

Der var en Jomfru, der begyndte at synge, og de andre stemte villigt i med Omkvædet.

Vilmund og hans væne Brud
— Strengen er af Guld —
de legte Tavl i hendes Bur.
Saa liflig legte han for sin Jomfru.

De legte Tavl med Guld saa rød,
og se da græd den væne Mø.

Hvergang Guldterning randt paa Bord,
den Jomfru fælded saa modig Taar'.

»Hvad heller for Guld I græde?
eller for gode Klæde?

Græde I Guld, eller græde I Jord?
Hvad heller den Svend I har givet Tro?

Græde I Sadel, eller græde I Hest?
eller den Svend, der Eder haver fæst?«

»Ikke for Guld jeg græder,
og ej for gode Klæder.

Jeg græder ikke Guld, jeg græder ikke Jord,
saa gerne da gav jeg Eder min Tro.

[S. 148]

Jeg græder ikke Sadel, jeg græder ikke Hest,
alt med min Vilje haver I mig fæst.

Mere græder jeg for mit gule Haar,
at det skal raadne i Vendelsaa.

Mere græder jeg for Blide,
som jeg skal over ride.

Jeg maa vel græde for Blidebro,
der sunke ned mine Søstre to.

Der sunke ned mine Søstre to,
den Tid de lod deres Bryllup bo.

Og det var mig spaaet, medens jeg var Barn,
at jeg skulde drukne min Bryllupsdag.«

»I skulle ikke græde for Blidebro,
den lader jeg alt med Jærne slaa!

Jeg lader bygge den Bro saa bred,
hun koster mig tusend Gylden i Fæ.

I skulle ikke græde for Blide:
mine Svende skulle med Eder ride.

Tak ved hvar Eder Side

I ov ved hver Euers Side,
selv holder jeg Bidsel og Mile.«

Han lod lægge under Gangeren røde Guldsko,
og saa rider hun til Blidebro.

Men der hun kom der midt paa Bro,
da snaved hendes Ganger i fire Guldsko.

Hendes Ganger skrænted paa femten Guldsøm,
neder sank den Jomfru for striden Strøm.

Jomfruen rakte op sin hvide Hand:
»Vilmund! Vilmund! Hjælp mig til Land.«

»Hjælp Dig saa sandt nu den Hellig-Aand,
som jeg Dig ikke nu hjælpe kan.«

Hr. Vilmund taler til Smaadreng sin:
»Du hent mig flux Guldharpe min!«

Vilmund tager Harpe i Hænde,
han ganger for Strømmen at stande.

Han slog Harpen saa saare,
det hørtes over alle de Gaarde.

Han slog Harpen over den By,
og Fuglen af den høje Sky.

Han slog Løv af Lindetræ
og Hornen af det levende Fæ.

Han slog Bark af Birke
og Knappen af Mari-Kirke.

Han slog mer end han skulde:
han slog de Lig af Mulde.

Han slog Harpen af ret Harm:
han slog sin Brud af Troldens Arm.

Op kom den Trold fra Bunde
med Hr. Vilmunds Mø ved Haande.

Og ikke hans Brud alene,
men baade hendes Søstre væene.

»Vilmund! Vilmund! stil din Ljud!
Her haver Du igen din unge Brud!

Vilmund! Du stil din Runeslæt!
Baade nu hver som han haver Ret!

Vilmund! Vilmund! Tag din Mø.
Du lad mig volde mit Vand under Ø!«

»For vist skal jeg vinde min væene Mø,
men aldrig skal Du volde Vand under Ø.«

Vilmund, han legte den Trold til Men:
han sprak i de haarde Flintesten.

Hr. Vilmund han red sig op under Ø
— Strengen er af Guld —
saa drak han Bryllup med sin Mø.
Saa liflig legte han for sin Jomfru.

Der var stille.

Den Terne, som havde sunget for om den mægtige Vilmund, der friede sin væene Mø fra Trolddom og Fare, sad med Hænderne hvilende og saa frem for sig med et lyst og yndigt Blik.

En anden begyndte paa Visen om Jomfru Gloriant, der gik til Fangetaarnet og bad Holger om Hjælp mod den lede Burmand og siden løste hans Brynje og tog ham i sin Arm.

Men for Inger kom den Stund, at det drog gennem hendes tugtige Sind, at bedst var det, om en stor Elskov maatte tvinge hende og lægge sit gyldentrøde Lys over den graa Tid.

Da hvilede hendes Hænder, hun bøjede Hovedet mod Væven, og Taarerne randt stille ...

Men alle de smaa Terner sang sagtere.

Glæden har brede Vinger, og den stærkeste Bølge kan brydes. —

[S. 149]

[S. 150]

[S. 151]

Der kom en Dag, da ædle Gæster holdt for Gaarden.

Borgfruen sad ene og lod Timerne drive deres rolige Vej, da en Svend meldte om det sjældne Syn af stampende Heste og statelige Herrer og Fruer.

Borgfruen rejste sig saa hastigt, at Mynden, der havde siddet logrende og set paa hende, glammede højt ...

Gud i Himlen, sad hun ikke her med Disk og Dug, med en fager Datter og Mindet om en høvisk Ridder at værne om og saa ...

hun tørrede langsomt en Taare bort, der gled ned over Kinden ...

saa burde den Tid vel komme nu, da andre skulde hylle hendes Barn i den lune og lystige Fryd, som al hendes Kærlighed ikke havde evnet at skabe.

Og Mjød og den klare Vin bares frem, og de brede Borde dugedes for stolte Mænd og gode Kvinder, og da Dansen gik i Gaarden, var det Inger, der ung og fin dansede forrest, medens Moderen syntes, at nu bar det igen mod en blid Sommer, hvor al Sorg skulde forvindes.

Og som Foraaret blev til Sommer og grønne Spirer til vuggende, gult Korn, strømede Gæster til. Og med lige Glæde tog Borgfruen imod dem alle, baade mod dem, som kom ridende med hundrede Heste og Kjortel og Kappe af Skarlagen, og mod dem, som kom med Landevejens Støv paa den simple Vams ...

Men Ingers Hjærte er som lagt i Tvang, skønt hendes Læbe har baade Smil og muntre Ord.

Men hun har ikke mange Timer til at dukke i sine ensomme Tankers Væld, for neppe tier de klingende Jægerhorn, før Piber og Giger falde ind med deres lange, syngende Raab om Dans og Fest.

Dødt og tomt er der i hende, som hun gaar der i den bølgende, vekslende Skare af Mænd og Kvinder, der er, som de glide af Sted paa en bred Strøm, hvorover muntre Ord og kække Øjekast farer som Blink i Skjold og Sværd, naar Solen skinner en frisk Turneringsdag.

Dette var ikke Livet, som hun havde anet det, da hun stod ved Taarnets Tind og bød det et jublende Velkommen. —

Der er mangan en rask Svend, som helst ser derhen, hvor Inger er, og mangan ædel Ridder, der vil fæste hende med Tugt og Ære.

Men der er kun én ... han ejer baade Riddersværd og Sangens Gave ... der, naar Dansen eller Dystridtet gaar, tumler sin Hest paa den vide Hede, fordi hellere vil han være borte fra hende end lide den Kval, han lider, naar han ser hende smile, hvor hun helst vilde græde.

Kærlighed er stærk; den kan vel fælde den stejleste Mur.

Og han faar vel de Ord — om blide eller ramme, — der kan vinde ham Jomfruen.

[S. 153]

Saaledes tænker Sangeren, og han vandrer sin Vej, som han maa, og er igen paa Borgen.

Der kommer en Time, hvor Jernet springer af hendes Sind, og hendes hele Hu vender sig mod ham. —

Gigers og Fløjters lystige Lyd dør hen. Ridderne slippe den, de i Dansen fører ved Haand. Omkring paa Bænkene rejser man sig for at se ind i Salen. Der bliver saa stille, at man hører to Unges tyste Hvisken, som straks tier.

Alle se forventningsfulde paa den ridderlige Sanger, der staar midt for den brede Dør. Hans Legeme vidner om ædel Byrd, og hans Blik er fast og hærdet i Vilje, og det er skønt af Kærlighed; og der er over ham den Tankens rene, kraftige Højhed, som drager dem alle i lyttende Kreds om ham.

Og han synger.

Det luer og gnistrer af hans Ord, og der staar Flamme mod Himlen af den ubesmittelige Ild.

Inger følte sig sælsomt greben, som var det for hendes Freds Skyld, at dette skete, og fordi hun sad langt borte, rejste hun sig og gik nærmere.

Da sænkede hans Blik sig og fæstede sig ved hende, og Stemmen bøjede sig til milde Ord om Solopgangstimens Kærlighedsbud, naar de spæde Sædspirer og Pilens smaa rødlig, sammenkrumpe nye Blade staar og gror med Nattens Dug over sig, naar alle Fugle syng og pippe og fløjte, hver som de kan bedst, men aldrig som ved den klare Dag.

Og hans Stemme bøjede sig til inderlige Ord — om Aftenen, naar en eneste Stjerne lyser over de skære, grønne Farver fra den svundne Sol, naar der ikke er anden Lyd end den af Agerhønen, der kalder paa sin Mage inde mellem det tunge, gule Korn, og Lyden af hans Trin, der gaar de ensomme Stier for at sænke sig i dybe Drømme om én eneste.

Og som han sagde det, var det, som Ord blev ham for trange, og han løftede den brede vielle mod sin Kind og spillede over dens Streng med den lydige Bue.

Og det klang saadan, at to barske Mænd, mellem hvem Fjendskabet havde skaaret sin dybe Rende, og de rakte hinanden Haand. — Kvindeøjne, der altid havde været sørgmodige, smilte, som var al Sorg forvunden.

Og Inger vidste, at hvis hun ikke havde været, havde Strengene ikke tonet.

Og da tænkte hun: »Nu har vi to, han og jeg, sammen løftet en Byrde, og saa maa han gaa hen til mig, tage med sine Hænder om mit Hovede og bøjede det ind til sig, og siden vil vi aldrig skilles hverken Dag eller Nat.«

Og han sang igen ... med Blikket ud over dem, som seende ind i store Skove, de ikke kende og aldrig vil naa. [S. 155]

Men Ingers Hjærte er ved at sprænges af en frodig, rodfast Lykke, for det véd hun, at derind skal hun vandre med sin Haand i hans.

Og hele den store Skare fik det at se, at Inger ... med Dødens Alvor og Livets Varme i sit unge Sind .... at stolten Jomfru af sig selv, traadte ud af Kredsen, nærmede sig mere og mere, og da de sidste Toner Klang var forbi, gled ind i hans Arm og bøjede sit Hovede mod ham. —

Saaledes vandt han Jomfruen.

Og nu kan det siges med Sandhed, at Glæden er kommen i Gaarde.

De, hvis Tanker har været ude paa en ond Færd, følte, at det lede Troldskab i deres Sind vredes op med Rode; de, hvis dybeste Længsler hilstes af hans Sang, og de, hvis sorgfulde Hjærter løstes af Pine, løb jublende imod ham.

Og han slap hende af sine Arme og rakte hende sin Haand, hun lagde sin i hans, og Borgfruen og gamle, kloge Riddere lagde deres over, og de klappede dem paa Ryggen, som Fædrener Skik var, og fra det var sket, regnedes Sangeren og Inger for Fæstemand og Fæstemø at være.

Og de blanke Sølvbægre klang, og Ord fløj til den, de maatte. Gamle barske Mænd brummede deres Ungdoms minderige Sange, og Fruer med spæde Stemmer nynnede med.

Det var fagert at lytte til Bruset af Glæden.

I den høje Sal og i den lune Borgestue bar Sang og Dans gennem Timerne, til det begyndte at lysne i Øst. — [S. 156]

Naar Solen stiger, smelter Rimen af Skoven.

Inger og Sangeren gik under Lindene i den blide Sommernat.

Og ved det Stevne fik hun Lykken, hvis Plads hun havde værnet i sit Hjærte gennem onde Aar.

Som Minut dryppede til Minut, fæstede Kærlighedens stærke Rødder sig fastere om hver Tanke, hver Længsel og hvert spirerigt Haab, og i hendes Sind ridsede det sig ind med eneraadende Magt, at der var ingen Svend til i Verden uden ham, under hvis Kappe hun nu gik, som hun kunde give sin Tro, for med ham vilde hun leve og dø, og ham vilde hun følge, om saa Jorden skulde briste under dem.

For han var den Mand, som hun elskede. —

Og alle Jordens Urter stod i Blomst.

Og Tiden kom, da Inger spændte Brudesko om sin hvide Fod.

Men hendes Vej til Kirkens Brudebænk gik hen over Søsterens Grav, og hendes Blik sænkede sig og læste den prydede Flises stive Bogstaver:

»Her bor Germas Legeme, men hendes Sjæl er hos Gud«. —

Og alle de dybe Vande og alle de vundne Riger!

REKREATION.

Paa en af de mere afsides Bænke i Provinsbyens Lystskov sad en Sommeraften et gammelt Par.

Han havde lænet sig tilbage med paatagen Hjemmevanthed og betragtede opmærksomt de Spadserende og holdt Øje med de Herrer Musici, der stod samlede i smaa Klynger paa den aabne Estrade, hvor de snart skulde begynde at musicere.

Hun sad yderligt, omtrent uden at røre sig; hendes lille, magre Skikkelse skjultes næsten helt af et stort, sort Sjal, og lige fra den furede Pande og til Nakken dækkedes hendes Hovede af en vindrueprydet, mørk Tøjhat.

Af og til knipsede han med mange Omstændigheder Asken af sin Cigarstump og lagde, lidt besværligt, det ene Ben over det andet, saa at de snævre Benklæder trak sig et Stykke op over Vandstøvlerne.

De to gamle talte ikke meget. Sagde han en lille Bemærkning, smilede hun lidt og svarede ja eller nej ...

En tyk Madam med rappe Bevægelser og et Par Børn efter sig gik flere Gange forbi og saa opmærksomt paa Manden og Konen.

Saa blev hun staaende foran dem og sagde:

»Go' Da! Er det ikke gamle Skoma'er Frandsens?«

Manden rørte sin Hat med Pegefingeren og svarede:

»Jo, det er saamænd.«

»Ka' De ikke kende mig?«

»Ja, det er jo saadan, vi ser jo ikke saa maj' u'mærket, ska' jeg si' Dem!«

»Det var jo mig, der var Bypi'e hos gamle Apoteker Friises, da De boede i Ba'gaarden!«

»Herregu' er det det. Hva' he' De? — Ja, de er dø'e nu, hele Familien, Herregu' ja.«

Man gav hinanden Haanden og Skomageren vedblev:

»Vil De ikke sitte ne'? Værsgo', Madam.«

»Aa, la' gaa da.«

»Det er vel Deres?« Han pegede med sin Stok efter Børnene, der øjeblikkelig var løbne hen til Dansepladsen og havde givet sig til at klatre og krybe gennem Stakittets Tremmer.

Madammen rejste sig hurtigt, gik et Par Skridt frem, saa at det sorte Kjoleskørt svingede over den brede Bag.

»Hans Petter, Thea, læg Hattene herhen.«

Hans Peter og Thea smed hellere end gerne Hovedtøjet og sprang af Sted igen.

Manden spurgte:

»Er De gift?«

»Ja, jeg er,« svarede hun roligt.

[S. 160]

Den gamle Mand fortsatte Samtalen; han talte langsomt og vægtigt; hans Ægtehalvdel og sædvanlige Tilhører plejede ikke at mangle hverken Tid eller Taalmodighed.

»Me' Forlov, Madam, hva' er Deres Mand?«

»Ja, vi er jo Værtshusholder u'e ve' Markedspladsen. Det er vos, der har Ma'kisser u' te Fortovet me' Borde og Stole!«

Den gamle Kone vendte sig lidt og saa paa hende, men indtog straks igen sin Stilling yderligt paa Bænken; de andre talte bag hendes Ryg.

»Det er s'men helt rart at komme lidt u',« konverserede Madammen.

»Er det første Gang, De er i Skoven!«

»Ja, sidste Aar ku' det sgu ikke naa sig; om Sønda'en har vi jo travlt, og nu paa Søndag kommer der Særkus, det gi'r jo altid no'en Fortjeneste; men saa var 'et jo, at Kar'sellen gle' i Da', saa mente jeg, at nu sku' det vær'.«

»Ja, vi har jo osse sku' været a' Ste' hele Somren; men Mutter har ikke ment, hun ku' være fra Huset. Saa i Dag saa maatte jeg sgu ligefrem befale hende at trække i Strøtøjet.«

De to gamle lo fornøjet.

Manden fortsætter, henvendt til Madammen.

»Saa har De det vel helt godt?«

»Ja s'men, det har vi jo da. Sli'e maa vi jo naturligvis. Men nu ka' de to ældste Pi'er da hjælpe te i Geskæften.«

»Naa, De har fler' end de to der?«

»Vi har havt femten.«

[S. 161]

»Det var manne Børn,« siger den gamle Kone stilfærdigt.

Madammen tilføjer:

»Men de fem er da dø'e.«

»Saa er de bevaret!« siger Manden, der ser ud, som han har opgjort et noget vanskeligt Regnestykke.

»Den sidste ha'e vi paa Sy'ehus i fem Aar.«

»Hvor mæje maatte De betale dér?«

»Ja, det var strenge nok, det var hal'a'en Krone om Da'en. Det sidste Aar nøjedes vi da med en Krone.«

»Ja, det løver sgu op, gør'et.«

»Min Mand er jo ellers hos Boubinder Knap.«

»Hva' ka' det nu saadan smi'e a' sig, særka?«

»Ha' faar jo to Kroner om Da'en, men saa er 'et jo godt fast Arbe', og saa er 'et jo det, vi osse maa betragte, at er 'et en Da', der er travlt eller Marke', saa ka' ha' si'e: i Dag, Mester, kan jeg nu ikke komme; og saa er der ikke vi'ere ve' det, saa hjælper ha' te' hjemme.«

»Ja, der ka' jo være nok.«

»Ja, vi har s'men ikke saa lidt; der ka' godt komme Folk drattende ind, som De sku'te tænke det!«

»Saa, ka' der det?«

De gamle vendte sig spørgende mod Madammen, som beredvillig fortsatte:

»Jo, forle'en kommer s'men denne her Greve, hva' det nu er ha' he'er.«

»Uh ha,« siger den gamle Kone i en blid Tone og med et Smil.

[S. 162]

»Ha' vilde jo ha' en Ølbajer, som de si'er Soldaterne. Og Trine var s'men li'e ved at falde i Baldaane af Forbavselse, men Fatter var da hjemme, og han sto' jo saa og g'ore Karosser for ham, saa jeg ku' jo nok se, det var i lidt fint!«

»Saadan no'en prutter ikke i no'en Slavs Forretning!« sagde den gamle Mand sindigt og vægtigt. »Kommer de ind i en Botek, saa si'er de bare: vil De sende det, hvor maje har jeg at betale? Væsgo'. Vupti. — Basta.«

»Naar d'itte har for langt te Kontanterne!«

De lo alle tre.

Madammen vedblev:

»Ha' kom jo u'e fra Eksercissen.«

»Je' har osse været Soldat. Sikken et Bryst je' ha'e den Gang. Ikke Mutter?« Manden retter sig og ordner lidt ved den hvide Krave, der hænger slapt om det indfaldne Bryst. »Nu har je' tidt lidt Hoste, men saa er det sundt at komme u' i frisk Luft.«

»Det er'et vel,« svarede Madammen ligegyldigt. »Vi faar nu sommeti'er Fribillæt til Særkus. Lidt Fornøjelse ska' man jo unde sig.«

»Ja, lidt Fornøjelse skal man unde sig,« gentog den gamle Kone med sin trætte Stemme.

»Ja, Mutter gaar nu paa Kirkegaarden en Gang imellem.«

Konen saa mildt op.

»Je' har jo gamle Bekendtere deru'e.«

»Saa vasker hun deres Ligsten,« fortæller Manden.

[S. 163]

»Det var da et farligt Mas! Slæver De Remedjerne me' deru'?« spørger Madammen.

»Det er jo bare en bitte Sæve og en Børste i en tom Spand,« svarer den gamle Kone.

»Hun var nu i 53 me' Etatsraa' Plums i Flensborg; hun tjente dem i 10 Aar, før vi kom sammen, ska' jeg si'e Dem, Madam.«

»Det er Etatsraa'ens Sten den store me' Billedet lige inden for Laagen,« oplyser den gamle Kone. Efter en lang Pavse vedbliver hun: »Jeg kender jo osse gamle Fru Møller og Julie Lind, de ligger ne' etter Krigsgravene. Det er jo saadan li'som gamle Bekendtere.«

»Er De ellers rask, Madam Frandsen?«

»Vi maa'tte klave. — Rosken aa Bry'en i Lemmerne. — Herregu' ja.«

»Det kniver, Mutter, naar du ska' lette dig om Maarnen,« siger Manden i en opmuntrende Tone. »Christian, vores Søn, han er nu Mursvend, og han ska' jo ha' Kaffe om Maarnen, inden han gaar.«

Den gamle Kone fortsætter paa sin rolige, blide Maade: »Saa ska' jeg jo ha' redt Seng og fejte Gullerne, og saa skal jeg jo te og lempe en bitte Middesma', til Christian kommer hjem. — Saa kan jeg s'men være saa træt, saa træt,« siger hun som til sig selv.

»Du har nu slidt al din Ti', Mutter!« Manden klapper hende muntert paa Ryggen.

Hun smiler. »Naar jeg saa har sitted to, tre Timer me' min Strikkestrømpe, saa er jeg li'som helt rask igen.« [S. 164]

»Ja, hænge i maa vi sgu!« udbryder den tykke Madam pludselig paa sin raske, energiske Maade og slaar sig paa Benene.

»Ja, det er ikke saadan at komme frem,« siger Manden, og langsomt fortsætter han: »Er man saa i Stilling, saa er det svært at holde sig. Min Søn, han ku' nu ikke.« Han hæver Stemmen: »Men jeg kan; jeg holder den nok, jeg holder den nok gaaende i den Ti', vi har te'ba'e. Ikke Mutter? Der er jo det me' Botek og Reklama, som de raaver paa, og trykte Anbefalingskort, og der er jo manne Skoma'ere nu, men mine gamle Kunder glemmer mig ikke — nej, mine gamle Kunder glemmer mig ikke.«

De faldt i Tanker alle tre.

Ovre fra den anden Del af Skoven lyder Tonerne af et Par skrattende Horn, der ustandseligt spille Socialistmarchen.

Det kommer nærmere og nærmere. Til sidst hører man enkelte Stemmer, der om og om igen synge: nu dages det Brødre, det lysner i Øst.

Toget gaar forbi.

Det er de to Rækker, der ere Orkestret nærmest, som synge. De andre, Mænd med Madkurve og Koner, der trille Barnevogne eller have Børn paa Armen eller ved Haanden, gaa i rolig Passiaren; nogle enkelte hilse paa Skomageren.

»Det er dem, der strikker!« hvisker han til Madammen, der ser med et underlig blandet Udtryk efter den lille Klunge.

Da den er borte, siger Manden vemodigt:

»Der gaar nu de og driver.«

»Ja, det er ikke til at forstaa, hva' der ska' komme u' af det. Nu Rosalje, hun bor paa Kvisten, hun gik paa Fabrek og ha'e sine go'e ni Kroner om Ugen; nu gaar hun paa Daskens hver Da' i hvidt Skørt — Undertøjet har hun ju'te en Stumpe a'. Og tjene vil de ju'te nu til Dags!«

»Saa gør je'te maje Honnør for de Pi'er!« kom det i en usædvanlig bestemt Tone fra den gamle Kone.

Manden siger med et Suk:

»Ja, hva' ska' der blive a'?«

»Saa gaar de nok og synger, men de er sgu' saa pirne alligevel og ka' fløje i Flint over ingenting.«

»Hvis de nu taver?«

De sidde lidt tavse alle tre.

Madammen spørger haardt:

»Hvis de nu taver ... alle de Roljer. Hvodden gaar'et saa?«

»Hvordan det gaar? Jeg skal sige Dem, Madam, hvordan det gaar.«

Skomageren sætter sig til Rette. Hans Kone vender sig lyttende imod ham.

»Hvis De nu vil følge me'. Ser De ... naar nu alle Mestrene, Skoma'erne, Skræ'erne, Malerne, hvem De nu ka' nævne, si'er: nu lukker vi og derme' Basta: Hva' saa?«

»Ja, hva' saa?«

[S. 166]

»Saa ka' d'itte betale te Strikkekassen mer. Og saa spør' je': hva' bli'r saa Enden paa det?«

Madammen ser betænksomt og alvorligt frem for sig, som anede hun sine Kunders og sin egen Ruin.

Manden vedbliver forklarende:

»Fabrikanterne taver jo osse hver Da'. De ska' jo betale Renter af saa maje. De bliver til sidst ke'e af det.«

»Saadan no'en sku' skamme sig og blive kiv i'et over den Slavs.«

»Naar de nu'tte mer ka' svare hver sit eller køve Malerier og Bøjer og Støvler og Klæ'er. Og saa Huslejen. Saa bliver sgu Enden paa det, at de lukker hele Menasjen. Og saa er det hele forbi. Ja, det er nu min Forklaring, Madam. Det ka' osse vær', at de sætter det hele paa Aktier, og saa smelter Pengene hen, og saa er der til sidst ingen, der vil begynde paa noget. — Det er nu min Mening!«

»Ja, trist er'et li'e godt!«

»Men saa er vi vel Gu'skelov dø'e. — Ikke Mutter?«

Konen svarede mildt: »Ja, bare vi var vel i Jor'en.«

Manden sukkede og tændte sin Cigarstump igen ...

Hans Peter kommer styrtende imod dem.

Moderen raaber: »Se dig for Dreng, sikken du skøvler a'!«

Hans Peter snubler over sine alt for store Snørestøvler, men er straks paa Benene igen og udbryder hæsblesende: [S. 167]

»De ska' spille nu. De kom me' den store Tromme!«

»Saa bliver vi og hører et Stykke ... Pas nu paa dine ny Bukser, Hans Petter!«

»Ska' vi osse høre et Stykke, inden vi røkker hjema', Mutter?«

»Vi ska' vel snart hjem og i Seng, je' ska' jo ti'lig op.« Den gamle Kone trak Sjalet tættere om sig.

»Vi ska' bare høre et Stykke ... Naar nu bare det bliver et af de go'e gamle.«

Det giver et Ryk i den lille, magre Kone, da Orkestret i det samme sætter i med de første Akkorder af Elverhøjsouverturen.

Værtshusholdermadammen forsøgte at fortsætte Samtalen, men de to gamle svarede adspredt. De var altfor optagne af at høre efter Musikken.

Da Slutningssangen klinger mod dem, puffer Skomageren fornøjet til sin Kone og hvisker:

»Den kender du, Mutter!«

Hun nikker smilende.

DEN HØJE MAND.

Foraarsnattens lette Mørke hviler ved Foden af Egnens mange Bakkedrag og mellem de kraftige Planter i Grøfternes fugtige Bund. Men Højderne runde, lave Rygge har bevaret et svagt Skær af Dagens gode Lys, og Himlen er idel Klarhed; Skoven og de fjerne Hytter staa som sorte Volde mod denne store, gullige Hvælving, hvor en enkelt bleg Stjerne dukker frem af det bløde, slørede Lys.

Og Lyden af en Ugles hastige Vingeslag og af Draaberne, der siver fra de brune Pløjemarken ned imod Engenes gulstrøede Grønne, og sagte, rene Klange, som de travle Dage ikke kende og ikke kende Navn til, er den hvilende Jords Aandedrag i det tidlige Foraars stille Nat. —

Men hvor Buskene tættede sig til Gærde om en Have, Urterne groede i lige Rækker, og Tulipanerne stod i Bede ved Stuehusets Havedør, der var andre Lyde: Trampen af Fødder, Latter og taktfast Violingniden.

Bonden giftede sin Datter bort med en flink Karl.

Medens Sognets Piger og Karle, de gifte Folk og Fremmede fra Byen dansede og morede sig, gik Bonden omkring og sørgede for Mad og Drikke, og hans gamle Hustru færdedes med gæstmilde Lader mellem Køkken og Stuer.

Der var en Typograf fra Byen og nogle unge Bønder, der sad sammen og drak. Da de blev højrøstede og røde i Hovederne, gik Bonden dem ofte forbi med kold Mine uden at skænke i deres Glas. Derfor rejste de sig og slentrede gennem den vognfyldte Gaard ud paa Vejen.

Det lette Mørke hvilede under de hvidblomstrede Tjørnebuske og blandt de kraftige Planter i Grøfternes fugtige Bund. Men Skovene stod som sorte Volde mod den lyse, store Himmel, og de krogede Hyldetræer kastede vage Skygger paa Bøndergaardens hvide Længer.

Landevejens lyse, brede Stribe svingede forbi den lille Landstation, ud over Skinnerne og drejede om til Kroen.

Henimod den drev den glade Skare.

Typografen bandt et Lommetørklæde om Hovedet og sprang frem og tilbage og gjorde Løjer, og de unge Bønder lo skraldende og beundrende.

Stjernen blinkede. I de lave Enge sivede det sagte om Græssets Rødder, Køerne laa og gumlede inde paa Marken, en Fugl flyttede sig forskræmt, Rugen vuggede sagte sine groende Aks.

Typografen vrøvlede ustandseligt, og Bønderne gik fra Kæresten og Koner og de gæstfri Værtsfolk ned mod Kroen.

Da de vilde gaa ind ad dens Dør, rejste en høj, gammel Mand sig fra Trappestenen og stillede sig i Vejen for dem. Han løftede sin Arm og sagde med indtrængende, klingende Stemme:

»Holdt! Sløv ikke dit Blik og dys ikke din Sjæl. Vaag og bed. Se, i denne Nat forgaar Jorden!«

»Det var som Satan!« brølede Typografen; »hvad i hede Helvede er Du for en Obskuranter og Pietist! Gaa væk. Vi ere aandsfrie Mænd.«

Den høje Mand saa venligt iagttagende paa ham med sine alvorlige, gode Øjne, men veg ikke fra Døren.

En af Skaren sagde udjævnende:

»Det er bare den gale Student fra Fattighuset.«

Straks snakkede de alle villigt i Munden paa hverandre for at oplyse den lystige Typograf.

»Han skriver af for Skolelæreren og Præsten. Han er sgu Student.«

»Student — jo vel!«

»Gu' er han Student. Men der var en Bog, der gjorde ham gal.«

»Den Bog hed vel nok Lisbeth fra Bakkegaarden.«

»Og den blev fæl til at rende efter Mandfolk og Brændevin.«

»Han er med og leder de blinde Musikanter, og saa kan han spille Theater for os, naar han ikke er altfor tosset.«

»Gaa nu hellere hen i Gildesgaarden, Student. Gaa nu — ellers faar Du Prygl af blinde Søren.«

Den høje Mand bøjede sit Hoved saa dybt, at hans lange, hvide Haar faldt ned over den hvælvede, furede Pande. Raadvild veg han til Side, pint af Typografens Tilraab, men uafbrudt mumlende: »I denne Nat; jeg har Brevskab derpaa. I denne Nat!«

Fra Skyggen af Rejsestalden saa han, at en Flok unge Piger og Koner med hinanden under Armen kom ned ad Vejen og kaldte paa Karlene. Dyrslægen, med Frakkekraven op om Ørene, Høkeren og et Par ældre Bønder gik smaasnakkende bag ved dem.

Typografens unge Hustru stod længe og saa paa sin Mand, der lo støjende af Raaheder og tumlede meningsløst omkring. Hans brede, kloge Pande var rød, og hans gode Øjne saa stivt og vredt efter hende.

Hun syntes, at i dette Øjeblik veg hun ud af en hegnet, solfyldt Have, hvor hun aldrig mere skulde komme. Men for sit ufødte Barns Skyld gik hun hen og tog hans Haand og hviskede det Navn til ham, som ingen uden hun og han kendte, det Navn, som de varede om, fordi det var digtet i deres Kærligheds lifligste Time.

Men han skød til hende, som om hun var en paatrængende Skøge, og til Bøndernes Morskab vrængede han Navnet efter.

Den høje Mand hørte det fra sin Plads i Rejsestaldens Skygge; og han lukkede sine Øjne, fordi han ikke kunde taale at se hende tage sig saa raadvild til Hjærtet. —

Saa snart han ikke mere saa Mændene og Kvinderne foran Kroen, begyndte Dagens og Aftenens Syner at bore sig ned i hans Sinds Dybde ad de eneste Veje, som førte gennem hans Bevidstheds Taager.

Drikkedjævelen har været i Gaarde. Ikke engang Præst og Skolelærer kender ham, for han er venlig og ydmyg, indsmigrende og munter, og derfor danse unge, uskyldige Piger ved hans Haand, medens han uforstyrret sænker sin Gift i Sjælene, Guds rette Ejendomme. Tavse, kloge Mænd blive aabenmuede og dumme. Unge Karle, som elske, blive blinde og tror at se deres Hjertes Udkaarne i hver Kvinde, og de give deres helligste, bindende Ord til den første, der vil høre det. En Mand, der Aaret før med Bøn og Graad har tigger om sin gamle Mors Tilgivelse for en Forbrydelse mod Ære og Ret, som den smilende Djævel havde forledt ham til, haaner i Aften Moderen, som advarende tager om hans Haand, der griber efter Giften; — og hele Sognet hører hans vrede Ord.

En dygtig Bonde, som Dagene igennem slider og arbejder sammen med sin Hustru for dagligt Brød, øder i Spil paa en Time, hvad der skulde skaffe Midlet til deres syge, eneste Barns Frelse. —

Den høje Mand vaandede sig og aabnede sine Øjne, hvor Lidelsen brændte. Hjælpeløs saa han ud over Marker og Enge; men da fornåm hans udækkede Sind, at det var en af Naturens hellige Timer, hvor Mennesket, der gaar ind i

dens Rige for at lytte til dens Toner, lytter saa længe, at det hører sin egen inderste Sjæls sølvklingende Musik.

En ung Kvinde gik alene ind over Markstien og saa paa de duggede Blomster og op mod Stjernen og den lyse Himmel, medens hendes Elsker sad med tungt Hovede og sløve Øjne og lo meningsløst. —

Men Høkeren smilede affabelt og sagde til Sogneraadsformanden:

»Man maa more sig, medens man er ung og fri.«

Sogneraadsformanden nikkede anerkendende og svarede vægtigt:

»Vist saa; blot med Maade.« —

I Skyggen ved Rejsestalden, hvor den høje Mand med skælvende, hurtige Hænder gravede sig et Skjul mellem Halmknipperne, standsede Typografens Hustru med Forvalteren; og hun lod sig kysse af hans blussende Læber, og hun lod sit uskyldige Sind besudle af hans urene Ord; i Fortvivelse og Trods vilde, *vilde* hun dynge mørke, fremmede Begivenheder over det rædselsfulde, som skete før.

Da løftede den høje Mand Hovedet og saa op med et Blik, der straaled af en fast og pludselig Beslutning; han knugede sine foldede Hænder mod sin Pande og hviskede: »Ikke endnu Herre, ikke endnu!« Og han løb, som den løber, der bærer sit Kæreste fra forfølgende Fjender.

Udenfor Kroen tømtes Flaskerne, indtil to Brødre yppede Kiv og begyndte at slaas. [S. 174]

I det samme kom Stationsforstanderen. Hans guldsnorede Hat sad paa Snur, hans Uniformsfrakke stod aaben, og han slog ud med Haanden og raabte:

»Lad nu være med det Børnevøvl, mine Herrer; her skal de se utrolige Løjer.«

»Værs'artig, værs'artig mine Herschafter, ingenting for Voksne og det halve for Børn, Folk uden Hoved gaar gratis ind!« raabte Typografen.

Stationsforstanderen stillede sig i Attitude med den ene Haand ind paa Brystet og bukkede dybt. Man var Embedsmand, men havde dog heldigvis Aand og Gemyt nok til at gaa ind paa en Spøg.

Derpaa fortalte han — stadig afbrudt af Typografen, som var i febrilsk Bevægelse for ikke at blive døsig.

»Jo, ser de, blinde Sørens Prygleknabe kom jo ind til mig paa Kontoret med dette lange Telegram. Om jeg straks vilde afsende det? Jo, det vilde jeg da nok, men det var dyrt. Ja, Mammon havde han rigtignok ikke, men om en liden Stund skulde han ofre os sit Hjærte, som hele Livet havde lidt af ulykkelig Kærlighed —«

»Ulykkelig Kærlighed!« Dundrende Latter.

»Ulykkelig Kærlighed, ja, til Guds billedet i Mennesket eller saadan noget lignende højtravende Sludder.«

»Hans Hjærte i Betaling. Kan De give tilbage paa den Mønt, Stationsforstander?«

Skraldende Latter. [S. 175]

»Havde det endda været hele Kroppen. Hva' Hr. Dyredoktor?«

Dyrlægen svarede tvært spøgende:

»Han fik sgutte første Klasses Stempel, det magre Spektakel!«

Stationsforstanderen kom igen til Orde:

»Jeg sagde jo naturligvis ja og tog Papiret. Nu skal de høre.«

»Hold op at tviste. Silentium. Dixi. Hols Mauls, I Herrer!« tordnede Typografen.

Stationsforstanderen læste ironisk-højtidelig:

»Telegram til Gud i Himlen. Jeg kender din Beslutning. Men Herre, lad ikke Verden forgaa, medens her er en Djævel, der tager haardt om de varme, bankende Hjærter og lammer de Hænder, som vil lindre Smerte og Nød. Lad ikke Verden forgaa, medens den Djævel lærer Pigen Svig og Løgn i samme Øjeblik, hun kysser sin trofaste Elskers Læber, lærer hende Spot og Spe, naar hun gaar fra hans udstrakte Arme. Alle er mod alle. Den, der længes, skal trampes. Den, der bløder, skal slaaes. Den, der kryber om paa Marken for at finde et Hul, hvor ingen Lyd kan naa ham, skal slæbes ind i Dansesale og Krostuer. Herre, lad ikke Verden forgaa, medens alle er mod alle og vil hugge Klør og Tænder i de pinende Saar. Herre, afvend din Vrede, tag mig som Sonoffer, jeg giver dig mit Liv!«

»Og jeg giver en Omgang paa Kroen!« brølede Typografen til Bønderne, der stod stille og halvvejs generte. »Træd indenfor, Hr. Banemand, og lad os være fri for mere af det Kællingsludder.«

Men Toget var ved at komme, saa Stationsforstanderen maatte være paa Perronen. Han satte Huen lige, knappede Frakken og gik med hele Skaren ned for at inspicere Stationskarlen, der havde bragt Signalerne i Orden og lagt Posttasken ud.

Ved Ventesalen brændte et Par Lygter; der stillede Skaren sig i Geled for — efter Typografens Kommando — »at repræsentere Sognet for de ærede Rejsende.«

Typografen begyndte at holde Tale, men tav leende, da han fik Øje paa den høje Mand, der stod længst borte paa den lange, smalle Perron med Armene strakt mod Himlen.

»Se, hvor Raden staar og kiger Stjerner; lad os faa mere Grin med ham.«

En ældre Bonde svarede:

»Lad os nu undgaa Skandale her paa offentligt Sted; vi maa se at faa ham hjem. Jeg giver Vogn; gaa Du hen og snak med ham, Typograf, det maa Du forstaa.«

Typografen tog Lommetørklædet af Hovedet og svarede godmodigt:

»Javel, jeg snakker godt for ham.«

Han tog Bonden i Knaphullet. »Det er individuelt med saadanne Fornemmelser, man maa bortforklare hans daarlige Humør, for ser I, er han drukken, saa er der noget, der hedder en overordentlig Modtagelighed, og —« [S. 177]

»Javel, men gaa nu bare. Nu piber Toget.«

Typografen gik hen mod den høje Mand, der havde kastet sig paa Knæ med Hovedet bøjet tilbage og Hænderne foldede.

Toget brusede ind.

Den høje Mand væltede sig ud foran Lokomotivet og knustes.

Typografen fik ondt og ravede tilbage. Nede paa Perronen raabte de og løb forvildet mellem hverandre. Dampen hvæsedde ud. Passagererne søgte at faa Kupédørene op. En ung Pige græd. En Handelsrejsende med Spillekort i Haanden laa halvt ud af Vinduet og raabte kommanderende paa Konduktør og Stationsforstander.

Da Lokomotivføreren sprang af Maskinen, saa' hans faste Blik, der var blankt af Taarer, fuldt af Vrede og Fortvivelse ud over den drukne, raadløse Skare.

EN KÆRLIGHEDSHISTORIE.

Per i Kælderen kaldtes han af sine mange forskellige Bekendte, som altid havde et Nik tilovers for ham, naar han med Hænderne i Lommen stod paa Trappen, der førte ned til hans Beværtning.

Han skinnede af Properhed lige fra Kasketten, der sad langt ned over den kuglerunde Isse, og til de tykke, hvide Uldstrømper, som stak i blanke Træsko, saa snart han gik uden for sin Stuedør. Det gjorde han mange Gange om Dagen for at staa og kige op og ned af sit etetages, cementforsirede, røde Hus, der laa paa den anden Side af Gaden.

Til alt, hvad der paa nogen Maade stod i Forbindelse med denne hans Ejendom, nærrede Per en uangribelig Kærlighed.

Der var nu de storblomstrede Tapeter, Rosetterne i Lofterne og alle de smaa Tremmepulterkamre med Hylde og Knagerækker, som han selv havde gaaet og lempet i Stand; ja — og saa var der jo Marie, en lille Pige, hvis Forældre var Pers Lejere, hun var ogsaa Genstand for de blidere Følelser, som Per virkelig var i Besiddelse af, — om de end ikke udtrykte sig særlig tydeligt i hans runde, røde Ansigt med den gnavne, skæve Mund og de smaa Øjne, der ikke rigtig vilde være ved, hvor iagttagende de var.

Pers og Maries Sympati var gensidig; den havde en frugtbar Jordbund at gro i, for Per var — fra den første Dag Maries Forældre flyttede ind — velvillig stemt imod dem; de havde saadan nydelige Gardiner og Blomsterpotter. Paa den anden Side fandt Familien, at den halvgamle Ungkarl var en meget behagelig Vært, der var saa langt fra at være krakilsk, at han næsten var for rar.

Ja, for Per var rar, saa rar, at han ikke nænnede at sige imod, naar hans Lejere bad ham om noget. Venligt og imødekommende sagde han ja til ethvert Forlangende, — men indvendig svor han paa, at saadan et godt, grundmuret Hus sku' — fan'eme — ikke ha' nogen Slavs Hundekunster med Panel eller saadan noget. —

Det hændte en Dag, at Per vandt Maries Hjærte helt ved at lette paa Kasketten og raabe: »Goddag, lille Jomfru!« netop som Marie nød den Ære at følges fra Skole med en ældre Kammerat, der altid pralede af, at hendes Faders Kontorister tog Hatten af for hende.

Da Marie var kommen hjem, udsøgte hun sit bedste Glansbillede, tilbragte en halv Times Tid med at pakke det ind, forsegle og skrive rigtig flot uden paa: Per i Kælderen, Odense, Fyn, Danmark, Evropa; derpaa gik hun ned og overrakte ham det.

Som Per plejede, naar han var forlegen, tog han Kasketten af og arrangerede den graa Haardusk, der fra venstre Øre lagdes op over Issen; men Opvarningsjomfruen, der var rapmundet og vant til at finde sig til Rette i alle mulige Situationer, sagde:

»De maa da klinke med Frøkenen paa nærmere Bekendtskab, Hansen!«

»Sku' Barnet ha' Spærtausa! Ja, De er — fan'eme — hæ — hva' De er, Jomfru. — La's af Ste' etter for — la' mig se — ja, tag Du kuns for 25 Øre af de Toøres.«

Og Lars, den magre Kelneraspirant, rev Døren op, saa det lille røde Gardin flagrede, og Klokken klingrede vildt; han tog Stentrappen op til Gaden i et Spring, der var saa tjenstvirrigt, at hans Knæ og Hage kom i nærmeste Berøring. —

Efterhaanden blev Per i Kælderen og hans Territorium et Slags Fristed for Marie, naar hun trængte til at hyldes efter at have været tilsidesat i Barnekammeret.

Der regerede hendes femaarige Broder Kaj uindskrænket, protegeret af Barnepigens, der havde været hans Amme, og som henfaldt i den dybeste Melankoli og ubehageligste Fornærmelsestilstand, naar højere Magter tillod sig at gribe ind i det hende underlagte Departements indre Anliggender. Hun ofrede sig Dag og Nat for sin Kaj, vaagede over ham, naar han havde lidt Mavepine, og tog ham med paa sin Ferietur ud til hendes Svogers Gaard, hvor hendes Søn, der nu var Tjenestdreng, havde tilbragt sin spæde Barndom. Blot Kaj forlangte det, nedlagde Line øjeblikkelig sin Strikkestrømpe, agerede Hest, »kørte i Futtog« eller klippede de vidunderligste Rækker af dansende Koner, hvis stive Arme hængte sammen; — men Marie, der efter Lines Mening favoriseredes i Dagligstuen, kunde forgæves tigge hende i Timevis om den Slags Gunstbevisninger.

Nej — saa blev Marie rigtignok anderledes behandlet hos Per i Kælderen!

Var der Gæster, sendte han hende med synlig Overvindelse bort igen, men ellers blev hun modtaget som en Prinsesse.

»Jomfru, ind og tag Tøjet og Gamasserne af vores Frøken! La's, af Ste' me' Dig etter Botterdejger.«

Marie følte sig fuldstændig hjemme i den hyggelige Kælderstue; hun fandt det saa interessant, at de brede, med Blomsterpotter smykkede Vinduer sad højt oppe, og at der stod firkantede, voksdugsbeklædte Borde omkring paa det sandstrøede Gulv.

Det var saa morsomt, at det var netop det Bøgebrænde, som Per under hendes Tilsyn havde kløvet, der blussede og buldrede i den store, gammeldags Kakkelovn.

Og megen Skæmt havde Per og Barnet for, især da »Gækkeneljerne« begyndte at komme.

Per forsøgte paa alle mulige underfundige Maader at narre Marie en Blomst i Hænde; men hun var, som han sagde, »den mest dødkdrevneste Ra', der ku' gaa paa et Par Ba'ben!«

Dog — en Dag, da Marie tog sin traditionelle »Snitte«, gik den midt over, og inde i den laa den famøse Blomst.

Da lo Per, saa hans svære Mave rystede, og Marie lo, Jomfruen formelig hvinede, og Lars, der fra Bagstuen spændt havde luret paa, hvorledes Komplottet skulde falde ud, kom styrtende med sit bevægelige Ansigt trukket ud til de mest forekommende Smil.

Skønt Per og Line ikke var ganske enige i Valget af deres Favoritter, opstod der dog mellem dem et Slags nærmere Bekendtskab og en vis hemmelighedsfuld Samfølelse i Anledning af Børnene.

Det begyndte med, at Line en Dag, som hun stor og tyk trampede forbi Kælderhalsen, hvor Per stod og betragtede sin Ejendom, spurgte:

»Hun er da vel skikkelig, naar hun er nere hos dem, Per Hansen?«

Rigtignok besvarede Per kun denne Antydning af Tvivl om Maries Ufejlbarlighed med nogle smaa foragtelige Grynt, men ikke desto mindre blev det til en lille Passiar; den efterfulgtes af adskillige flere, ja endogsaa af en Indbydelse paa »Sukkela'e« nede i Kælderen, hvad Line dog ikke mente at kunne modtage.

Men i hendes Reflexioner kom denne Indbydelse til at spille en vis Rolle; der var noget »rijælt« ved saadan et Tilbud

af Traktement. Hendes Sympati for den belevne Per, som sad der alene med Bedriften, voksede. —

Da Storken gik i Enge, og Gøgen kukkede i Skoven, og Tiden for Lines, Kajs og Maries aarlige Landtur indtraf, udvirkede Line hos sit Herskab, at Per maatte inviteres med. —

Og Per tog med i lys Sommerfrakke og med sin bedagede Følge-Lig-Hat, — men i dybeste Hemmelighed, for Prangerne havde saadan »none visnæsede Kæfter.«

Da det lille Selskab var kommet ud af Toget og travede hen ad Landevejen til Lines Svogers Gaard, erklærede Marie, at det var den bedste Tur, de endnu havde havt, og det var, fordi Per var med!

Det satte ham straks i godt Humør. Endnu bedre blev det, da de efter Kaffen, hvortil han trakterede med umaadelige Masser af Wienerbrød, gik ud og saa paa Besætningen.

Per var bondefødt, og her i den græsgrøede Gaard mellem de lave, hyggende Længer levede hans Ungdomsfølelser delvist op igen.

Han tog Hatten af, rystede paa Hovedet, lo lidt, vendte sig saa til Line, — Svogeren havde demonstrativt ladet dem være ene, — og sagde med et Smil og et Suk, der saa udmærket forenedes om hans gnavne Mund:

»Ja, dengang var man ret en lieber Gut!«

Line, der ogsaa paa en Maade var betaget, svarede ud af *sin* Tankegang:

[S. 184]

»Ja, ordentlig, det er her. De sku' se Spisekammerhylderne. — Vores Familie har nu alle'ter været te' aa sli'e. Je' kom u' at tjene, da je' var ti Aar, Per Hansen!«

Per Hansen holdt Begravelseshatten i Haanden og ordnede febrilsk ved Haardusken. Line fortsatte i en bestemt Tone:

»Vi har nu været store og stærke, mine Foræl're, de var nu osse saadan te' aa sli'e. Har di'tte givet vos andet i Arvepart, saa har de givet vos Løst te' Arbe'!«

»Ja, det er sgu Kapital, der ka' flaske sig!« udbrød Per.

»Vi var jo manne Børn, men de er kommen godt deran allesammen, se nu min Søster her, og én blev sgu Jordemor. — Det er jo kuns egentlig mig, der er saadan lidt strandet; men saa længe je' ka' arbe', saa har je' det godt; det er dog li'egodt det, der holder Humøret oppe.«

Per stod tavs og betragtede opmærksomt Vandtruget. Saa satte han Hatten paa, slog Hænderne sammen, sparkede lidt ud med det ene Ben og sagde letsindigt og flot:

»Dø' og Kritte, sikken en Vær'shusholdermadam, der ku' hav' bleven a' Dem, Line!«

»La' De nu bare vær', Per Hansen, ska' je' te' aa spekkelere, bliver je' bare krakilsk aa halvtovlig.«

»Gu' gør De ikke nikke nej! De er soli' — fan'eme — det har jeg alti'er sagt. — — Men det ka' være maje rigtig, man ska'te si'e mer, end som man ka' staa ve'; det er der Rasong i.«

Og saa gik Per ind i Kostalden. —

Aftenen kom, og Per, Line og Børnene begav sig efter et solidt Maaltid paa Vej til Stationen.

Line bar sin Kaj paa Ryggen et langt Stykke; Marie travede af Sted ved Pers Haand.

Ingen af dem talte.

Alle Lydene fra Gaardene og Markerne dæmpedes mere og mere, indtil de smeltede sammen med Kvækket af Frøerne i de gyldentblanke Kær, den svage Surren i Telegrafstængerne, et lille Vandløbs vedholdende, næsten uhørlige Rislen, et enkelt Pip af en Fugl — til en sagte, stilfærdig Musik, der — Per og Line ubevidst — lokkede deres træge Tanker til uvant Svirren og satte deres jævne Følelser i en særegen Bevægelse. —

Ved en Sidevej, der førte ned til en lille Skov, satte de sig paa Gærden.

Kaj blev anbragt paa Lines Sjal, og han og Marie lavede i Tavshed Livbaand og Kranse af Blade, som de heftede sammen med smaa Pinde.

Pers Mund var usædvanlig skæv, som han sad der og saa' ud i Solnedgangens Guld og Ild; tilsidst tog han sig helt blændet over Øjnene. Gav sig saa til at snitte Pinde til Børnene.

Hen ad den haarde Vej lød taktfaste Trin og Hestetrampen.

En ung Karl kom hjem fra Marken med et Par kraftige Arbejdsheste.

»Go' Avten!« hilste han muntert og tog Piben ud af Munden.

[S. 186]

Per, der følte sit Ansvar, benyttede Lejligheden til for yderligere Sikkerheds Skyld at spørge, om han vidste, hvor længe der var, indtil Toget gik.

»Prr, ka' I sto'!« sagde Karlen og standsede Hestene, tog sit Uhr frem, lukkede Celluloidkassen op og svarede:

»Stationen er jævne herve', bliv Du kuns sittende me' Mutter og det unge Danmark en hal' Time te'. I er kanske fra O'ense?«

»Ja, det er vi da.«

Hestene begyndte at gaa. »Ja, Farvel,« hilste Karlen og gik raskt videre.

Per henfaldt atter i Grublerier.

Efter en lang Tavshed udbrød han melankolsk og stemningsbetaget:

»Saadan gamle Mandfolk, naar vi bliver gamle, saa duer vi sgu'te te' andet end te' og smi'e paa Møtningen!«

Line svarede:

»Nej, — I ka' ju'tte saadan rederere jer selv; er det nu nove at sitte der me' bart Ho'e og forkøle Dem, Per Hansen?«

Og Line rakte ham den høje.

Denne kvindelige Omhu var mere end Per i dette Øjeblik kunde staa for; den vakte den Længsel efter noget — ud over Skænepegens Stoppen hans Strømper og Reden hans Seng, — som ikke var helt udslukt hos den gamle Ungkarl.

Han rømmede sig, tog utallige Gange Hatten af Hovedet og ordnede sin eneste Haarlok, gned sin røde Kindshæftigt, sukkede og slog sig arrigt over Knæene. Men pludselig sagde han energisk til sig selv: »Nu holder Du Kæft, Per Hansen, ellers saa gaar den — fan'eme — aff!« —

Stemningen var ligesom sunken et Par Grader.

Marie sad og saa tankefuld fra Per til Line.

Kaj forlangte nedladende at føres afsides.

Line sprang ilsomt op.

Da hun kom tilbage, sagde hun:

»Hva' si'er Perpendiklen, Per Hansen? Vi ska' vel af Ste'?«

»Ja, vi maa vel — for Børnenes Skyld. Aark, hvis det nu var vores, og vi sku' hjem te' saadan et pænt, grundmuret Hus med Veranda og Glaskugle midt paa Græsplænen. Aark — fan'eme,« sukkede Per dybt.

Men Line sagde bestemt:

»Nu ska' De la' vær' og skave Dem, Per Hansen, vil De mig no'et rijælt, eller vil D'itte? Jeg er for gammel te' at la' mig ta' ve' Næsen. Ja, jeg er!«

Per saa forbløffet paa hende og gned sig raadvild paa Issen. Men da sagde Marie:

»Det er ligesom, vi var Far og Mor og Børn! Ikke Kaj. Hvad?«

»Jo,« svarede Kaj afgørende og stak for første Gang frivilligt sin Haand i Pers.

»Fan'eme!« udbrød han, »jeg givter Dem, Line!«

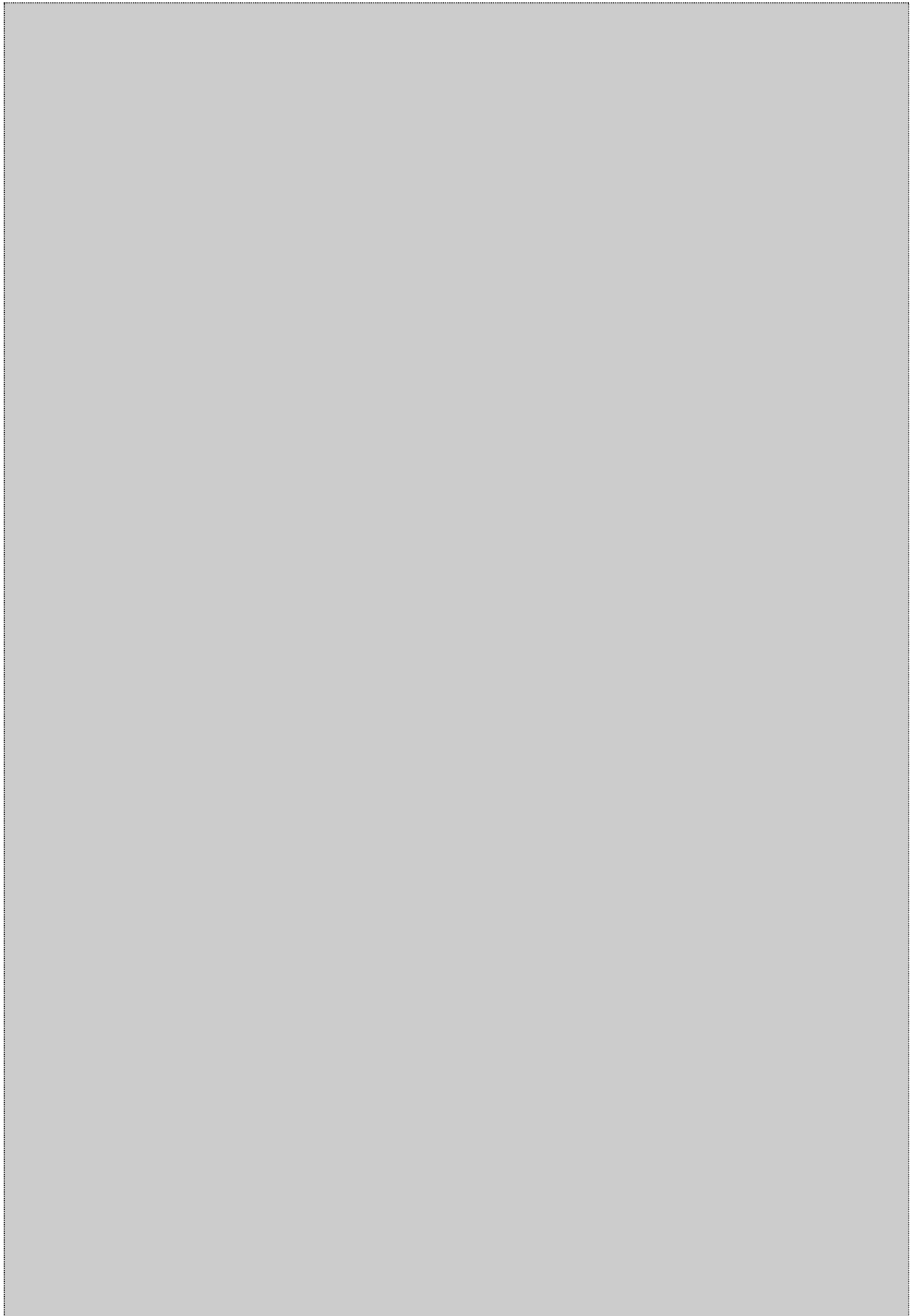
»Herregu' Per, det ska' Du'te komme te' at fortry'e,« svarede Line og viskede sig over Øjnene. — —

[S. 188]

Da Per den Aften skulde skilles fra sine Rejsefæller, trak han Line afsides, gav hende det første Smækkys, slog med Haanden hen efter Marie og sagde: »Hun er et af de mest klovvise Børn, *jeg* har set. Bare Vorherre ikke ta'er hende.«

Let krænket saa Line efter Kaj og svarede: »Han er nu mer' saadan me' at tænke indvendig.«

»Ja, der ska' no'en te' det værste, — Madam Hansen,« lo Per; Line lo med og gik saa efter Børnene.

Afskriverens rettelsler

- [s. 18](#): saa vilde hun ju'tte ha' mig i Køkkenet, je' maatte[maa'tte]
[s. 18](#): og — — je' ve' sgu'tte, je' ku' da'tte[datte] sitte og glo
[s. 25](#): Der, paa de tykke Dynner med det[de] grove, snavsede,
[s. 35](#): Hun vendte sig omsider og saa'[sáa] efter Moderen,
[s. 52](#): buede Flader paa de mørke, blanke Mahognimøbler[Maghognimøbler]
[s. 69](#): den til at[al] briste som en Boble, der intet Spor
[s. 88](#): sig til Madam Frederiksen[Fredriksen] og sagde:
[s. 101](#): F. L. M. Lauritzen[Lauridsen].
[s. 105](#): tro, jeg har tidt havt Plasér[Plasèr] af at ligge og lytte
[s. 107](#): Skolebestyrerinden[Skolebestyreinden] tav afventende. Marie fortsatte:
[s. 107](#): Skolebestyrerindens[Skolebetyrerindens] Haand, der nervøst havde
[s. 109](#): ikke, at jeg véd[véd], De er forlovede, for han bliver
[s. 112](#): Da Katinka[Kathinka] var atten Aar, meldte hendes
[s. 118](#): saa'[saa] hun, at hendes Billede var opklæbet
[s. 143](#): vinder hendes nølende Kærtegn, som han[hans] længes
[s. 150](#): Men[Med] for Inger kom den Stund, at det drog
[s. 159](#): »Go' Da'[Da]! Er det ikke gamle Skoma'er Frandsens?«
[s. 159](#): »Hans Petter, Thea[Thee], læg Hattene herhen.«
[s. 160](#): »Me' Forlov, Madam, hva' er Deres[deres] Mand?«
[s. 161](#): »Hvor mæje maatte De betale dér?!«
[s. 161](#): komme Folk drattende ind, som De sku'te tænke[tænkte]
[s. 163](#): »Er De ellers rask, Madam Frandsen?!«
[s. 177](#): søgte at faa Kupédørene[Kupédørene] op. En ung Pige græd.

*** END OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK HYLD OG HUMLE: FORTÆLLINGER ***

Updated editions will replace the previous one—the old editions will be renamed.

Creating the works from print editions not protected by U.S. copyright law means that no one owns a United States copyright in these works, so the Foundation (and you!) can copy and distribute it in the United States without permission and without paying copyright royalties. Special rules, set forth in the General Terms of Use part of this license, apply to copying and distributing Project Gutenberg™ electronic works to protect the PROJECT GUTENBERG™ concept and trademark. Project Gutenberg is a registered trademark, and may not be used if you charge for an eBook, except by following the terms of the trademark license, including paying royalties for use of the Project Gutenberg trademark. If you do not charge anything for copies of this eBook, complying with the trademark license is very easy. You may use this eBook for nearly any purpose such as creation of derivative works, reports, performances and research. Project Gutenberg eBooks may be modified and printed and given away—you may do practically ANYTHING in the United States with eBooks not protected by U.S. copyright law. Redistribution is subject to the trademark license, especially commercial redistribution.

START: FULL LICENSE

THE FULL PROJECT GUTENBERG LICENSE
PLEASE READ THIS BEFORE YOU DISTRIBUTE OR USE THIS WORK

To protect the Project Gutenberg™ mission of promoting the free distribution of electronic works, by using or distributing this work (or any other work associated in any way with the phrase “Project Gutenberg”), you agree to comply with all the terms of the Full Project Gutenberg™ License available with this file or online at www.gutenberg.org/license.

Section 1. General Terms of Use and Redistributing Project Gutenberg™ electronic works

1.A. By reading or using any part of this Project Gutenberg™ electronic work, you indicate that you have read, understand, agree to and accept all the terms of this license and intellectual property (trademark/copyright) agreement. If you do not agree to abide by all the terms of this agreement, you must cease using and return or destroy all copies of Project Gutenberg™ electronic works in your possession. If you paid a fee for obtaining a copy of or access to a Project Gutenberg™ electronic work and you do not agree to be bound by the terms of this agreement, you may obtain a refund from the person or entity to whom you paid the fee as set forth in paragraph 1.E.8.

1.B. “Project Gutenberg” is a registered trademark. It may only be used on or associated in any way with an electronic work by people who agree to be bound by the terms of this agreement. There are a few things that you can do with most Project Gutenberg™ electronic works even without complying with the full terms of this agreement. See paragraph 1.C below. There are a lot of things you can do with Project Gutenberg™ electronic works if you follow the terms of this agreement and help preserve free future access to Project Gutenberg™ electronic works. See paragraph 1.E below.

1.C. The Project Gutenberg Literary Archive Foundation (“the Foundation” or PGLAF), owns a compilation copyright in the collection of Project Gutenberg™ electronic works. Nearly all the individual works in the collection are in the public domain in the United States. If an individual work is unprotected by copyright law in the United States and you are located in the United States, we do not claim a right to prevent you from copying, distributing, performing, displaying or creating derivative works based on the work as long as all references to Project Gutenberg are removed. Of course, we hope that you will support the Project Gutenberg™ mission of promoting free access to electronic works by freely sharing Project Gutenberg™ works in compliance with the terms of this agreement for keeping the Project Gutenberg™ name associated with the work. You can easily comply with the terms of this agreement by keeping this work in the same format with its attached full Project Gutenberg™ License when you share it without charge with others.

1.D. The copyright laws of the place where you are located also govern what you can do with this work. Copyright laws in most countries are in a constant state of change. If you are outside the United States, check the laws of your country in addition to the terms of this agreement before downloading, copying, displaying, performing, distributing or creating derivative works based on this work or any other Project Gutenberg™ work. The Foundation makes no representations concerning the copyright status of any work in any country other than the United States.

1.E. Unless you have removed all references to Project Gutenberg:

1.E.1. The following sentence, with active links to, or other immediate access to, the full Project Gutenberg™ License must appear prominently whenever any copy of a Project Gutenberg™ work (any work on which the phrase “Project Gutenberg” appears, or with which the phrase “Project Gutenberg” is associated) is accessed, displayed, performed, viewed, copied or distributed:

This eBook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you will have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

1.E.2. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is derived from texts not protected by U.S. copyright law (does not contain a notice indicating that it is posted with permission of the copyright holder), the work can be copied and distributed to anyone in the United States without paying any fees or charges. If you are redistributing or providing access to a work with the phrase “Project Gutenberg” associated with or appearing on the work, you must comply either with the requirements of paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 or obtain permission for the use of the work and the Project Gutenberg™ trademark as set forth in paragraphs 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.3. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is posted with the permission of the copyright holder, your use and distribution must comply with both paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 and any additional terms imposed by the copyright holder. Additional terms will be linked to the Project Gutenberg™ License for all works posted with the permission of the copyright holder found at the beginning of this work.

1.E.4. Do not unlink or detach or remove the full Project Gutenberg™ License terms from this work, or any files containing a part of this work or any other work associated with Project Gutenberg™.

1.E.5. Do not copy, display, perform, distribute or redistribute this electronic work, or any part of this electronic work, without prominently displaying the sentence set forth in paragraph 1.E.1 with active links or immediate access to the full terms of the Project Gutenberg™ License.

1.E.6. You may convert to and distribute this work in any binary, compressed, marked up, nonproprietary or proprietary form, including any word processing or hypertext form. However, if you provide access to or distribute copies of a Project Gutenberg™ work in a format other than “Plain Vanilla ASCII” or other format used in the official version posted on the official Project Gutenberg™ website (www.gutenberg.org), you must, at no additional cost, fee or expense to the user, provide a copy, a means of exporting a copy, or a means of obtaining a copy upon request, of the work in its original “Plain Vanilla ASCII” or other form. Any alternate format must include the full Project Gutenberg™ License as specified in paragraph 1.E.1.

1.E.7. Do not charge a fee for access to, viewing, displaying, performing, copying or distributing any Project Gutenberg™ works unless you comply with paragraph 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.8. You may charge a reasonable fee for copies of or providing access to or distributing Project Gutenberg™ electronic works provided that:

- You pay a royalty fee of 20% of the gross profits you derive from the use of Project Gutenberg™ works calculated using the method you already use to calculate your applicable taxes. The fee is owed to the owner of the Project Gutenberg™ trademark, but he has agreed to donate royalties under this paragraph to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation. Royalty payments must be paid within 60 days following each date on which you prepare (or are legally required to prepare) your periodic tax returns. Royalty payments should be clearly marked as such and sent to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation at the address specified in Section 4, “Information about donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation.”
- You provide a full refund of any money paid by a user who notifies you in writing (or by e-mail) within 30 days of receipt that s/he does not agree to the terms of the full Project Gutenberg™ License. You must require such a user to return or destroy all copies of the works possessed in a physical medium and discontinue all use of and all access to other copies of Project Gutenberg™ works.
- You provide, in accordance with paragraph 1.F.3, a full refund of any money paid for a work or a replacement copy, if a defect in the electronic work is discovered and reported to you within 90 days of receipt of the work.
- You comply with all other terms of this agreement for free distribution of Project Gutenberg™ works.

1.E.9. If you wish to charge a fee or distribute a Project Gutenberg™ electronic work or group of works on different terms than are set forth in this agreement, you must obtain permission in writing from the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the manager of the Project Gutenberg™ trademark. Contact the Foundation as set forth in Section 3 below.

1.F.

1.F.1. Project Gutenberg volunteers and employees expend considerable effort to identify, do copyright research on, transcribe and proofread works not protected by U.S. copyright law in creating the Project Gutenberg™ collection. Despite these efforts, Project Gutenberg™ electronic works, and the medium on which they may be stored, may contain “Defects,” such as, but not limited to, incomplete, inaccurate or corrupt data, transcription errors, a copyright or other intellectual property infringement, a defective or damaged disk or other medium, a computer virus, or computer codes that damage or cannot be read by your equipment.

1.F.2. LIMITED WARRANTY, DISCLAIMER OF DAMAGES - Except for the “Right of Replacement or Refund” described in paragraph 1.F.3, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the owner of the Project Gutenberg™ trademark, and any other party distributing a Project Gutenberg™ electronic work under this agreement, disclaim all liability to you for damages, costs and expenses, including legal fees. YOU AGREE THAT YOU HAVE NO REMEDIES FOR NEGLIGENCE, STRICT LIABILITY, BREACH OF WARRANTY OR BREACH OF CONTRACT EXCEPT THOSE PROVIDED IN PARAGRAPH 1.F.3. YOU AGREE THAT THE FOUNDATION, THE TRADEMARK OWNER, AND ANY DISTRIBUTOR UNDER THIS AGREEMENT WILL NOT BE LIABLE TO YOU FOR ACTUAL, DIRECT, INDIRECT, CONSEQUENTIAL, PUNITIVE OR INCIDENTAL DAMAGES EVEN IF YOU GIVE NOTICE OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGE.

1.F.3. LIMITED RIGHT OF REPLACEMENT OR REFUND - If you discover a defect in this electronic work within 90 days of receiving it, you can receive a refund of the money (if any) you paid for it by sending a written explanation to the person you received the work from. If you received the work on a physical medium, you must return the medium with your written explanation. The person or entity that provided you with the defective work may elect to provide a replacement copy in lieu of a refund. If you received the work electronically, the person or entity providing it to you may choose to give you a second opportunity to receive the work electronically in lieu of a refund. If the second copy is also defective, you may demand a refund in writing without further opportunities to fix the problem.

1.F.4. Except for the limited right of replacement or refund set forth in paragraph 1.F.3, this work is provided to you ‘AS-IS’, WITH NO OTHER WARRANTIES OF ANY KIND, EXPRESS OR IMPLIED, INCLUDING BUT NOT LIMITED TO WARRANTIES OF MERCHANTABILITY OR FITNESS FOR ANY PURPOSE.

1.F.5. Some states do not allow disclaimers of certain implied warranties or the exclusion or limitation of certain types of damages. If any disclaimer or limitation set forth in this agreement violates the law of the state applicable to this agreement, the agreement shall be interpreted to make the maximum disclaimer or limitation permitted by the applicable state law. The invalidity or unenforceability of any provision of this agreement shall not void the remaining provisions.

1.F.6. INDEMNITY - You agree to indemnify and hold the Foundation, the trademark owner, any agent or employee of the Foundation, anyone providing copies of Project Gutenberg™ electronic works in accordance with this

agreement, and any volunteers associated with the production, promotion and distribution of Project Gutenberg™ electronic works, harmless from all liability, costs and expenses, including legal fees, that arise directly or indirectly from any of the following which you do or cause to occur: (a) distribution of this or any Project Gutenberg™ work, (b) alteration, modification, or additions or deletions to any Project Gutenberg™ work, and (c) any Defect you cause.

Section 2. Information about the Mission of Project Gutenberg™

Project Gutenberg™ is synonymous with the free distribution of electronic works in formats readable by the widest variety of computers including obsolete, old, middle-aged and new computers. It exists because of the efforts of hundreds of volunteers and donations from people in all walks of life.

Volunteers and financial support to provide volunteers with the assistance they need are critical to reaching Project Gutenberg™'s goals and ensuring that the Project Gutenberg™ collection will remain freely available for generations to come. In 2001, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation was created to provide a secure and permanent future for Project Gutenberg™ and future generations. To learn more about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and how your efforts and donations can help, see Sections 3 and 4 and the Foundation information page at www.gutenberg.org.

Section 3. Information about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

The Project Gutenberg Literary Archive Foundation is a non-profit 501(c)(3) educational corporation organized under the laws of the state of Mississippi and granted tax exempt status by the Internal Revenue Service. The Foundation's EIN or federal tax identification number is 64-6221541. Contributions to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation are tax deductible to the full extent permitted by U.S. federal laws and your state's laws.

The Foundation's business office is located at 809 North 1500 West, Salt Lake City, UT 84116, (801) 596-1887. Email contact links and up to date contact information can be found at the Foundation's website and official page at www.gutenberg.org/contact

Section 4. Information about Donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

Project Gutenberg™ depends upon and cannot survive without widespread public support and donations to carry out its mission of increasing the number of public domain and licensed works that can be freely distributed in machine-readable form accessible by the widest array of equipment including outdated equipment. Many small donations (\$1 to \$5,000) are particularly important to maintaining tax exempt status with the IRS.

The Foundation is committed to complying with the laws regulating charities and charitable donations in all 50 states of the United States. Compliance requirements are not uniform and it takes a considerable effort, much paperwork and many fees to meet and keep up with these requirements. We do not solicit donations in locations where we have not received written confirmation of compliance. To SEND DONATIONS or determine the status of compliance for any particular state visit www.gutenberg.org/donate.

While we cannot and do not solicit contributions from states where we have not met the solicitation requirements, we know of no prohibition against accepting unsolicited donations from donors in such states who approach us with offers to donate.

International donations are gratefully accepted, but we cannot make any statements concerning tax treatment of donations received from outside the United States. U.S. laws alone swamp our small staff.

Please check the Project Gutenberg web pages for current donation methods and addresses. Donations are accepted in a number of other ways including checks, online payments and credit card donations. To donate, please visit: www.gutenberg.org/donate

Section 5. General Information About Project Gutenberg™ electronic works

Professor Michael S. Hart was the originator of the Project Gutenberg™ concept of a library of electronic works that could be freely shared with anyone. For forty years, he produced and distributed Project Gutenberg™ eBooks with only a loose network of volunteer support.

Project Gutenberg™ eBooks are often created from several printed editions, all of which are confirmed as not protected by copyright in the U.S. unless a copyright notice is included. Thus, we do not necessarily keep eBooks in compliance with any particular paper edition.

Most people start at our website which has the main PG search facility: www.gutenberg.org.

This website includes information about Project Gutenberg™, including how to make donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, how to help produce our new eBooks, and how to subscribe to our email newsletter to hear about new eBooks.